IOAN CANTACUZINO

POÉZII NOO

Alcătuite dă I... C...

Ediție critică, studiu introductiv, note, variante,
comentarii,glosar şi bibliografie

de Ion Nuță

Coperta: *Cristian Almăşanu*

EDITAT CU SPRIJINUL AGENŢIEI NAŢIONALE PENTRU CERCETARE ŞTIINŢIFICĂ

Redactor: *Aurel Ştefanachi*
Culegere text: Constantin Huşanu, Violeta Perju
Bun de tipar: *R. Ungureanu*
Tehnoredactor: Constantin Huşanu

ISBN: 973-8900-00-X

© Tipografia Moldova

Iaşi, 2005

Tipărit la ***Tipografia Moldova***,
Bulevardul Carol I Nr. 3-5, Iaşi
Telefon/Fax: 0232206549
E-mail: tipo@iasi.astral.ro

IOAN CANTACUZINO

POÉZII NOO

Alcătuite dă I... C...

Ediție critică, studiu introductiv, note, variante, comentarii,glosar şi bibliografie

de Ion Nuță

ACADEMIA ROMÂNĂ
BIBLIOTECA

TIPO MOLDOVA

C. Iaşi 896042 nr. inv.: 296489

926389

În memoria profesorului meu,
Ilustrul lingvist, Gheorghe Ivănescu

BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE

UN POET DE LA SFÂRŞITUL SECOLULUI AL XVIII-LEA - IOAN CANTACUZINO

Cunoscut la început doar ca important om politic al vremii sale, Ioan Cantacuzino şi-a înscris numele şi ca literat, destul de târziu totuşi, mai întâi autor de poezii, originale şi traduceri, când a fost descoperit volumul *Poézii noo alcătuite dă I... C...,* tipărit la sfârşitul secolului al XVIII-lea (probabil între 1792 şi 1796), şi apoi a unor traduceri în proză, rămase în manuscris, semnate şi ele tot I... C...

Problema cea mai importantă care se impunea acum era aceea de a stabili cu precizie ce nume se ascund sub cele două iniţiale. Enigma va fi rezolvată în mod exact, pe baza unor argumente de necontestat, dar, aşa cum vom vedea mai târziu, de-abia în 1959.

Cartea amintită a fost proprietatea lui Vasile Vârnav, contemporan al autorului, traducător (traducătorul din limba germană al lucrării lui D. Cantemir, *Descrierea Moldovei,* publicată sub titlul *Scrisoarea Moldovei,* Mănăstirea Neamţ, 1825) şi proprietarul unei moşii din Hilişeu, şi apoi a intrat în posesia preotului D. Furtună din Dorohoi, începând cu anul 1933, care o cumpărase de la un bătrân din Botoşani.

Imediat, noul posesor al volumului anunţă Academia Română despre descoperirea făcută, iar Dan Simionescu avea să o înregistreze în *Bibliografia românească veche* IV, *Adăugiri şi îndreptări,* Bucureşti,

1944 p. 111 (nr. 247), unde face doar unele presupuneri legate de anul şi locul tipăririi lucrării şi notează: "Cunoscutul cercetător Pr. D. Furtună din Dorohoi are o carte tipărită, de care ne comunică următoarele: „*Poézii noo* de I... K... Hârtia pe care este tipărită poartă în filigrană anul 1795" Dar, peste scurt timp, într-o scrisoare din 21 octombrie 1948 către D. Furtună, autorul amintitei *Biografii* îşi exprimă părerea că, de fapt, iniţialele I. C. ar reprezenta numele spătarului muntean Ioan Cantacuzino, despre care scrisese, în 1845, Nicolae Bălcescu.

După aceea, volumul *Poézii noo,* păstrat şi cunoscut astăzi doar într-un singur exemplar (o fotocopie, negativ, dăruită de G. Ivănescu, se află la Biblioteca Academiei Române din Bucureşti, C.V.R. 596. A; altele, pozitiv, la Mariana Preotu şi în biblioteca noastră (un microfilm la V.M. Gaţac; probabil, vor fi existând şi alte fotocopii), a aparţinut câtva timp, din anul 1946, şi lui Al. Alexianu, apoi ajunge la G. Ivănescu, unde îl întâlnim aproape trei decenii, iar în prezent se află la Biblioteca Academiei Române, Filiala Iaşi, cam deteriorat, fără coperţi, cu unele colţuri rupte la primele pagini.

Deşi, sporadic, cartea a fost semnalată de mai mulţi cercetători, primele discuţii ample asupra ei s-au făcut de-abia în 1953, când regretatul profesor şi lingvist G. Ivănescu publică un articol, în care analizează cu competenţă conţinutul şi valoarea acesteia din punct de vedere literar şi lingvistic, fără

a putea stabili însă numele celui care semna cu inițialele I.C., data şi locul exact al tipăririi ei.[1]

Puțin mai târziu, în 1959, acelaşi lingvist, împreună cu apreciatul filolog N. A. Ursu, descifrează enigma legată de inițialele amintite pe baza a două manuscrise de la Biblioteca Academiei Române din Bucureşti, semnate tot I.C. (manuscrisele au fost descoperite şi cercetate, se pare, numai de către N. A. Ursu, un specialist recunoscut în stabilirea paternității a numeroase texte din diverse perioade de timp), ms. nr. 3o99 (p. 1 - 123), care cuprinde trei traduceri (din François-Thomas-Marie de Baculard, Montesquieu şi Jean-Jacques Rousseau), şi, în special, ms. nr. 1550 (358 p.).[2]

Cel mai important dintre acestea este ultimul, o traducere integrală din Florian, *Numa Pompilius*, dedicată mitropolitului Gavriil Bănulescu şi semnată cu numele întreg. Iată finalul acestei dedicații: "Bine, rău, *Numa Pompilius* s-au tălmăcit pă limba noastră Acuş venea mie ca dragului fiului ostenelilor mele să-i aflu şi un umbritor. Pă loc eu (ca cum am putea zice, l-am bucurat) am zis: *Numa Pompilius să herezuieşte prea sfințitului mitropolit novorosiscoi şi neprovscoi, părintelui Gavriil.*

Deci numele acesta, ce trebuie negreşit a aduce şi preț Numii Pompilius rumânesc, aduce-va din sine dăstulă răsplată toatelor trudelor mele.

Eu şi rămâi pentru totdeauna, Prea Sfinte Părinte, al Prea Sfințiii Tale fiu sufletesc şi plecată slugă

Cneazul Ioan Cantacuzino"

Urmează apoi foaia de titlu, unde traducătorul semnează tot I.C.: "Numa Pompilius, al doilea crai al Romii. Pă franțozeşte scris de monsiul Florian şi tălmăcit de I. C. la an 1796".[3]

După aceste fapte semnalate mai înainte se poate afirma cu certitudine că atât *Poézii noo*, cât şi toate manuscrisele semnate I. C. sunt opera lui Ioan Cantacuzino. În acest sens, mai facem precizarea că în articolul citat anterior, pentru a întări această idee, cei doi autori aduc în plus şi o serie de argumente lingvistice, particularități comune tuturor textelor citate.

Probleme la fel de dificile, care au suscitat discuții ample, sunt legate însă şi de locul şi anul tipăririi cărții de poezie. Astfel, G. Ivănescu, susține că aceasta s-a tipărit în Moldova, la Iaşi sau la Mănăstirea Neamț "între 1791 şi 1797", iar după legătura volumului s-ar putea stabili mai exact "că *Poézii noo* a fost tipărită la Iaşi, la puțin timp după 1791, poate în 1792 sau 1793".[4]

Mai plauzibilă pare a fi ideea "ca Ioan Cantacuzino să-şi fi tipărit volumaşul său de poezii la Dubăsari, în 1796", unde Mihail Strelbițchi, după ce a plecat din Iaşi, înființează în localitatea de pe Nistru, în 1792, o tipografie cu litere greceşti şi chirilice, unde cărțile apărute "au literă identică cu cele tipărite de Strelbițchi la Iaşi şi cu cea din volumul *Poézii noo*" [5], autorii explicând că datorită acestui fapt "acest volum de poezii n-a avut o

circulaţie mai mare în ţările române".[6] Mai târziu, în 1968, N.A.Ursu afirmă că volumul în discuţie a fost "tipărit probabil la Dubăsari ori la Movilău între anii 1792 şi 1796".[7]

După datele oferite de Nicolae Bălcescu[8], reactualizate şi îmbogăţite de către G. Ivănescu şi N. A. Ursu[9] , Ioan Cantacuzino s-a născut la 20 ianuarie 1757, la Constantinopol, unde erau atunci părinţii săi, clucerul Răducanu Cantacuzino, care a avut un rol politic important în istoria Ţării Româneşti şi a Moldovei, şi domniţa Ecaterina, fiica domnitorului Moldovei, Ioan Mavrocordat.

În 1759 familia se mută la Bucureşti, unde cei doi copii, Ioan şi Nicolae, au parte de o educaţie deosebită.

La începutul războiului ruso-turc, în 1769, tatăl viitorului poet capătă încuviinţarea comandamentului rusesc de a forma un regiment de voluntari cu care să participe la lupte şi primi încuviinţarea Ecaterinei a II-a, în 1771, de a-l înrola pe Ioan, la 15 ani, ca praporgic, într-un regiment rusesc de grenadieri, iar doi ani mai târziu, după o strălucită victorie obţinută de ostaşii conduşi de tatăl său, la Silistra, să fie avansat locotenent.

În 1774 Răducanu Cantacuzino moare, iar cei doi copii ai săi, minori încă, trec sub tutela unchiului lor, banul Mihail Cantacuzino, cu care se refugiază în Rusia, după pacea de la Kuciuc-Kainargi. Cei doi fraţi încearcă să se retragă apoi în patrie şi, după multe dificultăţi, ajung aici, în 1784, mai întâi în Ţara

Românească, unde Ioan obține diverse ranguri de boier, şi, mai târziu, în Moldova, unde Alexandru Mavrocordat, unchiul după mamă, îi acordă titlul de spătar.

La izbucnirea războiului austro-ruso-turc , în 1788, fuge la austrieci, unde îndeplineşte diverse funcții diplomatice, iar după încheierea păcii de la Şiştov, din 1791, după ce trece prin Iaşi, toamna îl întâlnim în Rusia, la Petersburg şi, în scurt timp, este primit în armată cu gradul de colonel. La retragerea din armată, în 1796, Ecaterina a II-a îi acordă titlul de cneaz şi apoi pe cel de polcovnic, dându-i o moşie pe malul Bugului, unde înființează, împreună cu fratele său, localitatea Catacuzinca (sau Catacuzovca). Îl mai aflăm aproximativ patru ani la Petersburg, apoi, între anii 1813 şi 1818, se stabileşte la Odessa, de unde are legături cu Eteria, iar după 1818 se stabileşte definitiv la moşia sa, la Catacuzinca, petrecându-şi timpul şi în bogata bibliotecă pe care o poseda. Aici moare la 3 iulie 1828.

Singurul său volum publicat, *Poézii noo,* considerat, pe bună dreptate, a fi "printre cele dintâi cărți de versuri româneşti tipărite"[10], "întâiul volum de versuri originale"[11], are 69 de pagini (la ele se adaugă încă trei, ulterioare, care conțin "observații", note şi unele comentarii făcute de diverşii cititori ai volumului) şi cuprinde 22 de poezii (originale şi traduceri).

Înaintea acestora se publică o *Predislóvie,* în care autorul încearcă să explice caracteristicile liricii sale,

precizând că: "Toate acestea s-au făcut mai mult pentru petrecere dă vreme şi nu cu gând a fi lucruri pă placul multora sau cu gând de a vesti o osteneală cu toată săvârşirea meşteşugului poeticesc, scriitorul petrecând ceasurile sale netrebnice în oareşcare râsfăţare a chibzuirii, acum arată şi oareşcum fiinţa tinereţilor şi şegile sale cele petrecute prin taină" (p. 1).

Ideea aceasta va fi contrazisă însă în *Răsuflare* unde creatorul îşi exprima dorinţa ca poezia sa, deşi modestă, să contribuie la progresele liricii româneşti, că a fost elaborată în acest scop.

Poeziile considerate de către autor a fi "alcătuiri proprii" sunt în număr de 14 şi anume: *Satiră: Omul, Cântec păstoresc, Pocitanie, Tănguire, Sfat unui şătrar amorezat ce avea în tot ceasul psihimu în gură, Cântec beţivesc, Păs, dăpărtat fiind dă Tica, Măgulire soţii(i) cei pocite, Pofidă şi împutare unii dân trei surori ce lăsase pă cel ce zice, Cântec grădinăresc, Poveste, Cântec păstoreac, Râs mult şi Răsuflare* (ultima poezie din volum; majoritatea cercetătorilor vorbesc de 13 poezii originale, fiind induşi în eroare de faptul că această poezie apare în secţiunea a II-a, la traduceri, unde este şi plasată).

Trebuie făcută precizarea că unele poezii de aici, considerate a fi originale, sunt, de fapt, traduceri, prelucrări sau simple inspiraţii din literaturi străine. Astfel, *Satiră: Omul* este inspirată de *An Essay on Man*. de Alexander Pope sau reprezintă o „prelucrare liberă a principalelor idei" de aici.[12]

Poetul va traduce din acelaşi scriitor, în 1807, *Cercarea asupra omului,*rămasă în manuscris, după varianta franceză a lui Silhouette, unde "redă pentru prima oară integral o operă literară engleză în limba română"[13] De asemenea, *Poveste,* este o traducere a fabulei lui La Fontaine, *La cigale et la fourmi,* făcută "pentru prima dată în literatura română".[14]

A doua parte a volumului, *Acu încep tâlmăciri,* cuprinde următoarele 8 poezii (nu 9, a noua fiind *Răsuflare*): *Veacul cel fericit sau cel scump* (o traducere sau o imitaţie după un autor francez neidentificat), *Lăcaşul morţi(i). După franţozeşte tâlmăcit* (traducere, prin intermediul, francez, a unei poezii a englezului Th. Gray; după G. Ivănescu, "probabil după Young, *The Graves,* în traducere franceză"[15], *(Pricina stihurilor acestora este dân mithologhie. Tâlmăcirea lor după franţozeşte.) Poveste* (traducerea poeziei *Daphné din* ciclul *Romances* de Marmontel), *Dimineaţa poeticească* (traducerea liberă a poemului *Description poétique du matin* sau *Le matin poétique*[16], de cardinalul Fr.-J de Bernis), *Stihuri tâlmăcite după italieneşte din Metastasie* (traducere, probabil, prin intermediu francez, a unei arii din piesa *Nitteti,* de Metastasio), *Eleghie tâlmăcită din Metastasie* (traducere, prin intermediu francez, a cantonetei *La Partenza,* de Metastasio), *Stihuri după italieneşte* (probabil, tot o traducere din Metastasio), *Cântarea cântărilor. Tocma după ovreie* (traducere liberă şi prescurtată din franceză).

În cadrul traducerilor, citäm tot aici, şi unele bucăţi în proză, rămase în manuscris: François-

Thomas-Marie de Baculard d'Arnaud, *Istoria lui Machen, povestire englezească* (1794); (cu un vădit caracter moral), Montesquieu, *Arsachie şi Ismenia, istorie din partea Răsăritului* (1794), J.J. Rousseau, *Narchis sau îndrăgitul dă însuş de sine* (1794, "prima traducere în limba română, direct din limba franceză, a unei comedii"[17], iar Ioan Cantacuzino este considerat "primul traducător a lui Rousseau la noi"[18]), Florian, *Numa Pompilius, al doilea crai al Romii* (1796), Alexander Pope, *Cercarea asupra omului* (1807); primele trei părţi ale poemului *An Essay on Man,* după versiunea franceză în proză a lui Silhouette)[19].

Aceste traduceri şi prelucrări făcute indică exact preferinţele literare ale poetului, încercările sale de a se orienta spre creaţiile occidentale ale vremii. Dintre ele, cele mai multe, aşa cum se poate observa, sunt făcute din scriitori francezi sau prin intermediu acestora, creatori cunoscuţi sau neidentificaţi încă şi reprezintă îmbinări de clasicism, iluminism şi preromantism, cu acorduri elegiace şi idilice.

În volumul *Poézii noo,* atât creaţiile originale, cât şi majoritatea traducerilor scot în evidenţă mai ales preocuparea constantă a poetului pentru unele elemente satirice, interesul acestuia faţă de comportările zilnice ale omului şi pentru viaţa plină de plăceri pe care acesta trebuie să o ducă, în general, grija faţă de necazurile şi bucuriile pe care le oferă ziua în care el trăieşte.

Astfel, autorul ia poziţie împotriva unor atitudini nejustificate ale oamenilor, a neadevărului

şi lăcomiei, a defăimării şi invidiei *(Pocitanie, Satiră: Omul)*, a unor vicii morale şi fizice *(Sfat unui şătrar amorezat ce avea în tot ceasu psihímu în gură, Măgulire soţii(i) cei pocite)*. Ioan Cantacuzino, de asemenea, este adeptul luptei împotriva unor tendinţe nejustificate de îmbogăţire, dând sfaturi pentru o viaţă liniştită, a unui trai în care omul să se veselească în plăcerile oferite de cotidian *(Cântec beţivesc, Veacul cel fericit sau cel scump)*. La fel, el îmbrăţişează dragostea simplă, curată, firească, fără perversitate şi minciună, dragostea trăită din plin *(Cântec păstoresc, Cântec grădinăresc, Păs, depărtat fiind dă Tica)*.

Aşadar, domină elementele erotice şi satirice, autorul preţuind acele cântece "beţiveşti", păstoreşti şi grădinăreşti, prin care este elogiată iubirea, viaţa fericită şi tihnită din natură.

Râs mult subliniază bucuria enormă a omului pentru condiţia sa socială, petrecerile minunate cu vin, masă îndestulată şi plăceri senzuale, totul ponderat însă, tratarea cu indiferenţă a necazurilor zilnice, a tuturor relelor:

"Vesel om cin'e pă lume?
Eu sînt prea mult, căci cu glume
Mintea-m întrec zi şi noapte,
Rod şi crude, rod şi coapte", (p. 21).
.....
"Cine închină tot în plin?
Eu sînt, cel ce cu plac sug vin,

Însă şi ştiu, iar când să stau,

Minții mele răgas să dau", (p. 21).

În *Veacul cel fericit sau cel scump* se elogiază viața din epoca primitivă, deci dintr-o perioadă cu mult anterioară celei în care poetul trăieşte: o viață frumoasă, îndestulată, liniştită şi lipsită de griji:

"O, pă ce veac frumos părinți(i) noştri era!
Laptile din pământ atuncea izvora,
Mierea şi cu mana curgea pântre flori,
Câmpul udat numai era dă lacrim(i) dă zori
(Că ochi(i) oamenilor nu-ncepuse a vărsa)".(p. 24-25).

Această viață este pusă în contradicție cu traiul modern, contemporan, Ioan Cantacuzino aducând acuze tiraniei, boierimii timpului, exprimându-şi sentimentele de solidaritate cu cei nefericiți, dragostea față de omul amărât:

"Şi geabnica arătare, idolul uimiri(i),
Tiranul înțolat cu cinul măriri(i),
Încă nu turbura pacea oamenilor,
Cu vrăjmaşă faptă şi jadnă dă omor.
Omul pravila lui atuncea nu căta,
Dreapta inima sa el numai asculta", (p. 26)

De asemenea, insistă şi asupra faptului că *Cinstea,* adică noblețea, onoarea este "slută",

"duşmana firii", cea care duce la tulburarea liniştii, înţelegerii, a traiului unit şi liber:

"Iată, strâmbă Cinste, cum ne dai inimă rea;
Dă-i Amorul duşman tu eşt(i) cu mult mai grea.
0, tirana vieţi(i), stăpâna multor crai,
Ajungă-ţi atât, că lor pravilă dai,
Turburând odihna stăpânilor lumi(i);
Nu merge la păstor, în lăcaşul glumi(i),

Supt colibioara lui, unde stă în ticnă,
Dă schimbi pacea sa în rea neodihnă,
Cu spaime dăşarte, cu trup fără iveală,
Care dă blândeţilor o foarte grea sfială,
Căci noi sîntem facuţ să trăim la un loc,
Să-mpărţim între noi ce-avem dă la noroc
Şi cerul ne-au zidit ca noi să ne iubim
Cu cât firea mai mult va să ne zămislim! (p. 28 - 29)

Una dintre cele mai valoroase creaţii cuprinsă în volumul *Poézii noo* este, fără îndoială, *Cântarea cântărilor,* făcută din "ovreie", dar, cu siguranţă, o traducere din franceză. Este o adaptare foarte liberă, o prescurtare a primelor cinci părţi la care se adaugă şase versuri iniţiale din cântul al şaselea ale *Cântării cântărilor* din *Vechiul Testament;* probabil şi cu "unele influenţe din versiunea reprodusă în *Biblia de la Bucureşti* (1688)[20]. Este o tălmăcire în care sunt etalate multe abilităţi prozodice. Predomină aici trăsăturile de bază ale versului popular românesc, apar frecvent

cuvinte şi expresii luate din uzul lingvistic curent, imagini poetice în care se simte aroma arhaismelor şi sensibilitatea unor termeni neologici, dar, uneori, în contexte în care se întâlnesc, regretabil, şi unele elemente de limbaj vulgar. Este totuşi, fără dubii, o încercare poetică de calitate, deşi apar destule neclarităţi, datorate, se pare, în primul rând, modificărilor pe care le aduce poetul textului original. Cu toate că se întâlnesc destule imperfecţiuni, în linii mari, meritele evidente ale acestei poezii sunt clare şi ele aduc, în dese rânduri, pe prim plan, un poet a cărei originalitate merită a fi reţinută de istoria literaturii, poezia oferind unele imagini şi ritmuri neaşteptat de realizate, putându-se astfel vorbi de o "tălmăcire plină de graţie", unde lesne se poate observa "îndemânarea prozodică"[21]

"Sînt neagră iar frumoasă
Şi mult drăgăstoasă.
Fetele locului
Ierusalimului
Poţi să le priveşti
Ca sălaşe crăieşti.

Eu la chip neagră sînt
Dă soare şi dă vânt.
Fraţi(i) să-nvrăjbiră
Pă maica silră

Să plec să păzesc
Viia lor să străjesc.

A lor am păstrat-o,
A mea jaf am dat-o", (p. 49 - 5o)

Ultima poezie a volumului, *Răsuflare,* aduce în atenţie ideile poetice ale autorului, plecând chiar numai şi de la simplele sensuri ale cuvântului: "destăinuire", „mărturisire".

Este, într-un fel, "arta poetică" a lui Ioan Cantacuzino, *testamentul său literar,* cu aceleaşi ecouri pe care le-a avut în epocă, şi nu numai, cel al lui Ienăchiţă Vacărescu, dar privat de "triumful" acestuia din urmă, prin faptul că poezia nu a fost cunoscută decât târziu.

Pentru Ioan Cantacuzino, poezia este "chibzuire" şi "gând", mijlocul prin care se poate ridica valoarea spirituală a poporului, iar versurile reprezintă un îndemn lăsat tuturor românilor.

Conştient de starea precară a culturii poetice româneşti din acel timp, poetul era convins că poezia sa, deşi prezintă destule imperfecţiuni (Oare din acest motiv n-a semnat versurile cu numele întreg? Dar traducerile, tot datorită faptului că le considera modeste?), este o "mustră" (exemplu), o primă încercare de versuri autohtone, că ea va fi o pildă pentru alţii în dezvoltarea literaturii române:

"Limba noastră prea puţină
Nu-i a nímui proastă vină,
Căci însoaţă rău cuvântul
În pârlejul ce dă gândul.
Mai cu vreme, şi cine ştie,

Prisosire poate să vie,
Că scriitori(i) împodobesc
Limba, patria-şi slăvesc.
Fie această acuş cercare
Mustră altor, spre-ndemnare". (p. 69)

Deşi opera sa literară a fost cunoscută foarte târziu, Ioan Cantacuzino va rămâne, "împreună cu Ienache Vacărescu şi Matei Milo, începătorul poeziei moderne la români şi este primul poet care, după Dosoftei, a tipărit un volum de poezii"[22]. De aceea, se poate afirma că *Poézii noo* "completează imaginea noastră despre literatura acelui timp şi dovedeşte că acea epocă a fost mai bogată în manifestări culturale decât ne-am închipuit până acum".[23]

Pentru aceste lucruri evidente este destul de riscant să-l acuzi pe Ioan Cantacuzino, deşi aparent "elegant", că traducerile sale provin "din a doua mână", că "nu era nici măcar un veritabil poet", versurile sale caracterizându-se "prin vulgaritatea lor şi neavând comune cu poezia adevărată decât forma exterioară şi intenţia poetică, lăudabilă ,ca atare, căci pe drumul care duce spre literatură, astfel de străduanii fac să sporească treptat şi pretenţiile estetice".[24]

În ciuda acestor observaţii cam aspre, Ioan Cantacuzino rămâne totuşi, alături de puţini alţi scriitori ai epocii sale un deschizător de drumuri în literatura noastră modernă, iar creaţia sa atestă "o aliniere remarcabilă cu poezia europeană a epocii[25].

Cartea sa de poezie reprezintă un "al doilea volum de versuri laice tipărit pe pământ românesc" (primul, ar fi, *Cântece câmpeneşti,* ale unui anonim transilvănean, din 1768) şi "dovedeşte conştiinţa pionieratului şi intenţia de a îndruma poezia noastră pe făgaşuri noi"[26].

NOTE

1.Gheorghe Ivănescu, *Un poet român necunoscut, din a doua jumătate a secolului XVIII,* în Iaşul nou", an. V, nr. 3-4, 1953, p.219 -232.

2.G. Ivănescu şi N.A. Ursu, *Un scriitor muntean de la sfârşitul secolului al XVIII-lea: Ioan Cantacuzino,* în "Studii şi cercetări ştiinţifice", Istorie - Filologie, Filologie, Iaşi, anul X, fasc. 1-2, 1959, pg. 135- 14o.

3. *Ibidem,* p. 137.

4.Gheorghe Ivănescu, *art. cit.,* p. 22o.

5.G. Ivănescu şi N. A. Ursu, *art. cit.,* p. 139.

6.*Ibidem.*

7.N.A. Ursu, *Ioan Cantacuzino,* în *Istoria literaturii române,* II, Bucureşti, Editura Academiei, 1968, p. 18o.

8.Nicolae Bălcescu, *Spătarul Ioan Cantacuzino,* în "Magazin istoric pentru Dacia", tom. I, 1845, p. 187-205.

9.G. Ivănescu şi N. A. Ursu, *art. cit,* p. 137 - 138; N. A. Ursu, *art. cit.,* p. 180- 181.

10.Gheorghe Ivănescu, *art. cit.,*p.222; cf. şi George Ivaşcu, *Istoria literaturii române,* 1, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1969, p. 293.

11.George Ivaşcu, *op. cit.*, p. 294.

12. Ediția Andrei Nestorescu, p.67.

13.Alexandru Duțu, *Coordonate ale culturii româneşti din secolul XVIII (I700-1821). Studii şi texte,* Bucureşti, 1968, p. 169.

14.N.A. Ursu, *art .cit,* 182.

15. Gheorghe Ivănescu, *art. cit.* p. 225.

16. *Ibidem;* N. A. Ursu, *art. cit,* p. 182.

17.Al. Piru, *Literatura română veche* Bucureşti, 1961, p. 566.

18. Alexandru Duțu, *op. cit,* p. 168.

19.Vezi, pentru traducerile în proză, şi: *Bibliografie,* III; Gh. Ivănescu şi N. A. Ursu *art. cit,* p. 135 - 136; N. A. Ursu, *art. cit.,* p.182.

20. Ediția Andrei Nestorescu, p. 69.

21.George Ivaşcu, *op. cit,* p. 339.

22.Gheorghe Ivănescu, *art. cit.,* p. 220.

23.*Ibidem,* p. 232.

24.I. Negoițescu, *Istoria literaturii române , I (1800 - 1945).* Bucureşti, Editura Minerva,1991, p.11.

25.Mircea Anghelescu, *Preromantismul românesc (până la 184o),* Bucureşti, Editura Minerva, 76.

26.Mircea Scarlat, *Istoria poeziei româneşti,* IV, cu un argument de Nicolae Manolescu, ediție de Dora Scarlat, Bucureşti, Editura Minerva, 1990, p. 275.

CÂTEVA OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA LIMBA SCRIERILOR LUI IOAN CANTACUZINO

Însemnările care urmează sunt încercări de a cerceta sumar limba operei unuia dintre primii noştri poeți, "una dintre cele mai interesante figuri ale sfârşitului de secol"[1], şi urmăreşte să scoată în evidență meritul pe care l-a avut Ioan Cantacuzino în strădania generală a oamenilor de cultură de a aduce "schimbările" şi "inovațiile" care se impuneau într-o perioadă de început a afirmării limbii române literare moderne. În acest sens, vor fi analizate şi discutate elemente esențiale de fonetică, morfologie, lexic şi sintaxă, pentru a se vedea mai clar baza lingvistică a textelor, dar şi a reliefa efortul scriitorului în încercarea de a depăşi treptat fazele limbii vechi şi de a se apropia de elementele populare sau de unele fapte specifice limbii moderne.

Se va putea observa astfel că opera poetică a lui Ioan Cantacuzino este o creație în care predomină trăsături de bază ale limbii şi versului popular românesc, cuvinte şi expresii luate din mediul cotidian, imagini poetice în care îşi dau întâlnire atât arhaismele, cât şi unele neologisme.

Referitor la **fonetică**, trebuie precizat încă de la început că în volumul de poezii al lui Ioan Cantacuzino predomină o serie de fenomene care sunt specifice graiurilor munteneşti, conservate până astăzi aici, altele, mai puține, caracteristice limbii vechi, iar câteva par a fi proprii autorului, fapte

izolate, probabil, creații personale, familiale. Încercăm aici, rezumativ, a înregistra aceste trăsături.

În foarte multe situații vocalele palatale *(e, i)* trec în seria centrală *(ă, î, â),* mai ales după consoanele *d, p,* fenomen specific graiurilor de tip muntenesc. Trebuie făcută observația că trecerile se fac nu numai de la *e* la *ă* şi de la **i** la *î (â),* ci şi de la *e* la *î (â)* şi *i* la *ă*. Fenomenul este frecvent la prepoziții *(dă, dăcât, dă-l dă la, dăn, dân, pă, pă la, pân* = prin, *pântre* etc), dar şi la alte cuvinte, unele formate cu ajutorul prefixului *des (dez); dăpărtare, dăpărtat, dăspărțim, dăspică, dăşartă, dăşărtăciune, dăşchide, dăşchise, dăzbrăcat, dăzmierdat, dăzmiardă, dăzmierdăm, dăzmierde, dăzveleşte, dâmprejur, îndămână, îndăstulat;.* fenomenul poate să apară şi în alte situații, fapt consemnat nu numai în graiurile de tip sudic: *deosâbeşte, gâdâli, între* = intre, *jăfui, lăcrămi şi lacrămi, mărgând, mieluşăi, nă* - ne, *năcicum, primiță-mă, ; rumăgați, să* = se, *tă* = te, *zisără* etc.

Se întâlneşte însă şi fenomenul invers, când în locul vocalelor din seria centrală *(ă, î - â)* apar cele palatale *(e, i)* din limba literară actuală, mai ales în finalul unor adjective *(drăgostoase* = drăgostoasă, *frumoase* = frumoasă, *pocite* = pocită), dar şi în *se lase* (care rimează cu *vase)* sau în interiorul unor substantive ca: *şegi, schintei, streină etc.*

Termeni în care apare *ă* în locul lui *î (â): când, cât, decât, gădili, îngănați, măhnire, rău* (râu,), *sănt, sfârșit, tănguire, zănă.*

Ca o influență a limbii vechi, vocala *e* apare în locul lui *i*, în ***întunerec, sedef*** **etc.**

În majoritatea cuvintelor şi în toate situațiile de fonetică sintactică *i* scurt final nu este redat: ***glumeț, iubiț îm, împungeț, însuş, jucaț, nu-m, nu-ş, păziț, piele-ş, să-m, unde-m*** etc; dispariția lui *i* după consoana *m (îm* pentru *îmi)* este considerată a fi o trăsătură specifică graiurilor munteneşti.[2]

În volumul analizat impresionează numărul mare de alternanțe fonetice. Astfel, frecvent, după bilabiale *(b, p),* fricativele labio-dentale *(f,* **v**) şi nazala bilabială *m,* vocala *e* apare alături de diftongul - ***ie; dezmerde, ferb, fer, meluşei, meu, pei, pele, pept, peri, perdut, veți*** **etc,** dar **şi** ***mieu, pierdut, viețui*** etc. Uneori, în primul rând prepozițiile, apar în formele ***din - dăn - dân, pe - pă, peste - preste - piste, pintre – pântre,*** iar în alte cazuri apar alternanțe de tipul: ***căuta - căta, dăcât - dăcăt, hodin - hodină, ibovnic - ibomnic, lacrămi - lăcrămi, pripastie -pripaştie, râu - rău, seamă - samă, seară - sară, sînt - sănt, străjar - strejar*** etc. Ca o trăsătură esențială a volumului trebuie semnalată prezența frecventă a unor eliziuni, majoritatea prin fonetică sintactică, curente în limba vorbită: *bine-ț, capu-ş,* ***d-au, m-omoare, nu-m, nu-ş, p-alt, piele~ş, să-m, ț-oi, unde-m*** **etc.**

În volumul *Poézii noo* apare aproape constant scris *-u* final (***alesu, altu, dresu, mărețu, poeticescu*** etc), dar construcția versurilor demonstrează că "acest ***u*** nu se citea şi că se transcria numai datorită tradiției ortografice, create în secolul XV sau XVI, la

traducerea textelor religioase rotacizante. Ea se găseşte de altfel şi în alte texte de pe la 1788 -1830"[3].

Tot datorită tradiţiei, în finalul unor cuvinte este transcrisă vocala *ă* (Ъ, în chirilică), care nu are însă nici o valoare fonetică: ***cerbă, dată*** (= dat), ***fierbă*** (= fierb), ***saţă, simţă*** (= simţ) etc.

În iniţiala cuvântului şi la început de silabă, când urmează după o vocală, nu apare diftongul - ***ie,*** ci doar simpla vocală ***e: beţi, boer, fer, fluer, es, eri, meluşăi, pei, pele*** etc.

La imperfectul verbelor de conjugarea a IV-a, care nu au rădăcina în - ***i,*** apare diftongul -***ia*** şi nu - ***ea*** (***dormia, dormiam, primia*** etc), întâlnit şi în ***însoţiat,*** unde trebuia să fie ***i.***

Cuvinte accentuate altfel decât în limba literară: ***acoló, acoleá, predislóvie, satíra, poézii.***

Alte fapte fonetice, privind vocalele, consemnează fenomene izolate, proprii graiurilor de tip sudic, sau, mai rar, preluate din limba veche: ***a*** pentru ***ă*** (***zarilor*** = zărilor), ***ă*** pentru, ***o*** (***drăgăstoase*** - drăgostoasă), ***i*** în loc de ***e*** (***iresuri, laptili, pisti, podoabile, polii, ţâţile),*** ***î (â)*** pentru ***ă*** (***mâ-nchin, râsfăţare, tâlmăcire, tâlmăciri*** etc), ***î(â)*** pentru ***u*** (***porâmbiţă***), ***o*** pentru ***u*** (***coprinse, coprinză, franţozeşte, moşoroaie),*** ***u*** pentru *o* (***încunjur, rumânesc)*** etc.

În privinţa diftongilor, menţionăm păstrarea lui ***iu*** în ***ceriul,*** redarea lui ***ua*** prin ***oa*** (***păstoreaoa)*** şi a lui ***oa*** prin **ua** (***soiuasă***). Semnalăm ca o trăsătură larg răspândită în Muntenia, redarea triftongului ***ieu***

în pronumele personal ***mieu, miei,*** fapt atestat consecvent în textele din secolul al XVI-lea. De asemenea, trebuie subliniată folosirea vocalelor în hiat în ***noo, voo*** şi reducerea diftongilor ***ea (totdauna)*** şi ***eo (dodată, vodată, vro***).

Conform unor tradiţii grafice, în volum apar o serie de fapte pe care le vom menţiona mai jos.

Diftongul ***oa*** este redat prin ***ó: cóte, flórea, moşoróie, ţâţóie.***

Diftongul ***ea*** (care redă litera chirilică ѣ) se întâlneşte în cuvinte unde ar fi trebuit să fie ***e (ie)*** sau ***a (creadem, goneaşte, meale, peaptu, strajea, vează***), mai ales că sunt impuse de rimă: ***goneaşte*** (= goneşte) - ***creşte, meale*** (= mele) - ***ele*** etc; la fel, în cazul lui ***ia*** (care redă litera chirilică ѩ), în care trebuia să fie ***ie: dăzmiardăm, dăzmiardat, iadile, miare, miarea, piapt, piar, piare, piarz, viaţii*** (şi aici intervin necesităţi poetice: ***miare*** (= miere) - ***cere, piare*** (= piere) - ***tăcere*** etc).

Ca şi la vocale, în sistemul consonantic trebuie evidenţiate aceleaşi lucruri şi anume că în volumul lui Ioan Cantacuzino predomină o serie de fapte caracteristice graiurilor populare româneşti, în special cele muntenesti şi păstrarea unor fenomene arhaice: înlocuirea consoanei ***h*** prin ***c,*** în ***ticnă*** şi a lui ***c*** prin ***f (doftorie);*** **j** păstrat în ***betejie*** şi ***jur*** (nu ***giur,*** ca în graiurile de tip nordic); ***m*** în ***ibomnic*** şi ***l*** trecut la **r** în ***turburat, turbure;*** apare ***s*** pentru **z**, în ***răgas,*** iar fenomenul invers, caracteristic Munteniei se întâlneşte în: ***zleită, zmirnă, zmoală, zmochină,*** unde

apare fenomenul sonorizării în grupuri consonantice prin asimilarea la ***l*** (***m***); ca un fenomen regional semnalăm prezența lui ***ş*** pentru ***s*** *(deşchide, deşchisei)* şi păstrarea grupului ***schi*** în ***schinteie, schintei;*** forme de palatalizare ale fricativei labio-dentale surde ***f (hiară)*** şi sonore *v*: ***icleană, icleneşte, iclenie.***

Se observă, de asemenea, că înaintea consoanelor labiale ***b, p*** apare totdeauna ***în (in)*** şi nu ***îm (im): cânpului, înbăia, înbrăca, înbuna, înbuca, înpărți, înpodobi, înpunge, înpuns, pinprejur*** etc

Alte fenomene specifice graiului muntean, apărute aici, sunt cele care se vor impune treptat în limba literară, dintre care citățm doar formele diftongate în ***îi*** *(**pâine, câine*** pentru ***pâne, câne)*** şi ***u*** în loc de ***î***: ***umblu, umflu*** pentru ***îmflu, îmblu*** etc .

În domeniul **morfologiei** faptele lingvistice provin din aceleaşi locuri amintite: graiurile populare (în special, subdialectul muntenesc) şi limba veche românească.

Adesea, uneori din necesități de versificație (rimă, ritm), apar plurale feminine vechi, astăzi neobişnuite, întâlnite totuşi în unele graiuri, de tipul: ***boale, soarte, talpe, vine*** (sg. vină), ***soarte*** etc.

Se întâlnesc uneori genitiv-dative de tipul ***soartii,*** dar şi formate cu ajutorul prepoziției *la; date la amor* (= ... amorului).

Sub influența graiurilor populare, adesea lipseşte articolul *-l* (la singularul unor substantive masculine şi neutre): ***cinstitu, fericitu, glasu, hodinu,***

iada, vinu etc. (apare însă şi: *fericitul, omul, ţicnitul* etc).

Uneori, câteodată din necesităţi prozodice, se folosesc forme nearticulate în loc de formele articulate şi invers, în deosebi la genitiv-dativul singular (mai rar la plural) al unor substantive feminine: ***lumi(i), poézii (i), soţii(i), vii(i), veselii(i), uimiri(i);*** alteori, acestea apar şi la persoana a II-a singular a verbelor de conjugarea a IV-a: ***şti(i)***

Frecvenţa unor forme iotacizate la indicativ şi conjunctiv prezent: ***auz, crez, piei, poci, simţă, spui, văz; să aib, să vie, să spuie, să vază, să simţă*** etc.

Păstrarea unui fenomen arhaic prin care apare forma ***au,*** de la auxiliarul ***a avea,*** la persoana a III-a singular a perfectului compus al indicativului: ***iarna au trecut, gândirea drumul ş-au făcut, plevia au nimerit, smochinul rod au plodit, inima s-au rănit, cel ce lumea au aşezat, dragostea n-au robit, iubitul au venit, pofta s-au împlinit, floarea s-au ivit, cerul ne-au zidit*** etc.

Apariţia unor forme populare de viitor, de tipul *o* ***să (o să fac, o să merg),*** în loc de *voi* sau ***am să;*** se întâlneşte însă şi ***oi face, oi merge,*** dar mai rar.

Se foloseşte perfectul simplu, specific graiurilor de tip sudic: ***adusei, ascunsei, avusei, deşchisei, dusei*** etc.

Uneori, la indicativul şi conjunctivului prezent, persoanele I şi a III-a singular şi la persoana a III-a plural, verbele de conjugarea I (şi a IV-a) primesc sufixul - *ez* (respectiv - *esc) (asudeşte, curmez,*

îmbinează etc.), dar se întâlnesc şi forme nesufixate: ***îmbuna, însoaţă, să sângere*** etc.

Alte forme morfologice apar cu totul izolat, unele dintre ele întâlnite doar aici: forme verbale de tipul: ***vei*** (= vrei), ***îl fuge*** (- îl fugăreşte), ***va*** (= vrea), ***a fi ticnit*** (= să fie tihnit), ***să piere*** (= să piară; datorită rimei), ***păsărele să vede*** (= se văd), ***părinţii era*** (= ... erau), ***să vede*** (= se văd), ***el viaţă cu ele*** (= vieţuieşte), ***gandí-i*** (= vei mai gândi), gerunzii de tipul ***viind;*** vocativul ***trandafire;*** adjectivul masculin ***mult*** apare în locul femininului ***multe*** *(mult minciuni)*; pronumele şi adjectivul pronominal nehotărât ***fiteşce;*** pronumele negativ ***nímui*** pentru *nimănui;* articolul adjectival feminin ***cea*** la genitiv-dativ apare sub forma ***cei (cei nenorocoase);*** pronumele ***cealaltă*** este redat prin ***ceailantă;*** articolul nehotărât în genitiv-dativ ***unei*** apare sub forma ***unii;*** locuţiunile adverbiale ***cu plac, din plac, de un plac*** (= cu plăcere); frecvenţa prepoziţiei ***supt*** etc.

În privinţa ***lexicului*** trebuie evidenţiate unele lucruri reprezentative pentru scrierile lui Ioan Cantacuzino.

Folosirea sufixelor - ***ător şi -itor*** **în** loc **de** - ***ătoriu şi -itoriu.***

Frecvenţa formelor diminutivale de tipul: ***codricel, colibioară, floricea, floricică, grădinţă, ierbuliţă, ochişori, oiţă, păsărele, păstorea, păstorel, prunculeţ, rămuriţă, tulpiniţa, turmuliţă*** etc.

Calcuri lingvistice după franceză: ***câmpesc' poposesc'*** (din fr. - *comper,* indicativ prezent,

persoana a III-a plural), ***că*** - cum (temporal), când, (din fr. que *'când')* etc.[4]

Termeni care reprezintă "moşteniri din epoca veche"[5], unii dintre ei conservaţi şi în graiurile populare: ***chedru*** 'cedru', ***icoană*** - 'imagine' figură de stil', ***iubeţ*** 'drăgostos', ***marghiol*** (marghiul) 'şiret, pişicher', ***mumă*** 'mamă', ***ochean*** 'ocean', ***plevie*** 'plevilă', ***pravilă*** 'lege', ***pricí*** 'a (se) certa', ***răsuflare*** 'destăinuire', ***vercare*** 'oricare', ***verce*** 'orice'; alte arhaisme pentru vremea aceea, "adică fapte lingvistice ce ieşiseră din uz pe la 1720 - 1730"[6] : ***împutare*** 'imputare[1], ***învita*** 'îndemna', ***ne-ntrupire*** 'imperceptibil, nesesizabil', ***vié*** *(viá)* 'a trăi' etc.

Neologisme, "particularităţi care o leagă de limba nouă"[7] : ***amorezat*** 'îndrăgostit (derivat din ***amorez,*** din fr. ***amoureaux,*** venit pe cale rusească), ***fum*** -'aer de superioritate', ***eleghie*** 'elegie', ***metaforuri*** 'metafore' (din franceză), ***panigherisi*** 'a celebra' (din greacă, în dedicaţia manuscrisă a traducerii din Florian, ms. nr. 1550, către Bănulescu - Bodoni[8]), **poézie** 'poezie' (din rusă, dacă luăm în consideraţie accentul), ***stihurghie*** 'versificaţie' (din greacă, "neatestat până acum la alt scriitor"[9]).

Unele cuvinte populare, specifice mai ales graiurilor munteneşti, dar şi câteva, probabil, creaţii ale autorului, care, izolat, apar şi în subdialectul menţionat: ***beţivesc*** 'de beţie', ***făţá*** a înfăţişa, a exprima', ***geabnic*** 'zadarnic', ***glagolí*** 'a vorbi', ***iconí*** 'a imagina, a închipui', ***îngănaş*** 'înşelător', ***jadnă*** 'dorinţă, poftă', ***mirodie*** 'mirodenie', ***nevedire***

'născocire', ***nimui*** 'nimănui, ***pârlej*** 'prilej', ***privigătoare*** 'privighetoare', ***saltă*** 'urcare, ascensiune', ***stradă*** - 'chin', ***a se strădi*** 'a se strădui' etc.

Cuvinte specifice altor graiuri decât celor de tip muntenesc: ardelenisme: ***mâncă, mustră*** 'exemplu', **pită;** moldovenisme: ***şagă, piste.***

Forme hipercorecte: *lecaş* 'locaş', ***nevedire*** 'nevădire', ***a vedía, vădi,*** 'a da pe față' etc.

Destule cuvinte apar pentru prima dată în volumul de poezii al lui Ioan Cantacuzino şi nu sunt atestate în *Dicționarul limbii române,* Bucureşti (Academia Română), tom. I, II, 1913 ş.u.(DA) sau în *Dicționarul limbii române,* serie nouă, Bucureşti, Editura Academiei, 1965 ş.u. (DLR) deloc sau, dacă apar, au alt sens: ***asudi*** 'a asuda', ***avroră*** 'aurora', *beţivesc* 'de beție', ***blejí*** 'a se holba', ***brobodelnic*** 'broboadă' (în DA, ***brobodealnic), cerbiță*** 'cerbice, gât' (în DA sunt alte variante), ***dafn*** 'numele unui copac', ***fărmiță*** 'firimitură', ***filos*** 'prieten iubitor', ***fum*** 'înfumurare' (în DA, numai - pluralul), ***glagoli*** 'a vorbi', ***icoană*** 'imagine', ***iconi,*** 'a zugrăvi, a imagina', ***împrumutoare*** 'persoană care împrumută',***metaforuri*** 'metafore', ***motoi*** 'motan', ***muimí*** 'a momi, a imita' *mureş* 'cu pete negre', ***neîntrupire*** 'imperceptibil', ***odin*** 'odihnă', ***ovreie*** 'evreiesc', ***panigherisi*** 'a celebra', ***păstorea*** 'păstoriță', ***plac*** 'plăcere', ***plevie*** 'plevilă', *prici* 'a (se) certa' (în DLR nu are valoare tranzitivă), ***pripaste*** 'prăpastie', ***pripaşte*** 'prăpastie', ***psihímu***

'sufletul meu', ***răspune*** 'a pune cu intensitate', ***rotos*** 'rotund' etc.

Cuvinte care nu figurează în DA şi DLR ca prime atestări. Termenii consemnaţi aici se află cuprinşi în lucrări apărute (mult) mai târziu: ***fumuros*** 'înfumurat', ***gliştir*** 'clistir', ***îmbăiat*** 'scăldat', ***însovoni*** 'a se îmbrobodi', ***lipici*** 'farmec', ***mintos*** 'inteligent', ***pofidă*** 'dispreţ', ***predislóvie*** 'prefaţă', *razdá* 'a da mereu', ***târlă*** 'tarla', ***troscot*** 'zgomot', ***trufos*** 'trufaş', **turbá** 'a tulbura' (în DLR nu apare valoarea tranzitivă) etc.

Ocupându-se amănunţit de limba scrierilor manuscrise ale lui Ioan Cantacuzino, N. A. Ursu, în partea a doua a unui studiu consistent şi valoros)[10], discută o serie de forme gramaticale şi lexicale, fapte lingvistice caracteristice acestor lucrări, pe care le considerăm esenţiale şi, de aceea, sumar, le menţionăm aici.

Frecvenţa unor adverbe şi locuţiuni adverbiale ca: ***şi*** 'îndată, imediat', ***potrivă*** 'egal, potrivit, proporţional', ***de îndestul*** ' suficient', ***fără curmare*** 'continuu' etc.

Articularea neobişnuită, în genitiv-dativ, atât a adjectivului ***toată*** 'fiecare, oricare, întreagă', antepus, cât şi a substantivelor determinate: ***a toatei părţii, toate oblăduirii, toatii formii, a toatii cheltuielii, toatei republicii, toatii slavii, toatelor noroadelor, toatii vieţii, toatii Italiii, toatii soartei, toatei pricinii, toatei ţăriii, toatii vieţii, toatii trudii şi grijii, toatii fiinţii, toatelor lucrurilor*** **etc.**

Antepunerea substantivului față de numeralul cardinal: ***zile unsprezece.***

Pronume şi adjective pronominale nehotărâte de tipul: *fiteşcare, fiteşce, fiteşcine, ver(i)ce* etc.

Termeni specifici scrisului lui Ioan Cantacuzino, unii dintre ei cu sens neobişnuit: ***dămolí*** 'a diminua, a tempera', ***drept*** (prep.) 'pentru', ***hărțui*** 'a exersa, a practica', ***icoană,*** 'imagine', ***înaurí*** 'a auri', ***înferica*** 'a fereca', ***înmări*** 'amari', ***înzâdărí*** 'a zidi', ***mijlocire*** 'intermediu', ***nărav*** 'morav', ***necurmat*** (adj. şi adv.) 'continuu', ***obraz*** 'persoană', ***spânzura*** 'a depinde', ***vinovați*** 'a acuza'.

Cuvinte de proveniență latino-romanică (în deosebi, franceză), neogreacă şi mai ales rusă, neologisme mai rar întâlnite la alți scriitori de la sfârşitul secolului al XVIII-lea, dintre care citãm: *arhisveşcénie* 'arhiereu', *cinóvnic* 'funcționar', *gheroi* 'erou', *indiáneț* 'indian', *mladén(e)ț* 'copil', ***poézie*** 'poezie', ***providénie*** 'providență', ***republicáneț*** 'republican', *sfeşcenic* 'preot', *trofei,* 'trofeu', *vnuc* 'nepot' etc.

Dintre particularitățile sintactice ale limbii poeziilor lui Ioan Cantacuzino semnalăm doar câteva fapte mai puțin uzitate sau deloc în alte scrieri ale epocii, mai ales inversiuni în topica propoziției şi a frazei: *ciuda* ***foarte îl pişcă rău, nu şti unde foarte vrăjmaş, brânci lui dau, prea rea poveste, va vieți prea nemâhnita da în iveală, nici mai ştiu*** (= nici nu mai ştiu), ***alt nu era mijloc.***

Lectura şi analiza operei lui Ioan Cantacuzino aduc pe prim plan, aşa cum au spus-o mulţi specialişti, un poet care încearcă să introducă în poezia română un suflu nou al liricii europene a epocii, una dintre figurile reprezentative ale culturii din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, care, alături de Ienăchiţă Vacărescu, este considerat un pionier al poeziei noastre moderne.

Analiza din punct de vedere lingvistic a volumului *Poézii noo,* cât şi a faptelor de limbă întâlnite în manuscrisele lui Ioan Cantacuzino duc la concluzia că ne aflăm în faţa unui autor care a folosit în lucrările sale cu precădere elemente specifice graiului muntean, particularităţi de limbă familiare lui, fără a neglija însă forme întâlnite şi în alte provincii, elementele de bază ale limbii vechi şi unele neologisme care apăruseră deja la noi. Acestora scriitorul le va adăuga însă şi unii termeni care-i aparţin în exclusivitate, creaţii proprii, toate "construite" în spiritul limbii române.

Se poate afirma, în final, că "limba scriitorului este aceea obişnuită între 1780 şi 1880 în Muntenia şi, în general, în ţările române, adică o limbă de tranziţie de la limba veche la cea nouă, din secolul XIX şi de azi"[11].

NOTE

1. Alexandru Duţu, *Coordonate ale culturii româneşti în secolul XVIII (1700 -1821). Studii şi texte,* Bucureşti, Editura pentru Literatură, 1968, p. 168.

2. Cf. şi Gheorghe Ivănescu, *Un poet român necunoscut, din a doua jumătate a secolului XVIII*-lea, în "Iaşul nou", an. V, 1953, nr. 3 - 4, p. 231.

3. Gheorghe Ivănescu, *art. cit., p.* 232.

4. Cf. şi Gheorghe Ivănescu, *art. cit.*, p. 229.

5. Gheorghe Ivănescu, *art. cit.*, p. 231.

6. *Ibidem.*

7. *Ibidem.*

8. Cf. G. Ivănescu şi N. A. Ursu, *Un scriitor muntean de la sfârşitul secolului al XVIII-lea: Ioan Cantacuzino,* în "Studii şi cercetări ştiinţifice", Istorie – Filologiei, Filologie, Iaşi, anul X, fasc. 1-2, 1959, p. 136.

9. Gheorghe Ivănescu, *art. cit.*, p. 231.

10.*Autorul proiectului este spătarul Ioan Cantacuzino,* partea a doua a articolului *Un proiect românesc de republică din secolul XVIII-lea,* de Iuliu C. Ciubotaru şi N.A. Ursu, în "Anuarul Institutului de Istorie şi Arheologie A. D. Xenopol", Iaşi, tom. XXIV, 1987, 1, p. 19o - 196.

11. Gheorghe Ivănescu, *art. cit.*, p. 231.

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Ediția de față publică, pentru prima dată, într-o interpretare critică, poeziile lui Ioan Cantacuzino, adunate în volumul *Poézii noo*, editorul încercând să redea varianta fidelă a textelor, cu respectarea trăsăturilor esențiale scrisului acelor timpuri.

Ca un lucru, credem noi important, se reproduce, xerografiat, şi originalul ediției princeps, după care urmează transcrierea în alfabet latin a formei chirilice inițiale. În acest fel, cititorul va putea compara cele două "variante" şi astfel îşi va da seama, măcar de aspectul grafic al textului de început.

Elaborarea acestei lucrări, destul de dificilă, mai ales în stabilirea textului, sperăm că va ajuta pe specialişti, lingvişti şi literați, să perceapă situația reală a limbii şi a poeziei care se manifesta în acea epocă.

Pentru stabilirea cât mai exactă a limbii poeziilor care alcătuiesc volumul de față, au fost păstrate toate formele caracteristice scrisului lui Ioan Cantacuzino, particularități fonetice, morfologice, sintactice şi lexicale proprii nu numai scrisului său, ci frecvente şi la alți scriitori din epoca respectivă, fapte reale ale graiului muntean, în care poetul a scris, grafii care susțin trăsăturile dialectale de bază ale Munteniei. În acest sens, citățm, în continuare, pe cele mai importante şi mai des întâlnite.

Fonetică şi lexic:

a pentru **ă,** în pluralul **zarilor** (= zărilor);

ă în locul lui **e**: **dă** (= de) (pace), ***dăzmerdat, dăzmiardă, dăzmierdăm, dăzmerde, dăpărtat, dăspărțim, dăşarte, dăşărtăciuni, dăzmiardă, dăzvăleşte, dăspică, dăzbrăcat, dăşchide, dăşchise, dăcât, îndămânâ, îndăstulare, jăfui, mărgând, meluşăi, pă*** (— pe), ***să*** (= se), ***rumăgați, nă*** (= ne), ***tă*** (= te) ***iubi*** etc;

ă pentru **î** (**â**): ***căND, căt, decăt, gădâli, îngănați, măhnire, rău*** (=râu), ***sănt, sfărşit, tănguire, zănă*** etc;

ă pentru **i**: ***lacrămi*** şi ***lăcrămi, năcicum, primiță-mă*** etc;

ă pentru **o**: ***drăgăstoase*** etc;

e pentru **ă**: ***drăgăstoase*** (= drăgostoasă), ***frumoase*** (= frumoasă), (pasăre) ***pocite, streină, şegi*** etc;

e pentru **i**: ***întunerec, sedef*** etc;

e, precedat de oclusive bilabiale (***b, p***), fricative labio-dentale (***f, v***) şi de nazala bilabială ***m,*** a fost: păstrat în locul diftongului ***-ie*** din limba actuală: ***dăzmerde, ferb, fer, meluşei, pei, pele, pept, peri, perdut, veți*** etc. (dar apar şi: ***pierdut, viețui***;, care au fost păstrate);

i în locul lui **e**: ***iresuri, laptili, piste, podoabile, polii, țâțile*** etc;

i pentru **î** (**â**): ***schintei;***

i final nu a fost restabilit în: ***az, bine-ț, capu-ş, glumeț, iubiț, îm, împungeț, însuş, jucaț, nu-m, nu-ş, păziț, piele-ş, să-m, unde-m*** etc;

î (â) pentru **ă**: ***mâ-nchin, râsfățare, tâlmăcire, tâlmăciri*** etc;

î (â) pentru **e**: ***deosâbeşte;***

î (â) pentru **i**: ***dâmprejur, dân, gâdâli, între, pântre*** etc;

î (â) pentru **u**: ***porâmbiță*** (= porumbiță);

o pentru **u**: ***coprinse, coprinză, franțozeşte, moşoroaie*** etc;

u pentru **o**: ***încunjur, rumânească*** etc;

ie pentru **e**, în ***mieu*** (dar şi ***meu***);

iu în ***ceriul;***

oa pentru **ua** în : ***păstoreaoa, zioa;***

ua pentru **oa**; ***soiuasă;***

oo în ***noo, voo;***

o păstrat în ***ticnă;***

f pentru **o** în ***doftorie;***

j păstrat în ***betejiei;***

m în ***ibomnic;***

r pentru **l**: ***turburat, turbur;***

s pentru **z** în ***răgas;***

ş pentru **s**: ***deşchide, deşchisei;***

z păstrat în***: zleită, zmirnă, zmoală, zmochină;***

păstrarea grupului **schi** în ***schinteie, schintei.***

În afara cestor cazuri, au fost menținute toate variantele fonetice, lexicale şi morfologice specifice epocii şi scrisului lui Ioan Cantacuzino, care astăzi nu se mai folosesc decât, uneori, regional: ***asudeşte, greire, îmbună, îmbinează, însoață, pântre, îl***

fuge (= îl fugăreşte), *scoboară, privigătoare, tocma, să curmeze, a ţinea* etc.

De asemenea, au fost păstrate formele duble ale unor cuvinte şi unele alternanţe fonetice, cum ar fi: **mieu - meu**, *pripastie - pripaştie, dăcăt dăcât, căuta - căta, ibovnic - ibomnic, lacrămi - lăcrămi, zice - zâce, hodin - hodihnă, sînt - sănt, râu - rău, din - dân - dăn, seamă - samă, seară-sară, flutur'le - fluturile, perdut -pierdut, străjar - strejar, vieţui - veţui, vers - viers* etc.

2. Morfologie:

forme de plural de tipul*: boale, soarte, vine* (sg. vină) etc;

genitiv - dative de tipul: *soartii;*

genitiv- dative cu **la:** *dată la amor* (- ... amorului);

eliziunea articolului: *cinstitu, fericitu, glasu, hodinu, iadu, vinu* etc;

iotacizarea unor verbe: *să aib, auz, crez, piei, poci, paie, simţă, spui, văz, să vie, să viu* etc;

auxiliarul **a avea,** în forma **au**, la persoana a III-a singular, indicativ, perfectul compus: *iarna au trecut, gândirea drumul ş-au făcut, plevia au nimerit, smochinul rod au plodit, inima s-au rănit, cel ce lumea au aşezat, dragostea n-au robit, iubitul au venit, pofta s-au împlinit, floarea s-au ivit* etc;

gerunzii de tipul *viind;,*

cei (pocite) pentru *celei;*

unii pentru *unei;*

să vede pentru *se văd* (trei păsărele să vede).

În conformitate cu principiile ortografiei actuale, unele forme grafice au fost transpuse în felul următor:

ă *(ъ)* suprimat în: ***cerbă, dată, ferbă, saţă, simţă;*** deci: ***cerb, dat, ferb, saţ, simţ;***

e a fost transcris - ***ie*** în iniţiala cuvântului (excepţiile sunt: ***eu, el, ea, eram, erai, era*** etc.) şi la început de silabă, când urmează după o vocală: ***boier, fluier, fluieraş, ies, ieri, nevoie*** etc; pentru ***boer, fluer, flueraş, es, eri, nevoe*** etc;

ó a fost transcris - ***oa*** în: *cóte, flórea, moşoróie, ţâţóie* etc, care devin ***coate, floarea, moşoroaie, tâţoaie*** etc; a fost păstrat însă, în pofida faptului că era accentuat (probabil greşit), în ***piciórele (= picioréle),*** pentru că rimează cu ***mele*** sau cu ***ele*** (vezi p. 44/6 şi 65/1);

u final a fost suprimat când nu exprima o realitate fonetică, cu excepţia situaţiilor în care avea valoare de articol hotărât sau când era cerut de măsura versului: ***ales, alt, dres, măreţ, poeticesc*** etc., pentru ***alesu, altu, dresu, măreţu,poeticescu*** etc;

în a fost redat prin *-îm* înainte de consoanele labiale ***b, p: câmpului, îmbăia, îmbrăca, îmbuna, îmbuca, împărţi, împodobi, împunge, împuns, pimprejur, porâmbiţă*** etc, pentru ***cânpului, înbăia, înbrăca, înbuna, înbuca, înpărţi, înpodobi, înpunge, înpuns, pinprejur,porânbiţă*** etc;

diftongul *-ia a* fost transcris ***-ea*** la imperfectul verbelor de conjugarea a IV-a, care nu au rădăcina în i: ***dormeam, adormeam şi nu dormiam, adormiam;***

ia din **însoțiat**;a fost transcris *i: însoțit;*

au fost corectate forme ca ***bârnci*** **(în *brânci,*** p. 4/16), considerată a fi o greşeală de tipar, şi ***mă-nvince*** **în *mă-nvinge.***

Pentru că volumul *Poézii noo* al lui Ioan Cantacuzino a fost tipărit cu litere chirilice, redăm în continuare unele situații speciale de transcriere în alfabetul latin:

1. transcris (i)e în: ***creadem, goneaşte, meale, peaptu*** care devin ***credem, goneşte, mele, p(i)eptu);***

transcris ***ia*** în: ***heară, dăzmeardă,*** care devin ***hiară, dăzmiardă;*** transcris ***a*** în ***strajea,*** devenit ***straja;***

2. transcris ***(i)e*** în: ***dăzmiardăm, dăzmiardat, miare, miarea, piapt, piar, piare, piarz, viați (i), care devin dăzm(i)erdăm, dăzm,(i)erdat, m(i)ere, m(i)erea, p(i)ept, p(i)er, p(i)ere, p(i)erz*** (o situație aparte o constituie forma ***priaduti*** **(probabil, *piarduti),*** transcris ***p(i)erduti);***

*în **pian*** s-a considerat o greşeală (în loc de şi s-a transcris ***pân*** (putință).

3.   () a fost transcris ***iia*** la imperfectul verbelor de conjugarea a IV-a, dar şi la unele substantive care, în graiuri, se pronunță astfel şi astăzi: ***împărățiia, sfiia, şoptiia.***

4. transcris ***ea*** în ***primia,*** devenit ***primea;*** transcris ***(i)e*** în ***piare*** **şi *iadile,*** **devenite *p(i)ere, iedile.***

5. Ꙗ transcris *iia,* pronunţie frecventă şi astăzi în graiuri, în *viia.*

6. Ъ *(ior)* şi Ѫ *(ius)* au fost transcrişi totdeauna *ă* şi respectiv *î, (â),* nu invers, pentru că majoritatea termenilor notaţi aşa, chiar dacă nu reprezintă pronunţii literare, sunt cazuri proprii, în general, graiurilor populare munteneşti (deci, Ѫ = *î. (â): râsfăţare, tâlmăcire* **etc;** Ъ = *ă: când, cât, mâhnire etc.)*

7. În legătură cu transcrierile lui Ѣ şi Ѧ în *(i)e,* ele sunt impuse de rima poeziei: *miare* rimează cu *cere, tăcere cu piare, meale* cu *ele, creşte* cu *goneaşte;* deci, este limpede că ne găsim în faţa unei tradiţii grafice şi trebuie transcris *m(i)ere, p(i)ere, mele, goneşte* care rimează cu un termen precedent sau următor.

8. Celelalte litere chirilice au fost transcrise după normele cunoscute.

3. Modificări şi precizări de altă natură;

a fost păstrat accentul cuvântului ori de câte ori diferă de cel fixat în **limba literară:** *acoló, acoleá, predislóvie, satíră, poézii* **etc;**

s-a adoptat punctuaţia modernă, corectă, renunţând, în majoritatea cazurilor, la cea originală, mai totdeauna inexactă;

au fost păstrate toate formele întâlnite de palatalizare ale fricativelor labio-dentale **f, v:** *hiară, icleană, icleneşte etc;*

au fost menționate toate hipercorecțiile întâlnite: ***lecaş, vedi*** (= vădi), ***nevedire*** (= nevădire) etc.;

la genitiv-dativul singular al unor substantive feminine s-au adăugat, în paranteze, unul sau doi de ***i*** ; ***lumi(i) , poezii(i), vii(i), veselii(i) , uimiri(i);*** un ***i*** s-a adăugat, tot în paranteze, la persoana a II-a singular a verbelor de conjugarea a IV-a: **şti (i)**;

între paranteze figurează, de asemenea, şi întregirile unor cuvinte;

cele câteva lacune, datorate deteriorării textului, au fost încadrate între paranteze drepte;

numele proprii au fost transcrise în forma pe care a dat-o autorul: ***Apolon, Febus, Metastasie*** etc;

notele autorului sunt plasate, ca în original, după poezia în care apar, şi sunt marcate, ca şi aici, prin cifre arabe sau asterisc;

numărul paginii din originalul volumului *Poézii noo* este păstrat şi consemnat ca atare, în paranteze rotunde şi urmează numărătoarei curente, continuative.

însemnările de la sfârşitul cărții *[Note, variante, comentarii)* semnalează neconcordanțele dintre textul definitiv, tipărit de noi după ediția princeps, şi cel republicat în diverse antologii sau în ediția din 1993. De asemenea, tot aici, sunt menționate unele aprecieri generale cu caracter istorico-literar.

Glosarul (regionalisme, arhaisme, construcții proprii) este conceput într-un sens mai larg şi cuprinde, aparent doar, câteva cuvinte cunoscute,

dar ele figurează aici datorită sensurilor noi, speciale pe care le au.

După fiecare cuvânt s-a indicat pagina şi rândul (nu versul) unde termenul apare pentru prima dată în ediția princeps.

Unele cuvinte, întâlnite, în general, în principalele lucrări de lexicografie, figurează aici pentru că ele sunt printre cele mai vechi atestări sau chiar primele, dacă facem o comparație cu datele înregistrate în DLR. Au fost menționate deci, considerând că ele, după apariția ediției de față, vor fi de folos unei viitoare reeditări a Dicționarului tezaur al limbii române.

Cuvintele care nu trimit la nici o pagină provin din manuscrise şi se găsesc semnalate şi de N. A. Ursu în partea a II-a a articolului scris în colaborare cu Iuliu C. Ciubotaru.

Bibliografia consemnează, în prima parte *Scrierile lui Ioan Cantacuzino,* poeziile din volume, cele reproduse în diverse antologii literare şi lucrările rămase în manuscrisele aflate la Biblioteca Academiei Române din Bucureşti. Cea de a doua, *Referințe critice,* înregistrează studii, articole şi note consacrate vieții şi operei poetului.

Poézii noo
alcătuite
de
I… C…

PREDISLÓVIE

Unele dăntr-aceste stihuri sînt tăl/măcite/
după limbi streine, iar altele alcă/tuite/
dăn nou pă limba rumânească şi cel ma/i ades/
tot drept închipuirea celor vechi p/oetici/.
Toate acestea s-au făcut mai mult pentru
petrecere dă vreme şi nu cu gând a fi lucruri
pă placul multora sau cu gând de a vesti
o osteneală cu toată săvârşirea meşteşugului poeticesc, scriitorul petrecând ceasurile sale cele netrebnice în oareşcare râsfăţare a chibzuinţii, acum arată şi oareşcum fiinţa tinereţilor şi şegile sale cele petrecute prin taină.

SATIRĂ: OMUL

/Verce-n/ lume are stare,
/Hiară/, peşte, zburătoare;
/Jig/ania cea mai mică
Nici/oda/tă ea nu-ş strică.
Omul mândru să făleşte
Că el toate stăpâneşte.
Ceriul însuş s-ar fi dres
Pentru dânsul, cel als.
Soare, lună, stele gloată
Cele dă sus, firea toată,
Lui sînt gata spre slujire
Şi rai are iar gătire
Să petreacă mult trufos
Dăcât hiară mai norocos
Ar fi având şi alt lecaş
Nu şti-unde, foarte vrăjmaş,
Iad numit pă nume bun
Unde pă cel ce nu dă pun.
Omul face şi preface
Ce glagole şi ce tace
Acu-i zice fericitul,
Dar dă-l ştii, zi-i ticăitul.
El în cap e plin dă fum,
Care sfârşit n-are nicicum
Inima sa tot rugină,
Care-l roade p-a sa vină.
El ce are nu-i ce-i place,
Pofta-i creşte, nu-i dă pace.

Or el ceva ce doreşte
Cu sudoare să strădeşte,
Mii dă ani să n-aibă voie
De-a trăi fără nevoie,
Nici aceasta n-o gândeşte
/Cât tră/ieşte să trudeşte
/Nevo/ia-l poartă mai tot dă nas,
Iar zavistia leac nu-i dă pas.
Ciuda foarte îl piscă rău,
Drag argint stă-n cârcă-i greu,
Frica, spaima şi minciuna,
Fără calea prea nebuna,
Clevetirea şi pâra rea,
Cât să mişcă ele acoléa.
Iar mândria fumuroasă
E la dânsul tot dă casă.
Iată multu fericit
Şi dăcât bou mai cinstit.
Dar boalele fără seamă
Că-i măreţu nu bag seamă,
Brânci lui dau fără de veste
Şi lui spui prea rea poveste.
El ce zice că-i iconit
Asemenea şi nimerit
Ca fiinţa cea prea naltă,
Ticălosul broască-n baltă
Nici ruşine, nici simţire
Să priceapă c-a lui fire
Este nimic, nimic curat,
Să curmeze în lăudat.

El, dă va vrea a fi ticnit,
Va vieţui mai nemâhnit.
Păsărească dăşărtăciuni,
Iresuri şi mult minciuni,
Gură-cască nu să lase
Dupa rele multe vase
Fiarbă-ş pacea inimii lui
Prea pă uşor ca pre un pui.
Mulţumească soartii sale
Că să află la cea cale,
Nu coprinză nici în sine
Gânduri ce nu ies bine.
Cel ce lumea au aşezat
Tot preabine au vrut d-au dat
Ca vercare p-a lui fiinţă
A avea a sa trebuinţă.
Deci, vai celui ce s-abate
Şi p-alt colnic capu-ş bate !

CÂNTEC PĂSTORESC

O, fluier, fluieraşule,
Spune az, vrăjmaşule,
Spune oiţilor mele
Că eu nu cânt pentru ele.
Zi-le: singure umblaţi,
Paşteţi, beţi, rumăgaţi!
Zi-le că ciobanul lor

E dă tot dat la amor;

Ah, iubiți mieluşăi,
Voi vă jucaț, eu pei,
Voi vă-mpungeț, glumiț,
Dar păziț, nu iubiț!
Lupul nu~i atât dă rău
C-Amor cu focul său
El pune în stare rea
Vită, om şi păsărea.

Eu a păzi bine
Nu poci nici pă mine.
Turmuliță dragă,
Cum t-oi ținea întreagă ?
Iată, mureş Grivei
Stă tot pă lângă ei.
Nu merg să văz locul
Unde-m stă norocul.

POCITANIE

Un boier dă láviță
Lacom ca o bábiță,
Porunci pentru cină
Să-i facă o curcă plină.
O mâncă, crapă, moare.
Nu-i leac. Dân peleş sare.
Gliştir muncesc s-apese,

Pă sus îi dau să verse.
Nădejde nu-i la doftorie;
Zisără popa să vie.
Fraţilor, vel le zise,
Tot ce-am făcut sănt vise.
De vreme ce o să mor,
Ca să aib sfârşit uşor,
Ah, ziceţ, vă rog, să vie
Cu ce mai e în tipsie.

TĂNGUIRE

Di ce atât dă rea
Cu cel ce bine-ţ vrea?
Dân ceas ce t-au zărit
Inima s-au rănit.
Cum vei fi, dar, cu cei
Ce-n vină pă ei vei ?

Cu chipul cel frumos,
Cu graiul cel sfătos,
N-ai nici o trebuinţă
A pune atât silinţă
Ş-am zice cu glas sigur
Ca moartea să-m cer singur

Eu poci acum să piei
Aceasta dă o vei.
Dar nu ştii că-i păcat
Unul ce rob s-au dat
A vrea atăt să piere

În loc dă mângâiere ?

SFAT UNUI ŞĂTRAR AMOREZAT CE AVEA ÎN TOT CEASU PSIHÍMU ÎN GURĂ

Nu ştii, psihímu, psihímu, şătrar
Că dulcele amor e şi amar,
Că are săgeți foarte venoase
Şi multe mângâieri mincinoase?
Ah, bădiță, păzeşti-te bine,
Să nu-nfigă săgeată în tine !
Fugi pă coate, frățioare,
Ochi frumoşi să nu te omoare !
Amorul are într-înşii lăcaş,
Întrebă măcar şi p-alt pătimaş.
Dar aşa e, că nu şăguiesc;
Badeo, a glumi ce dobândesc?

CÂNTEC BEȚIVESC

Nimic nu-i ca vinu,
El ne dă hodinu,
Lumea sfărşit n-are
Când golim pahare.
Cli, cli, cli, cli, cli !
Măhnirea n-o vedem

Când cântăm şi mult bem,
Nici frica ne~adapă,

Că-n vin pic nu-i apă.
Cli, cli, cli, cli, cli!

Suge, măi fârtate,
Cât ai sănătate,
Că nu ştim prea bine
D-om fi vii şi mâine.
Cli, cli, cli, cli, cli!

PĂS, DĂPĂRTAT FIIND DĂ TICA

Inimă, ce folos vezi
În tot ceasu căci oftezi ?
Ştiu că gândul e pricină
În p(i)eptu-m dă n-ai hodină,
Dar şi el ce vei să facă,
Chipul Tichi(i) cum să-l tacă,
Chipiul care cu lesnire
Vă da multă fericire ?
Acum simt şi eu prea bine
Cât amar este pă tine,
Unde eşti prea dăpărtată
Şi dă Tica poate uitată.
Dar gândul ce folos are ?
Ticălosul pace n-are,
Zioa foarte să strădeşte,
Noaptea prea mult îl muimeşte.
Vai şi ah, al tău cel mult
El nu-l face, căci este mut.

Inimă, nu fii copilă,
Amândoi sînteț dă milă,
Starea voastră negreşit
O să-m dea curând sfârşit!

MĂGULIRE SOȚII(I) CEI POCITE

De n-ai fi urătă, ai fi prea frumoasă;
D-aş fi un netot, ai fi prea mintoasă;
Dă n-ai fi dă gheață, aş fi tot dă foc;
Dă nu m-ai degera, ar fi să mă coc;
Dă n-ai clipi ochi(i), ai fi bute-ntreagă,
Dă n-ai rânji dinții, ai fi numai şagă;
Dă n-ai fi prea neagră, ai fi albă caş;
Dă n-ar fi nasul pumn, ar fi drăgălaş;
Dă n-ai fi târcávă, ai fi încondeiată;
Dă n-ai fi soiuasă, ai fi ca-nbăiată;
D-ar fi gura mică, ar fi ca de baboi;
Dă n-ar fi cât dă somn, n-ai striga ca un motoi;
D-ai avea țâțițe, n-ai avea țâțoaie;
D-ai fi mai strujită, n-ai fi moşoroaie;
D-ai şedea mai bine, n-ai fi broască-n pat;
D-ai umbla mai drept, ar fi racul uitat;
Dă n-aş avea nas, ai fi mirodie;
Dă n-aş bleji ochi(i), t-aş plânge dă vie;
Dă n-ai fi cam strâmbă, ai fi foarte-ntreagă;
Dă nu mi-ai fi groază, mi-ai fi foarte dragă;
Dă n-ai fi pocită, ai fi minunată;

Dă nu te-aş şi huli, ai fi tot uitată.

POFIDĂ ŞI ÎMPUTARE UNII DÂN TREI SURORI CE LĂSASE PĂ CEL CE ZICE

Într-o frumoasă livede
Trei păsărele să vede:
Una foarte cântătoare
Crez că e privigătoare;
Alta este turturea,
Şade tot pă o rămurea,
Să dăzmiardă, să găteşte
Şi-n izvor tot să priveşte;
Ceailantă, prea icleană,
Schimbă fețe, umflă pană
Trebuie lanț, nu colivie,
Ca s-o ții închisă vie;
Unde vede un copăcel
Îi curge ochii după el;
Acum şade p-un putregai,
Ştiu că curând va cânta vai;
Ieri era p-un mărăcine,
Copăcel ce-nghimpă bine,
Unde păsărea iclenă,
Tu n-ai scăpat făr'dă rană.

CÂNTEC GRĂDINĂRESC

Frumosule trandafire,
Ţine-ţ feţişoara în fire,
Fii, dragule, tot rumeor,
Vestitor Bicî dă mult dor

Nu mi-ţ plânge, tulpiniţă,
Că ţi-1 iau din rămuriţă;
Floricea aşa frumoasă
Trebuie a fi şi norocoasă.

Bucură-te, crai dă flori,
Că o să vezi az doi ochişori
Care omoară şi care învie.
Ah, iubite, aşa îm fac mie.

N-m mai dori grădiniţa,
Că o să-i podobeşti cosiţa
Unde în părul cel drăgălaş
Ş-au făcut amorul lăcaş.

Iar dă t-o pune pă peptul ei,
Ştiu, negreşit, că nu mai pei
Toţi or rămni să te vază
Şi tu poţi dori altă loază

Ţine un ghimpe la-ndămână
Ca să-nghipi s(t)reină mână,
Care o vrea să tă răpească
Şi cu tine să mântrească.

POVESTE

Un greire, cântând vara
Noaptea, la zori, la prânz, sară,
El să găsi tot d-odată
În iarnă far'dă bucată
Şi neavând nici o fărmiţă
Dă mâzgă sau ierbuliţă,
Merse la vecina furnică
Şi spuse cât foamea îl strică:
-Soro, dă- m ceva codricei,
Că pă grindină văz că pei
Şi pănă în luna lui cuptor
Dă nu ţ-oi da şi eu, să mor.
Încă-ţi voi da înzecit,
Crede-m, cu tot că-s flămânzit.
Dar furnica n-a fost mare
Niciodată împrumutoare:
- Frate, pă călduri ce făceai ?
Vreme aveai, dă ce nu-ţ s(t)rângeai?
Greierle îi zise: - Atunci cântam
Şi la iarnă nicicum nu gândeam.
- Daca-i aşa, să nu-ţ paie rău,
Joacă acuş, nimic nu-ţ dau, zău!

CÂNTEC PĂSTORESC

Păstoreaoa cea-ndrăgită

Poartă turma tot mâhnită.
Ei, floricica câmpului
Nu-i dă odihna sufletului,
Iar viersul păsărelilor
O dau şi la mai mult amor.
Toate-i par că să jelesc,
Para dragostei tânjesc.
O fântână preacurată
Oglindă-i unde ea cată.
Or după chip n-o cunoaşte
Ce-n inimă-ş simte a naşte.
Fața-i zice foc curat,
Ochii, suflet turburat.
Ea cu lacrămile sale
Mulţeşte apa spre vale,
Zicând: - Tă rog, râule, spune
Celui ce l-amar mă pune
Că dă curgi acum mai tare,
Dân lăcrămi eşti aşa mare.

RÂS MULT

Vesel om cin'e pa lume?
Eu sînt prea mult, căci cu glume
Mintea-m întrec zi şi noapte,
Rod şi crude, rod şi coapte.
Ha, ha, ha, ha, ha, ha !

Domnii toți, cei prea-nălțați,
Nu sînt puțin îngănați.

Griji, trude şi sudoare,
Iată, mă, ce bune odoare!
Ha, ha, ha, ha, ha, ha!

Cine închină tot în plin ?
Eu sînt, cel ce cu plac sug vin,
Însă şi ştiu, iar când să stau,
Minții mele răgas să dau.
Ha,ha, ha, ha, ha, ha !

Iar boierul cel mai mare,
Cu tusea sa cea prea tare,
Hă, hă! noaptea mai întreagă
Şi tot măreț; asta-i şagă?
Ha, ha, ha, ha, ha, ha !

Cui place şi pita goală?
Eu sînt, ce nu tem rea boală.
Am mai mult, mănânc bine,
Dar nu cât să dea dân mine.
Ha, ha, ha, ha, ha, ha!

Cei cu masă îndăstulată,
Ei ce-mbucă nu mai cată.
Apoi rău, apoi doftorie.
Bat-o potca, ea nu ne-nvie!
Ha, ha, ha, ha, ha, ha!

Cine-i Tichi(i) pă mult plac?
Eu sînt, ce laude nu mai tac,

Nici şăgi, nici mângâieri,
Nici ce n-au număr până ieri.
Ha, ha, ha, ha, ha, ha!

Văz şi scumpul cel bogat:
Nu mai stă dân numărat
Şi pân la urmă tot să duc,
Fără număr mulţi i-apuc.
Ha, ha, ha, ha, ha, ha !

Cine râde lumi(i) în nas ?
Eu sînt, mâhniri(i) nu dau pas.
Îi zic: - Afară, babă rea,
Căci tu cu mine n-ai ce vrea!
Ha, ha, ha, ha, ha, ha !

Alţii prea mult să bocesc,
Râu singuri ei îl cresc.
Dăşărtăciuni că-i tot
Ei a crede nici că o pot.
Ha, ha, ha, ha, ha, ha !

Cum ar fi a fi mai bine?
Eu sînt, pacea e în mine.
Nu merg s-o cer la vecin
Nici cuvânt pă ea nu-nchin.
Ha, ha, ha, ha, ha, ha!

Alţi(i) umblă, aleargă tare,
Inima lor hodin n-are.

Zvâc încoace, zvâc încolea.
Oar'ce prinsără? O muscă rea.
Ha, ha, ha, ha, ha, ha!

ACU ÎNCEP TÂLMĂCIRI

VEACUL CEL FERICIT SAU CEL SCUMP

O, pă ce veac frumos părinți(i) noştri era!
Laptile din pământ atuncea izvora,
Mierea şi cu mana curgea pântre flori,
Câmpul udat numai era dă lacrim(i) dă zori
(Că ochi(i) oamenilor nu-ncepuse a vărsa).
Firea darurile ei peste tot le lăsa,
Trandafirul avea tot o primăvară
Şi faţa lui era mai tot rumeoară,
Iar pământul lăsat în grija naturi(i)
Nu primea să să dea la truda arături(i).
El după pofta lor da plodur(i)le toate
Şi ochi(i) lor vedea numai noo bucate.
N-ascunde capul său cel rău şi spurcat,
Şarpele, nici şedea supt floricea culcat.
Pă prea marele Ochean nici un vas nu mergea
Sărind pripăstile nici cu vântul muncea,
Ca să răpească aur din locuri streine
Sau să le sângere prădând fără vine.
Şi geabnica arătare, idolul uimiri(i),
Tiranul înţolat cu cinul măriri(i),
Încă nu turbura pacea oamenilor,
Cu vrăjmaşă faptă şi jandă dă omor.

Omul pravila lui atuncea nu căta,
Dreapta inima sa el numai asculta.
El încă nu ştia că pot să-l vinească,
Căci cu mult drag urmează o poftă firească
Şi fără prepus era încredinţat,
Ca când va fi cinstit ce-i place nu-i păcat.
Atuncea pă covor dă iarbă şi-nflorit,
Lângă un izvor frumos ca sticla lămurit,
Amori(i) să juca ca uni (i) prunculeţi
La umbra unor tei, fără arc nici săgeţi.
Şi vedeai lângă ei o blândă păstorea
Cântând şi culegând o mândră viorea,
Întinzând-o râzând păstorelului său,
Fără nici un prepus că face lucru rău.
Şi-i vedeai că să pup sau că să mângâia,
Ca nişte porumbei dă nimic nu să sfiia,
Căci ruşinea în lume încă nu născuse,
Nici fiica pă sine straie nu văzuse.
Ea putea prea lesne oareş în ce izvor
Să vază cu mult drag ce-ş are pă trupşor
Şi des a unui rău apa cea curată
Primea în sânul său un voinic ş-o fată.
Iar tu, sluto Cinste, şi duşmana firii
Ai turbat pacea a noastri(i) uniri
Şi silind lipici să să-nsovonească
Tu ai rămnit ochi(i) să-i poată privească
Şi gura d-a lăuda faţa rumeoara
Când ici, colea să află pă faţa albişoară,
A fi mult simţitor tu ţii drept mare rău,

Tu ne propeşt(i) du-n plac care a-l lăsa n-e greu
Şi dă când tu pă Amor supt taină l-ai pitit
El s-au făcut duşman, fricos şi prea zgârcit
Şi darul care odată el ne-l dă cu drag noao
Tu l-ai schimbat acuş în multe rele noo.
Iată, strâmbă Cinste, cum ne dai inimă rea;
Dă-i Amorul duşman, tu eşt(i) cu mult mai grea.
O, tirana vieţi(i), stăpâna multor crai,
Ajungă-ţi atât, că lor pravilă dai,
Turburând odihna stăpânilor lumi(i);
Nu merge la păstor, în lăcaşul glumi(i),
Supt colibioara lui, unde stă în ticnă,
Dă schimbi pacea sa în rea neodihnă
Ca spaime dăşarte, cu trup fără iveală,
Care dă blândeţilor foarte grea sfială,
Căci noi sîntem facuţ să trăim la un loc,
Să-mpărţim între noi ce-avem dă la noroc
Şi cerul ne-au zidit ca noi să ne iubim
Cu cât firea mai mult va să ne zămislim !
Iubiţ, căci vremea trece, ia şi nu mai vine!
Soarile răspune lumina sa bine
Dân muntele Tavrus la marea Bosfori(i)
Şi fără curmare dă noo faţă Avrori(i),
Iar tinereţile vin numai o dată.
Iată voia sorţului şi ea e nemutată.

LĂCAŞUL MORŢI (I)
După franţozeşte tâlmăcit

Într-un loc dăpărtat, unde craiul stelilor
Cu greu îş trimete zaril(o)r,
Într-un ostrov pustiu este o pripaşti rea,
Care milă dă-n cer năcicum nu vo avea
Acoló pă brazi, dă stare hulită,
Cuibează fiteşce pasăre pocite.
Locu tot drept iarbă otravă plodeşte
Şi iarna stă pă loc, nici scade, nici creşte.
Pământu dânprejur e mormânt dă-ngropat
Şi mii dă răuri curg dă sânge închegat
Ce duc case vechi şi trupuri moarte
Şi drept să vâzăiască le-auzi gemând foarte.
Dân'ceputul lumi(i) p-o vale mult în jos
O capişte mare e, d-un trup dă tot rotos.
Patru porţi dă fer în patru o împart,
După voia sorţului lumea aşa o dăspart.
Una cată Apusul, alta spre Răsărit,
Una vede pă arap, alta pă siberit.
Aici vin grămadă, toţi amestecaţi,
Prunci şi bătrâni, săraci, împăraţi.
Bătrâneţea, boala şi durerea cea rea
Sînt străjari straşnici ce stau tot acoleá.
Straia lor e mâhnire şi pocitul lăcaş
E negru şi hulit, vedit că-i ucigaş.
Şi fumul făcliilor ce sînt dă zmoală rea
Fac un întunerec şi dau o groază grea.
O hiară fără auz şi fără vedere
E bozul ce aici rog şi toţ milă-i cere.

Moartea o numesc şi a ei împărăţie
Să-ntinde peste tot ce are stare vie.

PRICINA STIHURILOR ACESTORA ESTE DÂN MITHOLOGHIE TÂLMĂCIREA LOR DUPĂ FRANŢOZEŞTE

POVESTE

Amorul foarte întristat
Mi-au spus ce s-au întâmplat
Dafni(i) cei nenorocoase, *
Nimfi(i) tineri, frumoase
Poate mâhnirile sale
V-o aduce la vo jale.

Dafni(i) foarte simţitoare
Apolón pereche n-are.
Ea gingáşă, el gingáş,
Amorul ca un copilaş
Jucându-să pă lângă ei
I-au atins cu arzos schintei.

Nimfa, dă tot spăimântată,
Văzând pă Apolón d-odată
El să apropie, ea îl fuge,
Fiindcă ruşinea o împunge.
Tare fugea cum să vede,
Amor zice, nu prea crede.

Ibovnicul, când o gonea
Ajungând-o, îi suspina.
Ea oftează, să opreşte,
Cinstea o împinge făr'dă veste,
Pofta o ţine scurt pă loc.
Apolón strigă: - Ah, ce noroc !

Urmă în urmă să-mbinează,
Arde în braţe să ş-o vază.
Dafnis a ruga să găteşte,
Dar curând să osteneşte.
Când amorul inima fură
Lesne p(i)ere slova în gură.

Ea pofteşte, nu-ndrăzneşte,
Tat'so i să-mpotriveşte
Şi cu-o grabnică schimbare
Opreşte focul cel mare.
Dar a o scăpa dân belea
Dafins, Dafins nu-l ruga

Când l-Apolón să jeleşte,
Strada să mai potoleşte
Şâ-i schimbă starea rea.
Întinde braţ dă rămurea
Tot înspre ibomnicelul ei:
Strigând: -Ah, tă p(i)erz şi pei!

O, Doamne, ce ceas veninos

Unui ibomnic nenorocos
Şi ce vedere ofidită
La o inimă măhnită!
Strânge în braţe un copăcel,
Simte inimă bătând supt el.

Ea nu fu nesimţitoare
Dacă amorul credere are.
Cea dă pă urmă simţire
I-am fost această obidire.
Un mare parapon l-a uitat
Şi de ibomnic un greu oftat

---

*Mithológhia povesteşte că Dafins era o fată sau zănă foarte frumoasă şi că bozul Apolón, văzând-o, s-au îndrăgit dă dânsa, dar tată-so, ce era asemenea un boz, ca să o scape de Apolón, au metamorfosit-o într-un copaci, zis Dafinu.

STIHURI TĂLMĂCITE DUPĂ FRANȚOZEŞTE FĂCUTE DE CARDINALUL BERNIS. POETUL, VĂZÂND DIMINEAȚA PRIMĂVARA, ÎNCĂ PĂNĂ NU RĂSARE SOARELE, CÂT E DE FRUMOASĂ, ÎNDATĂ ŞI ÎNCEPE A O CÂNTA ÎN BUCURIA SA CEA MARE ŞI GRĂIEŞTE TOT CU M(E)TAFORURI ŞI PRIN MITHOLOGHIE, FĂCÂND TOT ICOANE PĂ SCURT.

DIMINEAȚA POETICEASCĂ.

Lumina stelilor
P(i)ere ca focul lor.
Noaptea să-ncuibează
Ca să nu să vază.
Umbra să slăbeşte,
Un nor să iveşte,
Să - nalță şi creşte,
Dar zioa îl goneşte.
Şi cât ea s-arată,
Draga nopți(i) fată,
Smerita tăcere
Văz că-ndată p(i)ere.

Iubițelul satiraş[1],
Marghiul şi îngănaş,
Aleargă în pădure
Să spuie, să jure
Rău inimi(i) sale
Nimfi(i) fără jale[2],

Care, spăimântată,
Fuge tot d-odată.
Pă fruntea-i zburlită
Fața lui hulită
Scrisă-i desfrănare,
O sete prea mare
Şi o grea robie l'Amor,
Al veseli (i) fecior.

Avrora s-arată[3]
Foarte luminată,
Ea împodobeşte
Cerul şi-l polieşte
Şi cât e arătoasă
Floarea şi frumoasă
Care o înfloreşte,
Fața aşa-i luceşte.

Iar Somnul împărat[4],
Cu mac împrejurat,
Intră-n car d-abanos
Cu greu, fiind lenevos.
E pă lângă dânsul
Minciuna şi visul
Şi-ndată văz zburând
Amorul, trist, văzând
Că alba zi să iveşte
Şi ne-nțelepțeşte.
Când nu-i noaptea tare,
Gluma n-are stare.

Pă pat dă trandafir
Flora şi cu Zefir[5],
Care oftează tare
Stându-i la picioare
Şi Amorul icleneşte
Peptu-i dăzvăleşte.
Ea într-această stare
Aşteaptă zioa mare.

Prea vrednica albină
În câmp, în grădină,
Cată floricele
Să sugă din ele.

Fluturle zadarnic[6]
El cu mult mai grabnic,
Zboară tot făr'dă spor
Dân zambilă-n bujor.
Pănă o floricică
Tot nu să dăspică,
El mult să munceşte
Iar d-o dobândeşte,
Mulţumită n-are
Şi i să pare amare,
L-alta năvăleşte,
P-a dântâi huleşte
Şi cât gustă o dată
Pofta-i p(i)ere-ndată.

Văz harnicul boar
Puind boi(i) săi la car,
Le zice zice dân gură
Că merg l-arătură.

Tânăra păstorea
Zmulge o viorea,
La p(i)ept o sădeşte,
Faţa i să voieşte
Şi-ş poartă oile sale
Pă munte, pă vale.

Cât e dă frumoasă
Firea şi făloasă
Căci tot e înverzit
Şi tot e înflorit.

O, privigătoare,
Cât eşt(i) cântătoare!
Glasul tău învie
Pădurea pustie,
Versul tău cel frumos
Face un loc norocos.

Văz pă mândrul Fébus[7]
Făcându-ş drum în sus
Pă cer cât să iveşte,
Caru său luceşte.

Însămnări asupra stihurilor dă mai sus

1. Satirul, după mithologhie, era dă fire foarte iubeț. Lăcuia tot păduri, foarte slut la chip, jumătate om, jumătate dobitoc.

2. Nimfele sau zânele era tot fete frumoase.

3. Avrora era dumnezeíca dimineți(i), după mithologhie.

4. Somnul, după mithologhie, numit este Morfé şi este închipuit petrecând însoțit cu toate ştiute nopți.

5. Flora era dumnezéica florilor, Zefir era numele vântului celui mai răcoritor închipuit după mithologhie, dă vârstă copilandru şi vioi, iar pă Amor crez că nu face trebuințe a-l spune cum s-au iconit, el au fost şi este şi va fi.

6. Scriitorul, închipuind fluturile, au dat în iveală firea unui ibovnic nestatornic.

7. Fébus este numele soarelui. Mithologhia zice că în toate zilele, suindu-să într-un car luminos, face drumul său dă la răsărit la apus. Aici stă şi poetul a mai cânta dimineața, văzând ivită zioa mare.

STIHURI TÂLMĂCITE DUPĂ ITALIENEŞTE DIN MITASTASIE

Prin obicei prea necurmat
Singură a tă iubi am învățat
Şi această dragă obişnuință

Mi s-au făcut trebuință.

Focul dulce ce ard foarte
Tot v-arde pană la moarte
Şi d-aş vrea n-ar fi putință
Să nu-ț fiu cu credință.

ELEGHIE, TĂLMĂCITĂ DIN METASTASIE

Ce rău ceas, ce nenorocire!
Nițo, iat-amara dăspărțire!
Cum o să trăiesc, vai dă mine,
Atâta dăpărtat dă tine!
O să trăiesc dă tot întristat,
Nu o să aib, puică, ceas mângâiat!
Şi tu, cine ştie, d-astă dată
Mai gândi-i la mine vodată?

Suferă ca pă urmele măcar
P(i)erduti pacii şi stări dă amar,
Suferă a veni gândurile mele
Pă urma a lor tale picioarele.
Totdauna pă unde te-i va plimba,
Nițo eu tot lângă tine m-oi afla.
Şi tu, cine ştie, d-astă dată
Mai gândi-i la mine vodată?

Umbla-voi când pă văi, când pă dealuri
Cuprins d-ale mâhniri(i) valuri,
Tot întrebând munte şi copaci:

Iubita mea, unde eşti şi ce faci ?
Dă la o zoríe la alta t-oi căta,
T-oi chema şi tot dă tine oi afla.
Şi tu, cine ştie, d-astă dată
Mai gândi-i la mine vodată?

Des m-oi grăbi şi oi alerga tare
Spre dulcea margine de mare
Unde, Niţo, simţeam prea bine
Că trăiesc norocit fiind cu tine.
Mii şi mii de aduceri-aminte
M-or venina intrându-m în minte.
Şi tu, cine ştie, d-astă dată
Mai gândi-i la mine vodată?

Iată, oi zice, văzând izvorul,
Locul unde ne-nvrăjbise amorul,
Dar unde, pentru semn dă-mpăcat,
Ea mi-au dat şi au luat un sărutat.
Ici tot oftam şi tot nădăjduiam,
Colea, sătui, amândoi adormeam.
Şi tu, cine ştie, d-astă dată
Mai gândi-i la mine vodată ?

Viind la lăcaşul acest nou, îndată,
Dă cât te-i vedea împrejurată
Cât crez, fără a nu te supăra,
Amor şi credinţă ţ-or jura!
O, Doamne, ce ştiu, tot ascultând
Cu atâta dulceaţă tă lăudând,

O, Doamne, ce ştiu d-astă dată
Mai gândi-i la mine vodată?

Gândeşte, ce iute săgeată,
Puică, îm laş în p(i)ept astă dată,
Gândeşte şi cât t-au iubit Filós
Fără a gândi c-a fost norocos!
Gândeşte, iubita mea inimioară,
La această dăspărțire amară!
Gândeşte ... Ah, oar' d-astă dată
Mai gândi-i la mine vodată?

STIHUHI DUPĂ ITALIENEŞTE

Credém că la iubire
Este mulțumire,
Dar stradă prea mare
Văz: c-amorul are.
Să pleci, să fugi, să laş
Ce ştii mai drăgălaş,
Să sufer dăpărtat
De ce ştii c-ai lăsat.
O, ce viață amară
Inima-n răsare!
Bine Amor nu vede
Cine ție-ț crede!

CÂNTAREA CÂNTĂRILOR
TOCMA DUPĂ OVREIE

CAP. I

1 El mult mă sărută
Şi p(i)eptul me-l pupă.
Îm zise că odinul
Lui nu ie-l dă vinul,
Dar ţâţele mele
Când zace pă ele.

2 Iar el, ca un trufos,
Cu nume prea frumos,
Cu chipul dăzm(i)erdat,
Cu ochiul aţâţat
Dă poftă fetilor
Ca mirul chedrilor.

3 Toate ne zvârlugăm
Să apucăm să-ndrugâm,
Toate vesele mult
Iubim cu cât mai mult.
Şi toate vom băga
Pă împărăţiia sa.

În cămările lui
L-om piti ca p-un pui,
L-om pofti ca mustu
Şi i-om iubi gustu.

4 Sînt neagră iar frumoasă
Şi mult drăgăstoasă.
Fetele locului
Ierusalimului
Poți să le priveşti
Ca sălaşe crăieşti.

5 Eu la chip neagră sînt
Dă soare şi dă vânt
Frați(i) să-nvrăjbiră,
Pă maica siliră
Să plec să păzesc
Viia lor să străjesc.
A lor am păstrat-o,
A mea jaf am dat-o.

6 Spune-m, unde câmpesc,
Unde l-amiaz umbresc,
Unde, oițile tale,
Iubite, în ce vale
Pasc şi să odihnesc,
Să viu, să te găsesc,
Schimbată, neştiută,
Ca o vită pierdută ?

7 Cum e pân putință,
Frumoasă în credință,
În ceas ce t-oi zări
D-a nu te nimeri?

Ţine urma turmelor
Spre stau păstorilor.
Adu iedile tale
Dân deal mai la vale.

8 Dă eşti lângă mine
Mult îm vine bine,
Frumos t-asămuiesc
Şi mă vitejesc.

9 Ce eşti frumuşică
Cât o turturică,
Cerbiţa ta îmbună
Cât o scul bună.

10 Podoabă face-oi ţie
Şi mândră voi să fie,
Dă aur frumos lucrat,
Cu argint împistrat.

11 Craiul mult înduplecat
Nardul mieu i-am dat.

12 Cu ţâţele mele
El viaţă cu ele

13 Poamă l-asămuiesc
Când mult îl privesc.

14 Tu eşti cea frumoasă,

A mea drăgăstoasă
Porâmbiță înfocată,
Ochiu tău aşa cată.

15 Tu eşti bun, frumos,
Patul nostru umbros.

16 Şi miros dulce
Şi casa ne-aduce.

CAP. 2

1 Ca duhul viforélui
Ca ghiocelul câmpului,

2 Ca trandafiri între spini
Şi ca crinul în grădini,
Aşa iubitul meu fălos
Este între fete tot frumos.

3 Sau ca un măr bun în livezi.
Aşa între voinici îl vezi.
Eu ardeam să mă-nnădesc
Şi cu el să mă iubesc.
Pofta mea mi s-au împlinit,
Iubitul la mine au venit,
Roadă lui vârând în mine
M-am uimit dă prea mult bine.

4 Ah, primiță-mă unde beți
Faceț cu mine ce vreți,
Dar iubiți fără măsură
Şi cu fapta şi dân gură!

5 Ajută-m tu cu miroase,
Buzele îm sînt secetoase,
Căci inima mi-ai pătruns
Şi trupul bine este împuns.

6 Stânga ta-m este căpătâi,
Cu dreapta ta m-acoperii.

7 Vă jur, fetelor Sionului
Să daț odihnă somnului
Celui prea mult iubit al mieu
Căci dragostea nu doarme greu.

8 Iată cum simț că vine
Prea frumosul meu spre mine:
Sunet, troscot, răpăituri
Auz pân munți, pân păduri,

9 Căci el saltă ca un cerb
Ce-n poftă vinele-i ferb.
Aceasta des mi s-au tâmplat
Şi la păreți l-am aflat
Cătând la mine p-o găurea
Şi cu gurița iată ce-m vrea.

10 Scoală, scoală, porumbiță,
Mă vez cu câtă credință
Iar m-am aflat lângă tine
Şi plin dă dragoste-n mine

11 Iată, iarna dă tot au trecut
Şi grindina drumul ş-au făcut,

12 Florile toate au înflorit
Şi plevia însă au nimerit.
Privigătoarea am auzit-o,
Turtureaoa am privit-o,

13 Zmochinul mult rod au plodit
Şi floarea vii(i) dă tot s-au ivit.
Scoală, vino, frumoasa mea,
Soro, nu-m face inimă rea!

14 Porumbiță, ce t-ai pitit ?
Ieş cu fața la privit,
Fă-mă să auz graiul cel dulce,
Să văz fața ce mă-nvinge,

15 Să prindem pui(i) vupuliți(i))
Căci ai frunză în craci(i) vieți (i).

16 Iubite, fie tot pă voia ta,
Tu eşti al meu, eu sînt a ta,

17 Dar, te rog, cum zioa va peri,

Şi că noaptea să va zări,
Vino, curând, frăţiorul meu
Că p(i)er fără tine, zău,
Vino ca fiul cerbilor
Iute pă vârful munţilor !

CAP. 3

1 În patu-m noaptea am căutat,
Iubitul mieu nu l-am aflat,
Strigat-am cu prea mult suspin
Şi mi-am pierdut ş-al mieu hodin.

2 Sculatu-m-am ş-am cercetat,
Dân loc în loc mult am cătat.
Nu ştiţ, am zis, p-al mieu iubit,
Or nu cumva voi l-aţ ivit,
Că inima mea să topeşte
Dă când pă el nu-l nimereşte.

3 Pană şi strajea m-au aflat
Că pă cel ce iubesc cat.

4 Şi mai mărgând puţin nu prea
Găsii pă cel ce inima vrea.
Prinsa-m pă el cu putinţă
Şi l-am dus cu a mea silinţă
La mumă-mea într-o chilie,

Unde nimen n-avea să vie.

5 Şi pă voi vă jur, felelor,
Pă tăriile cerurilor,
Dă-ţ dăştepta dragoste noo
Ca să vă facă al mieu şi voo,

6 Ce simţă ridicându-să
Din loc stufos umflându-să,
Ca un bucium sta încordat,
Zmirnă a lui l-au afumat
Atât este de plăcere
Cât inima mult îl cere.

7 Iată câtă fericire
Patul n-are părăsire.
Loc crăiesc, loc minunat,
Nici c-o spaimă însărcinat.

8 Vetejie multă într-ănsul
Căci noi războim pă dânsul.
Noaptea ascultă şi ea tace.
Şi dă frică nu dă pace.

9 Acest pat al craiului
E dân lemnul Libanului

10 Stâlpi (i) săi d-argint curat,
Plăcătorul în aur lucrat,
Zăvasta cea împrejurată

Tot cu scule împresurată.
Iată ce place fetelor,
Acesta-i cel drag loc al lor.

11 Ieşit, fetelor, zăriți
Pă Solomón şi-l priviți,
Pă cap cu cununa sa,
Ce i-au dat-o lui mumă-sa,
În zioa ginerii (i) sale
În zioa ce m-au pus la cale!

CAP. 4

1 Frumoasă eşti, iubita mea,
Nici mai este asemenea
Ochi (i) tăi sînt tot iubire,
Porumbiță în multă uimire,
Părul tău, mătase moale,
Mult lucesc tunsele tale,

2 Iar dinți (i) tăi sedef curat,
În mărgenaş împrejurat.

3 Buzele tale înfocate
Cu dragoste vor udate,
Graiul tău cel dăzmerdat
Inima toată mi-au prădat

4 Grumaji(i) cei fără seamă
Nici caşul nu-l bagă-n seamă
Albi, frumoşi, rătunjori,
Numai cu ei poţ s-omori.

5 Ţâţele tale stau ivite
Ca doó mere în crin pitite.

6 Dar măgura cea dă jos
Mai stătu-au loc frumos,
Unde văz iarbă măruntă
Ş-unde dau unde să cruntă.
P(i)erz auz, p(i)erz simţire
Şi sînt tot numai uimire.
Cât oi fi cu viaţă-n mine
N-oi lipsi dă lângă tine.

7 Toată eşti prea mult frumoase
Şi fără preţ drăgăstoase,
Hulă nu e întru tine,
Dar tot frumos şi tot bine.

8 Din Liban, soro, scoboară,
Mireasă, vino spre sară,
Vino să ne mai dăzmierdăm
Dragoste multă să ne răzdăm!
Câte târle sînt pă munte
Dă flori multe i mărunte
Stau dă noi bătătorite
Şi peşterele cărărite,

9 D-a ta una căutare
Inima mea răgas n-are,
Ea s-aprinde şi-ndrăzneşte,
Fericirea sa găseşte.

10 Ţâţilor tale mă dau rob,
Rumenul lor în buze sorb.
Soro, ce sînt aşa frumoase
Şi dulci şi drăgăstoase?
Tot ce e p-a tău trupşor
E ca floarea mirositor.

11 Buzele tale mult îm plac,
M (i)ere simt că să prefac,
Limba ta dulceaţă goală,
Mângâiere l-a mea boală.
Grădină mult înflorită,
Aşa eşti împodobită,

12 Grădină păstrată bine,
Cu izvor zleit dă mine

13 Tot statul tău cel potrivit
El saţ n-are la privit.

14 Eu lui mă rog, eu lui mâ-nchin
Tot ce am eu lui închin.

15 Eu izvorului celui viu,

Eu lui rob primesc să fiu,
Celui când va asudeşte
Iar cel mult arde, topeşte.

16 Bate-m, vinte, fă-m răcoare,
Că pofta o să m-omoare!

CAP. 5

1 Văz frăţiorul meu că vine
Să să dăzmerde cu mine.
În grădina sa scoboară,
Poama cea dulce doboară
Petrece în multă trufie
Gustând cu plăcere vie.

2 În grădina mea nimerii,
Soro, nevastă, şi privii0
Toate podoabele sale.
Ce sînt la prea bună cale.
Gustai cu multă plăcere
Oar' dă ce inima cere.
Mâncaţi şi beţi şi voi
Şi vă-nveseliţi ca noi.

3 Dormeam dar tot îngrijată
Când la uşă simţii dodată
Frăţiorul meu că venise
Şi din gură iată ce-m zise:

„Soro, deşchide mai tare
Că m-au bătut roa cea mare".

4 M-am dezbrăcat şi sînt goală,
Vez să nu faci năvală.
M-am spălat pa piciorele
Şi cum voi pângări pă ele?"

5 El dă grab mare ce-avea
Vârâ mâna sa p-o găurea
Şi mă gâdâli peste tot
Pofta mă cuprinse dă tot.

6 Mă sculai şâ-n grab dăşchisei,
Nimic dă dânsul n-ascunsei,
Frăţiorului cu drag dusei
Tot ce mai scump avusei.

7 El poftind încă d-afară,
Mă scoase dân cale afară
Şi dă plac mare leşinai.
În fire viindu-m pă el cătai
Dar în zădar, căci lipsise,
Sătul fiind, să dăspărţise.

8 Cătatu-1-am şi pânprejur
Strejari (i) nopţii ce-ncunjur,
Deteră peste mine,
Ei şi mă jăfuiră bine,
Brobodelnicul îm luară

Şi-m făcură mare ocară.

9 Iar pă voi, vă jur, fetelor,
Să-i vestiţi că mor dă dor
Să-i ziceţ celui preaiubit
Că dragostea lui m-au robit!

10 Oar' cine-i acest fericit
Ce pă cea frumoasă au pricit?
Spune-l noo, curând să-l vedim,
Fiind jurate, şi să-l vinim.

11 Al mieu iubit frăţior
El e alb şi rumeor,
Dân zece mii dă-l priveşti
Pă el lesne îl deosâbeşti.

12 Prea mândre sînt pletele lui
Faţa lor, faţa aurului

13 Iar ochii săi foarte iubeţi
Dă la ei dragoste-nveţi.

14 Fălcile când le priveşti
Cu crini (i) le potriveşti
Şi negreşit buzele lui
C-un trandafir poci să le pui.

15 Mâinile lui oable frumoase
Şi ca caşul arătoase,

Trupuşorul său foarte curat
Cu mulţi lipici înfăşat.

16 Iar vintrele şi mai ceva
Nici mai ştiu cum le lăuda
Şi faţa sa cea iubeaţă
Ea la toate mă şi-nvaţă.

17 Eu ce simţ în pare m(i)ere
Şi inima mult o cere.

18 Oari ce s-o fi făcut
Iubeţul cel prefăcut?
El, care pă cea frumoasă
Prea lesne dân fire scoase,
Ci blemaţi să-l nemerim,
Cu dânsa iar să-l întâlnim.

RĂSUFLARE

Verce neam ce-n lume vie
Are îndemn la stihurghie
Şi sălbatec încă cântă,
Firea însă lui cuvântă,
Iar noroade pricepute
Au făţat cu multe cute
Chibzuirea lor cea-naltă
Dând poézii(i) drum dă saltă
Piste munţi, pântre flori,
Piste ape, pante nori.

Au întrupat ne-ntrupiri,
Au iconit nevediri,
Firea şi cu meşteşugire
Ei au făcut o clătire.
Limba noastră prea puțină
Nu-i a nímui proastă vină,
Căci însoață rău cuvântul
În pârlejul ce dă gândul.
Mai cu vreme, şi cine ştie,
Prisosire poate să vie,
Că scriitori (i) împodobesc
Limba, patria-şi slăvesc.
Fie această acuş cercare
Mustră altor spre-ndemnare.

NOTE, VARIANTE, COMENTARII

PREDISLÓVIE

Fragmente au fost publicate şi în articolele semnate de Gheorghe Ivănescu şi N. A. Ursu, din 1953 şi 1959. A fost reprodusă integral doar în ediția din 1993, cu unele neconcordanțe:

r. 2: ... dântr-aceste; ... tâl...

r. 4: ... dân ...

r. 11: ...răsfațare...

La rândurile deteriorate, pot fi acceptate şi formele.

r. 2: ... tălmăciri...

r. 3 ... alcătuiri ...

r. 4: ... mai mult, mai ales, mai des...

SATIRĂ: OMUL

Poezia este inspirată de *An Essay on Man,* a lui Alexander Pope (sau este „o prelucrare liberă" a acesteia; vezi ediția 1993, p. 67), care circula în epocă în nenumărate traduceri franceze, pe care le-a putut folosi şi Ioan Cantacuzino. De fapt, acesta, în 1807, traducea după versiunea franceză a lui Silhouette, *Cercetarea asupra omului* (B.A.R., ms. rom-Nr.6002).

Mai târziu, C. Conachi va face şi el o traducere în limba română, intitulată *Prențipiile moralului sau*

cercarea de voroavă asupra omului (vezi C. Conachi, *Scrieri alese,* ediție, prefață, glosar şi bibliografie de Ecaterina şi Alexandru Teodorescu, Bucureşti, Editura pentru Literatură, 1963, p.258 - 297).

Poezia a fost publicată şi în: *Poezia română clasică* (*De la Dosoftei la Octavian Goga*), vol. I, ediție îngrijită de Al. Piru şi Ioan Şerb, cuvânt înainte de Al. Piru, Bucureşti, Editura Minerva, 1970, p. 35 - 37; *Poezia moldovenească modernă la începuturile ei (1770 - 1840),* îngrijirea textului, studiul introductiv, schițe, note şi comentarii de Efim Levit, Chişinău, Literatura Artistică, 1977, p.116 - 117; *Antologia poeziei moderne moldoveneşti,* ediția a II-a, revăzută şi completată , îngrijirea textului, studiului introductiv, schițe, note şi comentarii de Efim Levit, Chişinău, Literatura Artistică, 1988, p. 169; Ioan Cantacuzino, *Poezii nouă,* ediție îngrijită de Andrei Nestorescu, Bucureşti, 1993, p. 16-18.

În continuare, semnalăm neconcordanțele dintre textul primei ediții şi cel din lucrările care-l reproduce ulterior:

v. 1: Totul în .../Verce în ... (ediția 1993); Ver ce-n ... (*Poezia română ... ; Poezia moldovenească ...; Antologia ...);*

v. 2: Heară ... /Vită ... (ediția 1993); Vită ... (celelalte trei lucrări);

v. 3: Jigánia ... (ediția 1993); Or dihania ... (celelalte trei lucrări);

v. 4: ... nu-şi ... (*Antologia ...*); ... nu-s ... (*Poezia română ...; (Poezia moldovenească ...);*

v. 7: însuşi ... *(Poezia moldovenească ...; Antologia)*; ... dresu *(Poezia română ...);*

v. 8: ... alesu *(Poezia română ...)*;

v. 12: Şi-n rai ... (ediția 1993);

v. 14: Dăcât hirea ... *(Poezia română ...)*; Decât hirea ... *(Poezia moldovenească ...)*; Dăcât hearea ... *(Antologia ...)*; Dăcât heară (ediția 1993);

v. 15: ... lăcaş *(Poezia moldovenească ...); Antologia ...)*;

v. 16: ... Nu şti unde ... *(Poezia română ...)*; Nu ştii unde ... *(Poezia moldovenească ...; Antologia ...)*; Nu şti (u)-unde ... (ediția 1993);

v. 17: Iadu ... *(Poezia română);* Iadu (1) ... *(Poezia moldovenească....; Antologia...)*;

v. 24: ... nici cum *(Poezia română...; Poezia moldovenească; Antologia...);*

v. 31 ... de ani *(Antologia ...)*; ... voe *(Poezia moldovenească); (Antologia...);*

v. 32: ... nevoe *(Poezia moldovenească...; Antologia ...);*

v. 33: Nici acesta... *(Poezia moldovenească...);*

v. 34: Cât trăeşte ... *(Poezia moldovenească ...; Antologia ...)*;

v. 36: Iar zavistea ... *(Poezia moldovenească ...;* Iar zavistia *...(Antologia...);*

v. 37: ... îl pişcă ... *(Poezia română ...; Poezia moldovenească ... (Antologia...);*

v. 40: Fără calea ... *(Ibidem);*

v. 41: ... păravea (Poezia română ...; *Poezia moldovenească ...)*;

v. 42 ... de acolea *(Ibidem);*

v. 43: ... mândriea *(Poezia moldovenească...; Antologia ...);* ... frumoasă *(Poezia română ...; Poezia moldovenească ...;*

v. 45: ... multu fericitu *(Poezia română ...)* ... mult fericitul (1) *(Poezia moldovenească ...; Antologia ...);*

v. 46: Şi decât bou, mai cinstitu *(Poezia română ...)* Şi decât bou (1), mai cinstitu (1) *(Poezia moldovenească...; Antologia...);*

v. 47: Dar boabele ... *(Poezia română ...; Poezia moldovenească; ...* samă *(Poezia moldovenească ...);*

v. 48: Că-i măreţ ... *(Poezia moldovenească ...; Antologia ...);* ... samă *(Poezia moldovenească...);*

v. 49: Bârici... de veste *(Antologia ...);* ... de veste *(Poezia moldovenească ...);* în original, *bârnci;*

v. 50: ... spun *(Poezia română ...; Poezia moldovenească ...; Antologia...);*

v. 60: Va veţui *(Poezia moldovenească ...);*

v. 61: ... deşărtăciuni *(Antologia ...);*

v. 62: Tresuri ... *(Poezia română ...; Poezia moldovenească ...);* Presuri... *(Antologia ...);*

v. 65: Fiarbă-s ... *(Poezia română...; Poezia moldovenească ...)* Fiarbă-ş (i) ... *(Antologia...);*

v. 67: ... soartei *(Poezia română...; Poezia moldovenească...);*

v. 68: Ca să afle ... *(Poezia română ...);* Că să afle ... *(Poezia moldovenească...);*

v. 69: Nu cuprinză ... *(Poezia română ...; Poezia moldovenească ...);*

v. 70: ... nu es *(Poezia moldovenească ... ; Antologia ...)*;

v. 72: ... prea bine-au... (ediția 1993);

v. 73: ... ver care *(Poezia română ...; Poezia moldovenească...; Antologia ...)*;

v. 76: ... gându-ş bate *(Poezia română ...)*; gându-şi bate *(Poezia moldovenească ...)*; ... capu-ş (i) bate *(Antologia ...)*.

CÂNTEC PĂSTORESC

Poezia a fost republicată în ediția din 1993, p. 19 - 20 cu o singură neconcordanță:

V. 8: E dă tot dată...

POCITANIE

A fost retipărită în ediția din 1993, p. 20, cu o singură neconcordanță:

v. 12: ... sînt vise.

TĂNGUIRE

A fost retipărită în ediția din 1993, p. 21, cu titlul *Tânguire* şi cu următoarele două neconcordanțe:

v. 11: ... Ş-a-m zice ...

v. 17: ... atât...

SFAT UNUI ŞĂTRAR AMOREZAT CE AVEA ÎN TOT CEASU PSIHÍMU ÎN GURĂ

Retipărită în ediția din 1993, p. 22, unde, în titlu şi la v.1 apare *psihi mu.*

CÂNTEC BEȚIVESC

Poezia a fost reprodusă în: *Poezia română* ..., p.38; ediția din 1993, p. 22-23. Apare, cu titlul *Nimic nu-i ca vinul,* şi în *Spitalul amorului,* broşura 4, de Anton Pann.

În continuare, citățm neconcordanțele dintre textul inițial şi cel din lucrările în care este reprodus:

v. 1: ... vinu (l) (Poezia română ...);

v.2: ... hodinu (1) *(Ibidem);*

v.3: ... sfârşit *(Poezia română ...;* ediția 1993);

v.4: Când ... *(Ibidem);*

v.6: Mâhnirea ... *(Ibidem);*

v.7: Când cântăm ... *(Ibidem);*

v. 10: Lipseşte în *Poezia română ...;*

v. 12: Cât ai... *(Poezia română ...;* ediția 1993).

PĂS, DĂPĂRTAT FIIND DĂ TICA

A fost republicată în *Antologia..,* p. 163 (cu titlul *Păs depărtat fiind de Tica)* şi în ediția din 1993, p. 23 -24.

Semnalăm, în continuare, neconcordanțele din volumele care reproduc poezia şi textul original:

v. 4: în peptu-mi ... *(Antologia...);* în peptum (ediția 1993 şi în ediția princeps);

v. 5: ... v (r) ei *(Antologia ...);*

v. 6: ... Tichii ... (ediția 1993);

v. 11: depărtată *(Antologia ...);*

v. 12: Şi de... *(Ibidem);*

v. 15: Ziua ... (ediția 1993);

v. 20: ... sînteț (i) ... *(Antologia ...);*

v. 22: O să-m (i) ... *(Ibidem)*

MĂGULIRE SOȚII (I) CEI POCITE

Poezia a fost reprodusă în *Antologia* . p-163 - 164, şi în ediția 1993, p. 24 -25 *(Măgulire soțiii cei pocite).*

Citățm, în continuare, neconcordanțele apărute între textele retipărite şi ediția princeps:

v. 1: ... urâtă *(Antologia ...;* ediția 1993);

v.3: de gheață ... *(Antologia ...);*

v.5: ...ochi (ediția 1993);

v. 9: ... încondeeată*(Antologia ...);*

v.10: ... soioasă ... (*Antologia ...;* ediția 1993; ca-mbăeată ... *(Antologia...);*

v. 13: ... țâțoae *(Antologia ...);*

v. 14: ... moşoroae *(Ibidem);*

v.18: ... ochii t(e)-aş plânge de vie *(Antologia...);* ochii (ediția 1993);

v. 22: Dă nu te-aş huli ... *(Antologia);* ... nu t-aş şi huli ... (ediţia 1993).

POFIDĂ ŞI ÎMPUTARE UNII DÂN TREI SURORI CE LĂSASE PĂ CEL CE ZICE

Este reprodusă în ediţia din 1993, p. 25 - 26, cu o singură inadvertenţă:

v. 7: Să dazmeardă ...

CÂNTEC GRĂDINĂRESC

Poezia a fost republicată şi în: *Poezia română ...*, p. 34 -35; *Poezia moldovenească ...*, p. 113; *Antologia ...*,p. 164; ediţia 1993, p. 26-27.

În continuare, semnalăm neconcordanţele faţă de textul original:

v. 2: Ţine-ţi fetişoara... *(Poezia română ...; Poezia moldovenească ...)*; Ţine-ţi ... *(Antologia ...)*;

v. 3: ... rumeior (ediţia 1993);

v.4:... Bică(i) *(Poezia română ...; Poezia moldovenească ...)*; Bică (i) *(Antologia ...);*

v. 5: Nu mi-ţi ... *(Poezia română ...; Poezia moldovenească ...; Antologia ...);*

v. 8: Trebue ... *(Poezia moldovenească ...; Antologia ...)*;

v. 9: ... de flori *(Antologia ...)*;

v. 10: ... azi *(Poezia moldovenească ...; Antologia ...);*

v. 12: ... îmi fac ... *(Ibidem);*

v. 13: Nu mai dori ... *(Poezia română ...; Poezia moldovenească...; Antologia ...);*

v. 16: Şi-au făcut ... *(Poezia română ...; Poezia moldovenească;* Ş(i)-au făcut... *(Antologia ...);*

v. 17: ... t-or *(Poezia moldovenească ...);* ... t-o (r) ... *(Antologia ...);* ... pieptul ei *(Poezia română ...);*

v. 19: ... rămni ... *(Poezia moldovenească ...; Antologia ...*(ediţia 1993);

v. 21: ... la-ndemână *(Poezia română ...);* la 'ndemână *(Poezia moldovenească ...; Antologia ...);*

v. 22: ... să-mghimpi *(Poezia moldovenească ...; Antologia ...);* ... sa-nghipi (ediţia 1993); ...să-nghi (m) pi *(Poezia română ...);*

v. 23: ... să te răpească *(Poezia română ...; Poezia moldovenească ...; Antologia ...).*

POVESTE

Poezia, nu este altceva decât o traducere, prima, a fabulei lui La Fontaine, *La cigale et la fourmi.* A fost retipărită şi în: *Antologia ...,* p. 165, ediţia 1993, p. 27-28.

Semnalăm, în continuare, neconcordanţele faţă de textul original:

v.l: cântând *(Antologia ...;* ediţia 1993);

v. 3: d'odată *(Antologia ...;* dodată (ediţia 1993);

v. 6: erbuliţă *(Antologia ...);*

v. 8: ... cât... *(Antologia ...;* ediţia 1993);

v. 9: ... dă-m (i) ... *(Antologia ...);*

v. 10: Că grindină ... *(Ibidem);*

v. 11: Şi până... *(Antologia ...;* ediţia 1993);

v. 12: ... ți-oi da ... *(Antologia ...);*

V. 13: Încă ți voi da ... *(Ibidem)',*

v. 14: Crede-m (i) ... *(Ibidem);*

v . 18: ... de ce nu-ți... *(Ibidem);*

v. 19: Greerle îi zice ... *(Antologia ...);* Greerle ... ediția 1993);

v. 20: ... nici cum *(Antologia ...);*

v. 21: Dac'ai așa. Să nu-ț (i) pae rău *(Antologia ...);* ... nu-ți (ediția 1993);

v. 22: ... nu-ț (i) ... *(Antologia ...).*

CÂNTEC PĂSTORESC

Poezia a fost reprodusă şi în: *Poezia română ...,* p.37 -38; *Poezia moldovenească ...,* p. 114; *Antologia ...* p. 165 -166; ediția 1993, p. 28 -29.

În aceste lucrări apar câteva inadvertențe față de textul original, pe care le semnalăm mai jos:

v. 1: Păstoreaua ... (toate lucrările citate);

v. 5: ... versul... *(Poezia moldovenească ...);*

v. 12: Ce-n inimă-şi ... *(Poezia moldovenească ...);* Ce-n inimă-ş (i) *...(Antologia...);*

v.13: Fata-i ... *(Poezia română ...); Poezia moldovenească ...);* Fața -ai... (ediția 1993);

v.14:...tulburat *(Poezia moldovenească ...; Antologia ...);*

v. 17: ... Te rog ... *(Ibidem);*

v. 20: Din lacrămi ... *(Poezia moldovenească ...; Antologia ...;* ediția 1993).

RÂS MULT

Poezia acesta continuă câteva idei din *Satiră: Omul,* dar aduce pe prim plan bunele dispoziții ale poetului, datorate unor condiții sociale deosebite.

A fost reprodusă, cu unele inexactități, pe care le vom semnala în continuare, şi în : *Poezia moldovenească* ..., p. 114-115; *Antologia* ..., p. 166 -167; ediția 1993, p. 29 -30; vezi şi Gheorghe Ivănescu, art. cit., p. 226-227:

v. 3: Mintea-mi ... *(Poezia moldovenească* ...); Mintea-m (i) ... *(Antologia* ...);

v. 6: ... prea-nnălțați (ediția 1993);

v.7: ... îngânați *(Poezia moldovenească...; Antologia* ...; ediția 1993);

v. 11: lipsă în *Poezia moldovenească* ...);

v.14: ... răgaz ... *(Poezia moldovenească* ...; Antologia ...);

v. 16: ... boerul... *(Ibidem);*

v. 24: ... din ... *(Poezia moldovenească ...);*

v. 26: ... cu masa îndestulată *(Ibidem);*

v. 31: ... Tichii... *(Poezia moldovenească* ...; ediția 1993);

v. 33: ... mângâeri *(Poezia moldovenească ...; Antologia* ...);

v. 34: ... eri *(Ibidem);*

v. 37: ... din ... *(Poezia moldovenească...;* ediția 1993);

v. 38: ... pân la ... *(Poezia moldovenească ...; Antologia* ....);

v. 41: ... lumii'n nas *(Poezia moldovenească ...; ...* lumi (i) 'n nas ... *(Antologia ...)*; ... lumii în nas (ediția 1993);

v. 42: Lipsă în *Poezia moldovenească ...; ...* mâhnirii (ediția 1993);

v. 43: Eu zic ... *(Poezia moldovenească ...);*

v. 47: Rău (1) ... *(Poezia moldovenească ...; Antologia ...);* Rău ... (ediția 1993);

v. 48: Deşărtăciuni ... *(Poezia moldovenească ...);*

v. 49: ... c (ă) o pot *(Ibidem);*

v. 56: Alții umbl(ă) ... *(Poezia moldovenească ...);* Alții ... *(Antologia ...)*; Alți ... (ediția 1993);

v. 58: Zvic ... zvic ... *Poezia moldovenească ...);*

v. 59: ... O muncă grea *(Ibidem).*

ACU ÎNCEP TÂLMĂCIRI -

VEACUL CEL FERICIT SAU CEL SCUMP

O traducere sau o imitație după o poezie franceză neidentificată. A fost reprodusă în ediția 1993, p. 32 - 35, cu unele schimbări: v.

1: ... părinții;

v. 3: Mi area ...; şi în original;

v. 4: ... l acrim ...; v.

5: Că ochii ...; v.

6: ... darurilor...; v.

8: ... rumeioară; v.

9: ... naturii; v.

10: Nu primea ... arăturii; v.

11: ... plodurile ... v.
12: Şi ochii... nouă ...; v.
16: ... pripăştile ...;
v. 19: ... uimirii;
v. 20: ... măririi;
v. 31: Amorii... unii...;
v. 38: ... sfia;
v. 43: ... unui râu ...;
v. 44: Primia ...;
v. 46: ... a noastrii...;
v. 48: Tu ai râmnit ochi...;
v. 49: ... rumeioară;
v. 52: Tu ne propeşti...;
v. 55:... noauă;
v. 56... nouă;
v. 57...inima rea;
v. 58...tot eşti;
v. 59...viaţii...; şi în original;
v. 61...lumii;
v. 62...glumii;
v. 67: ... sa trăim ...;
v. 73: Din muntele Tavrus la marea Bosforii;
v. 74: ... dă nouă faţă Avrorii.

LĂCAŞUL MORŢI (I)

După franţozeşte tălmăcit

Este o traducere, prin intermediul francez, a unei poezii semnate de preromanticul englez Th. Gray (după Gheorghe Ivănescu, *art. cit.*, p. 225, „probabil din Young, *The Graves,* în traducere

franceză"). A fost reprodusă şi în: *Antologia ...*, p. 170; ediția 1993 (în ambele, cu titlul *Lăcaşul morții).* Dăm în continuare neconcordanțele care apar aici, comparativ cu textul original:

v. 2: ... îş (i) ... zorii (or) (*Antologia ...*);. zăril(o)r (ediția 1993);

v. 4. ... din cer nici cum nu v'o avea *(Antologia ...*); ... dă-i cer nâcicum nu vom avea (ediția 1993);

v. 5: ... pe brazi ... *(Antologia ...*);

v. 6: Cui vează ... *(Ibidem);*

v. 7: Locu (1) ... *(Ibidem*);

v. 9: Pământu(l) ... *(Antologia ...*); .. .dân prejur ... (ediția 1993);

v. 10: ... râuri... *(Antologia ...;* ediția 1993);

v. 12: ... să vâzâiască ... (ediția 1993);

v. 13: Din ceputul ... *(Antologia ...*); Dân ceputul lumii ... (ediția 1993);

v. 18: ... pe Arap ... *(Antologia ...);*

v. 22: ... străjari (i) ... *(Ibidem);*

v. 23: Straiul lor ... *(Ibidem);*

v. 27: O heară ... *(Antologia ...;* ediția 1993);

v. 28: ... toț(i) ... *(Antologia...;*

PRICINA STIHURILOR ACESTORA ESTE DÂN MITHOLOGHIE. TÂLMĂCIREA LOR DUPĂ FRANȚOZEŞTE.

POVESTE

Este traducerea poeziei *Daphné* (din ciclul *Romances),* de Marmontel, reprodusă în ediția 1993,

p. 36-39 (în titlu apare greşit ***midologhie),*** cu unele modificări:

v. 3: Dafnii...;
v. 4: Nimfii...;
v. 7: Dafnii...;
v. 14: ... d-o dată;
v. 30: ... piare ... ; şi în original;
v. 39: Ş-âi ... ;
v. 42: ... tă piarz ...; şi în original;

Modificări în note:
r. 1 : Mitologhia ...
r. 2 ... zână ...

STIHURI TĂLMĂCITE DUPĂ FRANŢOZEŞTE, FĂCUTE DE CARDINALU BERNIS. POETUL, VĂZÂND DIMINEAŢA PRIMĂVARA, ÎNCĂ PĂNĂ NU RĂSARE SOARELE, CÂT E DE FRUMOASĂ, ÎNDATĂ ŞI ÎNCEPE A O CÂNTA ÎN BUCURIA SA CEA MARE ŞI GRĂIEŞTE TOT CU M(E)TAFORURI ŞI PRIN MITHOLOGHIE, FĂCÂND TOT ICOANE PĂ SCURT

DIMINEAŢA POETICEASCĂ

Este traducerea liberă a poemului *Le matin poetique* (sau *Description poetique du matin,* vezi ediţia

1993, p. 68), de cardinalul Fr. J. de Bernis. A fost reprodusă în ediția 1993 cu unele modificări:

v.2: Piare ...; şi în original;
v. 5: ... sa slăbeşte;
v. 7: Să-nnalță...;
v. 8: Dar ziua ...; în original, *goneaşte;*
v. 10: ... nopții...;
v. 12: ... piare; şi în original;
v. 14: Marghiol...;
v. 17: ... inimii ...;
v. 18: Nimfii...;
v. 20: ... d-o dată;
v. 23: ...dăsfrânare;
v. 25: Şi-o grea ...;
v. 26: Al veseliii...;
v. 54: ... ziua ...;
v. 62: Din ...;
v. 63: Până...;
v. 70: P-a dintâi...;
v. 72: ... piare ...: şi în original;
v. 74: ... boii...;
v. 75: Le zâce ...;
v. 79: La piapt...; şi în original;
v. 93: Văz pe ...,
v. 94: Făcându-ş ...

Modificări în titlu şi la note:

r. 9, p. 35: ...tălmăcite...;
r. 14, p. 35: ... metaforuri şi prin mitologhie...;

r. 13, p. 41: ...mitologhie ...;
r. 17, p. 41: ... dimineții...;
r. 18, p. 41: ... mitologhie;
r. 1, p. 42: .. .mitologhie ...;
r. 2, p. 42: ... însoțiat...; şi în original;
r. 6, p. 42: ... mitologhie ...;
r. 7, p. 42: ... ca nu face trebuință...;
r. 10, p. 42: ... la iveală ...;
r. 12, p. 42:Mitologhia...;
r. 14, p. 42: ... da la răsărit...;
r. 16, p.42: ... ziua ...

STIHURI TÂLMĂCITE DUPĂ ITALIENEŞTE DIN MITASTASIE

Traducere, probabil, prin intrmediul francez a unei arii din piesa Nitteti, de Metastasio (poetul îi spune Mitastasie) A fost republicată în ediția din 1993, p.44 fără nici o modificare.

ELEGHIE, TÂLMĂCITĂ DIN METASTASIE

Este o traducere, prin intermediar francez, a cantonetei *La Partenza,* de Metastasio (Metastasie, cum îi spune traducătorul). Această poezie a fost tradusă, mai târziu, şi de Iancu Văcărescu cu titlul *Plecare* (de Metastasie) (vezi Iancu Văcărescu, *Opere,* ediție critică, studiu introductiv, note, glosar, bibliografie şi indice de Cornel Cârstoiu, Bucureşti, Editura Minerva, 1985, p. 210-212). A fost republicată, cu unele modificări, care vor fi semnalate

în continuare, şi în *Antologia ...*, p. 170-172; ediţia 1993, p. 45 - 47 (în prima, în titlu apare *Tălmăcită ...):*

v. 4: ... depărtat... *(Antologia ...);*

v. 5: ... trăesc ... *(Ibidem);*

v. 8: ... Mai gândei... *(Ibidem);*

v. 10: Preaduti ... *(Antologia ...);* în original, ***priaduti;*** este sigur o greşeală de tipar; trebuia, probabil, ***piarduti;***

v. 12: Pă urma alor tale picioarele *(Antologia ...);*... a lor tale picioarele (ediţia 1993);

v. 16: Mai gândei... *(Antologia ...);*

v. 18: ... mâhnirii... (ediţia 1993);

v. 21: De la ... *(Antologia ...);* Da la ... t-oi căuta (ediţia 1993);

v. 24: Mai gândei.. *(Antologia ...);*

v. 28: Că trăesc fericit... *(Ibidem);*

v. 29: ... de-aduceri aminte *(Antologia...);* ... dă aduceri aminte (ediţia 1993);

v. 30: ... intrându-m(i) *(Antologia...)* ... întrându-m (ediţia 1993);

v. 32: Mai gândei... *(Antologia ...);*

v. 35: ... din păcat *(Antologia ...);* ... pentru sămn (ediţia 1993);

v. 38: ... adormiam (ediţia 1993);

v. 40: Mai gândei... *(Antologia...);*

v. 25 40 (strofele a patra şi a cincea) sunt din nou reproduse în acest spaţiu (*Antologia...*);

v 42: De câţ (i) ... *(Antologia ...);*... De câţ (ediţia 1993);

v. 43: Câţ (i), crez (i) ... (Antologia ..);

v. 44: ... ţ (i) -or ... *(Ibidem);*

v. 48: Mai gândei ...*(Ibidem*);

v. 50: ... îm (i) laş (i) ... *(Antologia...);* ... în piapt ... (ediţia 1993); în original, ***piapt;***

v.51: ... t (e)-au ... *(Antologia ...);* v. 54: ... despărţire ... (ediţia 1993);

v. 56: Mai gândei... v'odată *(Antologia ...).*

STIHURI DUPĂ ITALIENEŞTE

Probabil că sunt tot traduceri din poeziile lui Metastasio. Au fost reproduse şi în ediţia din 1993, cu mici inconsecvenţe:

v. 1: Credeam ...; în original, *creadem;*

v. 10: Inima-i...;

v. 11: Vine Amor ...;

CÂNTAREA CÂNTĂRILOR. TOCMA DUPĂ OVREIE

Una dintre cele mai valoroase creaţii cuprinse în volumul *Póezii noo,* făcută, după mărturisirea autorului, din „ovreie" (în ediţia din 1993, *ovrei (i)e,* cu siguranţă însă, o traducere din franceză, o adaptare foarte liberă, o prescurtare a primelor cinci părţi (la care se adaugă cele şase versuri iniţiale din cântul al şaselea) ale *Cântării Cântărilor,* din *Vechiul Testament.* După Andrei Nestorescu, se pot găsi şi unele influenţe din versiunea reprodusă în *Biblia de la Bucureşti,* 1688 (Vezi *Poezii nouă,* 1993, p. 69).

Este o încercare poetică mai reuşită, comparativ cu celelalte care alcătuiesc volumul citat, în care predomină trăsăturile de bază ale versului popular românesc, se întâlnesc cuvinte şi expresii luate din mediul cotidian, imagini poetice în care se simte aroma arhaismelor şi sensibilitatea unor termeni neologici, în contextele în care apar adesea, regretabil, şi unele elemente de limbaj vulgar.

Câteva fragmente apar în Gheorghe Ivănescu, *art. cit.*, iar, integral, a fost reprodusă în ediția din 1993, p.48-64, cu unele modificări, pe care le semnalăm în continuare:

v. 2: Şi piaptul...; şi în original;

v. 4: ... e-l dă ...;

v. 9: ... dăzmiardat; şi în original;

v. 11: Dă pofta ...;

v. 14: ... să-ndrugăm;

v. 31: Frații...;

v. 32: Pe maica ...;

v. 45: în original, probabil, o greşeală: ***pian*** pentru ***pân;***

v. 49; Cine urma ...;

v. 52: Adu iadile ...; şi în original;

v. 60: Cât-o...;

v. 67: ... meale; şi în original;

v. 69: ... l-asemuiesc;

v. 73: Porumbiță ...;

v. 74: Ochiu tau ...;

v. 96: ... din gură;

v. 107: ... simță ...; şi în original;

v. 126: Turtureaua ...;

v. 128: ... floarea viii...;

v. 130: ... inima rea;

v. 134: ... mă-nvince; probabil o greşeală; şi în original;

v. 135: ... puii vulpuliții;

v. 136:... cracii viții;

v. 139: ... ziua ...;

v. 142: Că piar ...; şi în original;

v. 151: Nu stiț... meu;

v. 154: ... nouă;

v. 166: ... vouă;

v. 167: ... ridicându-să;

v. 177: ... într-însul;

v. 183: Stîlpii...;

v. 185: ... împresurată;

v. 189: Iesiț...;

v. 190: Pe Solomon ...;

v. 193: în ziua gineriii...;

v. 194: în ziua ...;

v. 197: Ochii ...;

v. 201: Iar dinții ...;

v. 207: Grumajii...;

v. 212: Ca două ...;

v. 217: Piarz auz, piarz ...; şi în original;

v. 227: ... dăzmiardăm; şi în original;

v. 237: ... ma dau ...;

v. 243: ...î(m)plac;

v. 244: Miare ...şi în original;

v. 253: ... mă-nchin;

v. 256: ... primăsc ...;
v. 262: ... dezmerde ...;
v. 275: ... Dormiam ...; şi în original;
v. 280; ...rouă...;
v. 285: ... grab'mare ...;
v. 289: ... şi-ngrab ...;
v. 299: ... pân prejur;
v. 300: Strejarii...;
v. 311: ... nouă ...;
v. 314: ... rumeior ...;
v. 316: Pe el...;
v. 320: De la ei...;
v. 322: Cu crinii...;
v. 333: ... îmi pare miare; *miare,* şi în original;
v. 338: ... din fire.

RĂSUFLARE

Este ultima poezie cuprinsă în volum, un fel de „artă poetică" a lui Ioan Cantacuzino, asemănătoare, din acest punct de vedere, cu *Testamentul* lui Ienăchiţă Văcărescu, dar privată de triumful acesteia, prin faptul că nu a fost cunoscută la timpul cuvenit.

Preocupat de viitorul poeziei şi de problemele pe care le ridică aceasta, Ioan Cantacuzino speră în realizări superioare şi crede în reuşita unei adevărate lirici româneşti, a unor versuri valoroase.

A fost reprodusă şi în : Gheorghe Ivănescu, *art. cit*, p. 221-222; *Poezia română ...*, p. 33-34; *Poezia moldovenească ...*, p.117-118; *Antologia ...*, p. 172-173; ediția 1993, p. 64-65.

Citǎm în continuare, câteva neconcordanțe față de original;

v. 1: Ver ce ... (Ivănescu ...; *Poezia română ...; Poezia moldovenească ...; Antologia ...*);

v. 7: ... cea-nnaltă (Ivănescu ediția 1993);

v. 8: ... poeziii (Ivănescu; *Poezia română ...(Poezia moldovenească ...*; ediția 1993); ... poezi(e)i *(Antologia ...)*; ... de saltă *(Poezia română ...; Poezia moldovenească...)*;

v. 11: ... nentrupări *(Poezia română ...; Poezia moldovenească);* ... nentrupiri (ediția 1993);

v. 16: ... nimănui *(Poezia română ...; Poezia moldovenească ...;*

v. 21: Că scriitorii *(Poezia română;* Ivănescu; *Poezia moldovenească ...;* ediția 1993);

v. 23: Fie aceasta (Ivănescu; *Poezia română ...; Poezia moldovenească ...).*

GLOSAR

ACOLEÁ adv. Aici (4/9).

ADĂPÁ vb. I tranz. A învăța.

AJUTORÍNȚĂ s.f. Ajutor.

AMIÁZ s.m. şi n. Vezi amiază (50/3).

AMOREZÁT, - Ă adj. Îndrăgostit, înamorat (10/9)(de la *amorez,* - din fr. *amoureaux).*

ARHIŞVESCÉNIE s.m. Arhiereu.

ARZÓS, - ÓASĂ adj. Arzător, incandescent, fierbinte; fig. care arde plin de foc, înflăcărat, pasionat (32/8).

ASUDÍ vb. IV, tranz. Vezi *a asuda;* (fig.) a (se) osteni, a (se) obosi, a (se) trudi, a-şi da osteneală (pentru ceva) 63/8.

AVRÓRĂ s.f. Vezi *aurora* (29/6).

BÁBIȚĂ s.f. Pelican (dar, în scrierile vechi, mai ales în cele bisericeşti, şi alte păsări acvatice) (8/5).

BABÓI s.m. Peşte mic de apă dulce; biban (14/12).

BEȚIVÉSC adj. De beție (vezi beți' a petrece în beții' (11/8).

BLEJÍ vb. IV, tranz. A se holba, a se zgâi; *blejdi* 'bleojdi' (despre ochi) a-i căsca, a-i holba, a-i beli, a-i boldi (15/3).

BLEM, BLEMÁȚI interj. Vezi *umbla* (umblă, umblați!) (68/6).

BOÁR s.m. Îngrijitor, păzitor de boi (40/4).

BOIEÉR s.m. În sintagma *boier de lavița* ' leneș, care stă, care nu face nimic' (8/4).

BOZ s.m. Zeu păgân; idol (31/6).

BROÁSCĂ s.f. În sintagmele *broască-n baltă* (5/4) și *broască-n pat* (14/16). (Om) leneș, molcom, fără inițiativă.

BROBODÉLNIC s.n. Broboadă (66/4).

CÁPIȘTE s.f. Templu sau altar păgân, idolniță; p. ext., orice biserică a unui cult creștin neortodox (30/9).

CĂ conj. Cum, când (56/9).

CĂRĂRÍ vb. IV tranz. A face cărări, dungi (61/17).

CĂRĂRÍT, -Ă adj. Dungat, cu dungi, cu multe cărări (61/17).

CĂTÁ vb. I, tranz. A căuta (30/12).

CÂMPÍ vb. IV, intranz. A poposi, a se așeza (pe un câmp) (50/2).

CERBÍȚĂ s.f. Cerbice, gât (51/7).

CERCÁRE s.f. Încercare (60/16).

CHÉDRU s.m. Cedru (48/11).

CHIBZUÍRE s.f. Minte, rațiune, inteligență (1/12).

CIN s.n. Rang (boieresc), treaptă, stare socială; tagmă, teapă (26/2).

CINÓVNIC s.m. Funcționar.

CÍNSTE s.f. 1. Bună-cuviință, pudicitate, pudoare, onoare, noblețe 2.Orgoliu, ambiție deșartă (27/10).

CITÁNIE s.f. Citire de rugăciuni. (Fig. iron.) Lectură lungă şi plictisitoare.

CLĂTÍRE s.f. Schimbare (bruscă), modificare, reviriment (69/7).

CODRICÉL s.m. şi n. Bucată (mai mică) de pâine, mămăligă, slănină etc; firmituri (18/16).

COLNÍC s.n. Drum ceva mai lat decât poteca (6/9).

COPÁCI s.m. Copac (35/8).

CRÉDERE s.f. Acţiune de a crede; credinţă (34/15).

CRUNTÁ vb. **I,** refl. A se încrunta (61/1).

CUIBÁ vb. I, intranz. şi tranz. (sau CUIBÍ, vb. IV, intranz. şi tranz.) A creşte, a locui în cuib; a locui, a avea cuib (30/1).

CURMÁ vb. I, tranz. A întrerupe brusc (ceva), a face să se termine repede; a încheia, a pune capăt (5/8).

CURMÁRE (în loc. adv. *fără_curmare*). Continuu.

CÚTĂ s.f. Efort; nuanţe (68/14).

DAFN s.m. Numele unui copac (de la *Dafnis,* în mitologie, numele unei fete; vezi şi *dafin)* (35/8).

DĂMOLÍ vb. IV, tranz. A diminua, a tempera.

DREPT prep. După , pentru (1/5).

DUMNEZEÍCĂ şi DUMNEZÉICĂ s.f. Zeiţă (4l/nota 3/6; 42/nota 5/4.

ELEGHÍE s.f. Elegie (43/8).

FĂRĂCÁLE s.f. şi adj. Nedrept, nepotrivit, pe nedrept; fărădelege, nedreptate, nepotrivire, nelegiuire, ticăloşenie (4/7).

FĂRMÍȚĂ s.f. Firimitură (18/2).

FÁȚĂ s.f. Persoană.

FĂȚÁ vb. I, refl. şi tranz. A (se) înfăţişa, a exprima (cu multe nuanţe), a crea, a cizela, a şlefui (68/14).

FIÍNȚĂ s.f. Esenţă, natură, fire (1/13).

FÍLOS s.m. Prieten iubitor (46/11).

FÍRE s.f. Predispoziţie intelectuală, minte, pricepere (69/6).

FITEŞCÁRE pr. nehot. Fiecare.

FITEŞCÉ pr. (adj.) nehot. Fiecare, fiece (30/1).

FITEŞCÍNE pr. nehot. Fiecare, oricare.

FUGÍ vb. IV, tranz. A fugări (pe cineva) *(îl fuge)*,

FUM s.n. fig. Aer de superioritate, vanitate, înfumurare (3/7).

FUMURÓS, - OÁSĂ adj. Plin de fumuri, înfumurat, vanitos (4/10).

GĂTÍRE s.f. Loc pregătit, rezervat (2/13).

GEÁBNIC, - Ă adj. Zadarnic, iluzoriu, înşelător (26/1).

GHERÓI s.m Erou.

GINERÍE s.f. Starea din timpul de ginere; căsătorie, nuntă (59/11).

GLAGÓLE s.n. Isteţime (3/4).

GLAGOLÍ vb. IV, tranz. A vorbi (cu isteţime).

GLÍŞTIR s.n. Clistir 1. Introducerea unui medicament lichid în intestinul gros, spre a combate constipația etc; clismă, spălaturi. 2. Instrumentul cu care se face spălarea intestinului gros (8/10).

GLOÁTĂ s. f. Mulțime mare, droaie (2/10).

GRAB s.n. Grabă (65/3); şi în loc. adv. *în grab* (65/7).

HĂRȚUÍ vb. IV, tranz. A exersa, a practica.

HEREZUÍ vb. IV, tranz. A hărăzi, a dedica, a închina.

HIÁRĂ s.f. (fiară (2/15)

HODÍN s.n. Odihnă (11/10).

HÚLĂ s.f. Bârfire, calomnie (61/8).

IÁDĂ s.f. Capră tânără, ied (50/16).

IBÓMNIC s.m. Ibovnic, iubit, amant (34/9).

IBOMNICÉL s.m. Ibovnicel; diminutivul lui ibovnic (34/6).

ICLEÁN, -Ă adj. Viclean (16/3).

ICLENÍ vb. IV, tranz. A vicleni (38/15).

ICOÁNĂ s.f. Imagine, figură de stil (35/14.

ICONÍ vb IV, tranz. A înfățişa, a închipui, a zugrăvi, a imagina, a reprezenta (42/8).

ICONÍT, - Ă adj. Închipuit, zugrăvit, slăvit, pus în rând cu sfinții, respectat ca o icoană (5/1).

IDIÁNEȚ s.m. Indian.

IRÉS s.n. Eres (5/12).

IUBÉȚ s.m. Drăgostos, care iubeşte mult, pătimaş în dragoste (36/11).

IVÉALĂ s.f. Ivire, dare pe față (a unui lucru neştiut), arătare, descoperire (28/13).

IVÍ vb. IV, tranz. A descoperi, a scoate la lumină, la iveală (57/3).

ÎMBĂIÁ vb. I, refl. şi tranz. A (se) scălda.

ÎMBĂIÁT - Ă adj. Scăldat (14/10).

ÎMBUCÁ vb. I, tranz. A înghiți dintr-odată, a mânca la repezeală, în pripă (22/12).

ÎMBUNÁ vb. I, tranz. A face bine cuiva, a ferici pe cineva (51/7).

ÎMPISTRÁ vb. I, tranz. A împodobi, a orna (51/12).

ÎMPISTRÁT - Ă adj. Împodobit, ornat (1/12).

ÎMPREJURÁT, - Ă adj. Înconjurat, înfăşurat, încins 937/17).

ÎMPRUMUTOÁRE s.f. Persoană care împrumută, creditor (19/7).

ÎMPUTÁRE s.f. Socoteală, dojană, mustrare, învinuire, imputare (15/8).

ÎNAURÍ vb. IV, tranz. A auri.

ÎNCHIPUÍRE s.f. Plăsmuire, produsul imaginației (1/5).

ÎNCONDEÍAT -Ă adj. Înnegrit la sprâncene sau la gene cu fard; vopsit; ponegrit, defăimat; fardat, acoperit cu cosmetice (14/10.

ÎNCUIBÁ vb. I, refl. A-şi face, a-şi construi cuibul, a se oploşi (36/1).

ÎNDÉMN s.n. Chemare, înclinație, aplecare, aptitudine (68/10).

ÎNDESTÚL adv. Suficient (şi *de îndestul).*

ÎNDRUGÁ vb. I, tranz. A vorbi nimicuri, a spune palavre, fleacuri (46/13).

ÎNFĂȚÁT - Ă adj. Primenit (67-12).

ÎNFERICÁ vb. I, tranz. A fereca.

ÎNFRICÁ vb. I, refl. A se înfricoşa.

ÎNGĂNÁŞ adj. Îngânător, care îngână, şoptitor, amăgitor, înşelător (36/12)

ÎNGĂNÁT -Ă adj. îngăimat, bolborosit (21/9).

ÎNGRIJÁT -Ă adj. Plin de griji, neliniştit, îngrijorat (64/10).

ÎNMĂRÍ vb. IV, tranz. A mări (pe cineva).

ÎNNĂDÍ vb. IV, tranz. şi refl. A se obişnui cu cineva sau cu ceva (53/2).

ÎNROTÁ vb. I, tranz. A rota 'a roti'.

ÎNSĂRCINÁT -Ă adj. Împovărat (58/11).

ÎNSOȚÁ vb. I. tranz. A însoți (69/10).

ÎNSOVONÍ vb. IV, tranz. A pune pe cap sovon, a se acoperi pe cap cu sovon (sovon 'basma care se pune pe fața miresei când o leagă la cap'); a se îmbrobodi, a se voala (27/12).

ÎNTRÁ vb. I, intranz. A intra.

ÎNTRUPÁ vb. I, tranz. A închega, a sintetiza, personifica (69/4).

ÎNȚELEPȚÍ vb. IV, tranz., intranz., refl. A (se) face înțelept, a (se) cumințí, a (se) învăța minte, a (-şi) băga mintea în cap (38/8).

ÎNȚOLÁ vb. I, refl., tranz. A (se) îmbrăca (haine bune, haine noi), a (se) acoperi; a împodobi, a orna.

ÎNȚOLÁT -Ă, adj. îmbrăcat bine, ajuns în stare bună; împodobit, ornat; acoperit, înveşmântat,împopoțonat, înzorzonat (26/2).

ÎNVITÁ vb. I, tranz. A îndemna la (spre, către) ceva.

ÎNZÂDĂRÍ vb. IV, tranz. A zidi.

JÁDNĂ s.f. Dorință (puternică), poftă, lăcomie, nesaț, jind (26/4).

JELÍ vb. IV, tranz., refl. A (se) plânge, a (se) jelui, a (se) tângui, a(se) lamenta (34/2).

JIGÁNIE s.f. Insectă parazită (2/4).

LĂCUÍ vb. IV, tranz., intranz. A locui (41/14).

LĂMURÍT -Ă adj. Limpezit, limpede; curat, pur, luminos (26/12).

LEAC adv. (prin confuzie cu *oleacă,* apropiat prin etimologie populară *de leac)* Deloc, nici un pic (4/3).

LECÁŞ s.n. Locaş (2/16).

LENEVÓS -OÁSĂ adj. Leneş, lipsit de inițiativă (38/2).

LESNÍRE (în loc. adv. ***cu lesnire)*** Lesne, cu uşurință, pe uşor (13/1).

LIPÍCI s.n. O boală care, crede poporul, vine din dragoste; p. ext. farmec prin care

cineva ne atrage, ne seduce, ne încântă; tot ce atrage, încântă (67/12).

LIVÉDE s.f. Livadă (15/11).

LOÁZĂ s.f. Secătură, lichea, netrebnic (18/2).

MÁRE adj. Deosebit, ieşit din comun, ales, distins, cu deosebite calităţi, plin de generozitate, de bunătate, de nobleţe, binevoitor (19/6).

MARGHIÚL adj. Marghiol: şiret, şmecher, viclean, inteligent; deştept, isteţ, peşicher (36/12).

MĂGURĂ s.f. Negură (60/15).

MĂRGENÁŞ -Ă adj. Care se găseşte la margine, lăturalnic (60/4).

MÂNDRÍ vb. IV, refl. A se arăta satisfăcut, mulţumit, fericit; a se îngâmfa, a se fuduli (18/6).

MÁZGĂ s.f. Pojghiţă moale, cleioasă sau unsuroasă, care se formează pe suprafaţa unor alimente sau pe pereţii vaselor în care au fost anumite alimente; sevă, lichid vâscos din plante (18/13).

METAFÓRURI s.n. pl. (pl. lui *metafór)* Metafore (35/13).

METAMORFOSÍ vb. IV, refl., tranz. Metamorfoza: a (se) preface în animal, în plantă etc. (35/7).

MEŞTEŞUGÍRE s.f. Realizare; execuţie sau mod de execuţie (artistică) (69/6).

MIJLOCÍRE s.f. Intermediu.

MINTÓS - OÁSĂ adj. Care are multă minte; inteligent, capabil (14/3).

MIRODÍE s.f. Balsam, mireasmă; mirodenie (15/2).

MIRÓS s.n. (pl. *miroase*) Parfum, mirodenie, mireasmă (53/13).

MITHOLOGHÍE s.f. Mitologie (31/10).

MLADÉN (E)Ț s.m. Copil.

MOŞOROÁIE adj. Mare, grasă, ca un muşuroi (14/15).

MOTÓI s.m. Motan; cotoi (14/13).

MUIMÍ vb. IV, tranz. A momi, a imita; a ademeni, a amăgi,a înşela (13/10).

MULȚÍ vb. IV, tranz. A înmulți (20/14).

MULȚUMÍTĂ s.f. Mulțumire (39/14).

MÚMĂ s.f. Mamă.

MÚREŞ -Ă adj. Murăş; (despre animale) cu pete negre (7/16).

MÚSTRĂ s.f. Mostră, pildă, model, exemplu (69/17).

NARD s.n. Esență parfumată extrasă din rădăcină de nard; parfum (51/14).

NĂRÁV s.n. Morav.

NĂVÁLA s.f. Faptul de a se năpusti, de a se repezi; atac, iureş, asalt; năpustire (64/17).

NEÂNTRUPÍRE s.f. Negativ a lui ***întrupire*** (sinteză, unire, împreunare). Imperceptibil, nesesizabil (69/4).

NECURMÁT-Ă adj., adv. Necontenit, nesfârşit, veşnic, continuu (42/19).

NETRÉBNIC -Ă adj. Care este lipsit de valoare, de folos, de utilitate sau de însemnătate; inutil; fără ocupaţie; liber.

NEVEDÍRE s.f. Năvădire: urzire, născocire; invizibil (69/5).

NICICÚM adv. Deloc, defel, în nici un caz (3/8).

NIMERÍ vb. IV, tranz. A găsi, a afla, a descoperi (57/5).

NÍMUI pr. neg. Nimănui (69/9).

NOROCÍT -Ă adj. Norocos, fericit, mulţumit; slăvit, însemnat, important (45/5).

OÁREŞI adj. nehot. Oarecare, vreun (27/6).

ÓBLU, OÁBLĂ adj., adv. Neted (şi rotunjit) (67/9).

OBRÁZ s.n. Persoană.

OCHEÁN s.n. Ocean (25/14).

ODÍN s.n. Odihnă (48/2).

OFIDÍT -Ă adj. Ofilit, veşted; umilit, înjosit (34/10).

OSTRÓV s.n. Insulă aşezată, în deosebi, în mijlocul unui lac sau râu (29/13).

OVRÉIE adj. Evreiesc (47/15).

PANIGHERISÍ vb. IV, tranz. A celebra.

PARAPÓN s.n. Supărare, nemulţumire, tristeţe, jale, necaz, ciudă (35/2).

PAS s.m. In expres. *A **nu** (-i) **da pas*** = a nu-i da (cuiva) voie, posibilitate, îngăduinţă, răgaz să facă ceva; a nu permite, a nu îngădui (4/3).

PĂS s.n. Durere (sufletească) greu de suportat; suferinţă, chin (12/8).

PĂSTOREÁ s.f. Păstoriţă (26/15).

PĂSTORÉL s.m. Diminutiv de la *păstor*.(26/16).

PĂTIMÁŞ s.m. adj. Chinuit, torturat (de suferinţe fizice şi morale);p. ext. nenorocit, nefericit, victimă (11/5).

PÂN prep. Prin.

PÂNGĂRÍ vb. IV, tranz. A trata (pe cineva sau ceva) cu dispreţ, fără respect (65/2).

PÂNTRE prep. Printre.

PÂRLÉJ s.m. Prilej (69/11)

PÉLEŞ s.n. Ciucure, fraj; îndoitura de sus a pantalonilor ţărăneşti, prin care se trece brăcinarul; brăcinar (8/10).

PISCÁ vb. I, tranz. A pişcă (4/4).

PÍTĂ s.f. Pâine (22/6)

PITÍ vb. IV, tranz. şi refl. A (se) ascunde (28/1).

PLAC s.n. Plăcere (în loc. adv. *cu plac, de un plac*) (21/14); 27/17).

PLĂCĂTÓR s.m. Spătar (de scaun) (59/2).

PLÉVIE s.f. Plevilă (plivit, pliveală); tăiatul viilor (55/6).

PLOD s.n. Sămânţă, rod, fruct (25/10).

PLODÍ vb. IV, refl., tranz. şi intranz. A (se) naşte, a (se) prăsi; a rodi, a produce (30/2).

POCITÁNIE s.f. Monstru, fiinţă slută, diformă (8/3).

PODOBÍ vb. IV, tranz. A împodobi (17/13).

POÉTIC s.m. Poet (pl *poetici)* (1/5).

POETICÉSC adj. Poetic (35/15).

POÉZIE s.f. Poezie.

POFÍDĂ s.f. Dispreţ, ironie, ciudă, batjocură, desconsiderare (15/8).

POLIÍ vb. IV, tranz. A polei (37/11).

PORÂMBÍŢĂ s.f. Porumbiţă.

PÓTCĂ s.f. Deochi, boală provocată de obicei de deochi; ceartă, scandal, supărare, necaz, belea, năpastă (22/14).

POTRÍVĂ adv. Egal, potrivit, proporţional.

PRÁVILĂ s.f. Lege (28/8).

PREPÚS s.n. Presupunere,bănuială, suspiciune, îndoială (26/9).

PREDISLÓVIE s.f. Predoslovie, prefaţă (1/1).

PRICEPÚT -Ă adj. Civilizat, instruit, cult (68/13).

PRICÍ vb. IV, refl., tranz. A (se) certa, a (se) supăra (66/11).

PRICÍNĂ s.f. Sursă, origine (31/9).

PRIPÁSTE şi PRIPÁŞTE s.f. Prăpastie, hău (25/15; 29/13).

PRISOSÍRE s.f. Prisos, belşug; reuşită, succes, izbândă (69/13).

PROPÍ vb. IV, tranz. A opri, a interzice (27/17).

PROVIDÉNIE s.f. Providență.

PSIHÍMU s.n. Sufletul meu, scumpul meu, dragul meu (10/10).

PUTÍNȚĂ s.f. Putere; în loc. adj. şi adv. ***Cu putință*** 'cu putere' (57/10).

RĂMNÍ vb. IV, tranz. A râvni, a dori mult; a invidia (18/1).

RĂPĂITÚRĂ s.f. Ropot (54/8).

RĂSĂRÍ vb. IV, intranz. A tresări (47/11).

RĂSPÚNE vb. **III,** tranz. A pune cu intensitate (29/4).

RĂSUFLÁRE s.f. Exprimare, destăinuire a sentimentelor; uşurare, eliberare de sub apăsarea unei emoții; confesiune, mărturisire (68/8).

RĂZBOÍ vb. IV, tranz. A învinge pe cineva, a birui; a supune (58/13).

RĂZDÁ vb. I, tranz. A da mult, în mare cantitate; a da mereu, neîncetat (61/13).

RÂSFĂȚÁRE s.f. Răsfățare, delectare, desfătare, încântare, plăcere (1/11).

REPUBLICÁNȚ s.m. Republican.

ROTÓS adj. Rotund (30/9).

RUMEÓR, -OÁRĂ adj. Rumeior (17/3).

SÁLTĂ s.f. În sintagma ***drum dă saltă*** = ascensiune, urcare (69/1).

SATIRÁŞ s.m. Diminutivul lui ***satir,*** nume dat unor divinități minore, rustice, din

mitologia greacă, reprezentate prin ființe care au corp omenesc acoperit cu păr, cu urechi ascuțite, cu coarne, coadă și picioare de țap (sau cal), care personificau instinctele brutale (36/11).

SAȚ s.n. în expresia *a (nu) avea saț* = a (nu) fi mulțumit cu ce are (63/3).

SĂVÂRȘÍRE s.f. Desăvârșire, perfecțiune (1/9).

SCHINTÉIE s.f. Scânteie (32/8).

SCOBORÎ vb. IV, intranz. A coborî (61/10).

SCÚLĂ s.f. Lucru de preț, giuvaier (51/8).

SCUMP, -Ă adj. Zgârcit, avar (23/5).

SECETÓS - OASĂ adj. Însetat; setos (de a bea ceva) (53/14).

SEDÉF s.n. Sidef, materie albă, dură și lucioasă care formează stratul interior al unei scoici (60/3).

SFEȘCÉNIE s.m. Sfeștenic, preot.

SIBERÍT s.m. Siberian, locuitor al Siberiei (30/13).

SILÍNȚĂ s.f. Chin, efort, osteneală, sforțare, constrângere (57/11).

SIMPATRIÓT s.m. Compatriot.

SLUJÍRE s.f. Supunere, înclinare (2/12).

SORȚ s.m. Soartă, destin (29/8).

SPĂIMÂNTÁT -Ă adj. înspăimântat (32/9).

SPÂNZURÁ vb. I, intranz. A depinde.

STÁRE s.f. Situație, mod de a fi; condiție, poziție, treaptă; avere, bogăție (2/2).

STAT s.n. Statură (63/2).

STAU s.n. Staul, adăpost (pentru oi); sălaş (50/15).

STIH s.n. Vers (1/2).

STIHURGHÍE s.f. Versificaţie, poezie (68/10).

STRÁDĂ s.f. Chin, trudă, strădanie, suferinţă (34/3).

STRÁJĂ s.f. Pază, gardă; om de pază, străjer, păzitor, santinelă (57/6).

STRÁIE s.f. Strai (31/1: ***straia).***

STRĂDÍ vb. IV, refl. A se strădui, a se chinui (3/14).

STRĂJÁR şi **STREJÁR** s.m. Străjer (30/17; 66/1).

STRĂJÍ vb. IV, tranz. A păzi, a străjui (49/16).

STRUJÍT -Ă adj. Cioplit, zvelt, graţios, suplu (14/15).

ŞÁGĂ s.f. Vorbă, faptă glumeaţă; glumă; îndeletnicire neserioasă, faptă copilărească (1/13).

ŞĂGUÍ vb. IV, intranz. A şugui, a glumi (11/6).

ŞĂTRÁR s.m. Mic dregător, boier, care avea în pază corturile unei tabere domneşti în timp de război (10/9).

ŞI adv. Imediat, îndată.

TÁRLĂ s.f. Tarla; pajişte (61/14).

TÂMPLÁ vb. I. refl. A se întâmpla, a se produce, a avea loc (54/12).

TÂRCAV, Ă adj. Pleşuv, chel (pe anumite porţiuni) (14/10).

TICĂÍT -Ă adj. şi s.m. Nenorocit (ul), necăjit(ul), năpăstuit(ul), chinuit(ul); mizerabil, ticălos, netrebnic; om de nimic (3/6).

TICĂLÓS, - OÁSĂ adj. (adesea substantivat) Care se află într-o stare (materială sau morală) vrednică de milă; sărman, nenorocit, plin de suferinţă, de supărări; trist; nevrednic, care nu are scrupule, mizerabil (5/4).

TICNÍT -Ă adj. Tihnit, liniştit, fără griji (5/9).

TOÁTĂ adj. nehot. Întreagă, fiecare, oricare.

TROFÉI s.n. Trofeu.

TRÓSCOT s.n. Zgomot, trosnet, ropot (54/8).

TRUFÓS, - OÁSĂ adj. Glumeţ, trufaş, falnic, semeţ, îngâmfat, încrezut (2/14).

TÚNSĂ s.f. Sprânceană (60/2).

TURBÁ vb. I, tranz. A tulbura (27/11).

UMBRÍ vb. IV, intranz. A sta, a se odihni la umbră (50/3).

VÂZÂÍ vb. IV, intranz. A bâzâi, a susura (30/7).

VEDÍ vb. IV, intranz. A vădi, a da de faţă; a afla, a adeveri (31/2).

VEL - adj. invar. Prefix care înseamnă ***mare*** şi care se întrebuinţează ca epitet la rangurile boiereşti (8/14).

VENINÁ vb.I, tranz. A învenina (45/7).

VENÓS,-OĂSĂ adj. Veninos (10/13).

VERCÁRE pr. nehot. Oricare (6/6).

VERCÉ pr. nehot. Orice (2/2).

VIÁ vb. **I,** intranz. (sau **VIÉ** vb. **III,** intranz.) A trăi (68/9); vezi şi 51/16: ***el viaţă cu ele*** = trăieşte, vieţuieşte.

VÍE s.f. Rodul viţei de vie, strugure ***(gustând vie)*** (64/1).

VÍFORE **s.n.** Vifor (52/11).

VINÍ vb. IV, tranz. A învinui, a învinovăţi, a acuza (26/7).

VINOVĂŢÍ vb. IV tranz. A acuza, a învinui.

VINOVAŢÍE s.f. Acuzare, învinuire.

VÍNTRE s.f. Pântece, abdomen, burtă (67/13).

VITEJÍ vb. IV, refl. A se arăta viteaz, a se voinici (51/14).

VÍŢĂ s.f. Vieţuire.

VIVLIOTÉCĂ s.f. Bibliotecă.

VNUC s.m. Nepot.

VOÍ vb. **IV,** refl. A se înviora, a se înveseli (40/11: *faţa i să voieşte).*

VULPULÍŢĂ s.f. Diminutiv de la ***vulpe*** (55/17).

ZAVÍSTIE s.f. Ură, pizmă, invidie (4/3).

ZĂVÁSTĂ s.f. Zeveastă, perdea, draperie (la uşa bisericii) (59/3).

ZLEÍ vb. IV, tranz. A slei (63/1).

ZORÍE s.f. Aurora, luminat de ziuă (44/15).

ZVÂRLUGÁ vb. I, intranz. A se înghesui (48/12).

ZVÂRLÚGĂ s.f. Persoană vioaie, sprintenă, ageră.

BIBLIOGRAFIE

I. SCRIERILE LUI IOAN CANTACUZINO ÎN VOLUME

1. Poézii noo, alcătuite de I.C./Dubăsari sau Movilău, între 1792 şi 1796.

2. Ioan Cantacuzino, *Poezii nouă*, ediţie îngrijită de Andrei Nestorescu, Institutul de Istorie şi Teorie Literară „G. Călinescu", Bucureşti, 1993, 77 p/text multiplicat prin xerox după fotocopia, negativ, de la B.A.R.,C.V.R.,596A/.

II. SCRIERILE LUI IOAN CANTACUZINO ÎN ANTOLOGII

1.*Poezia română clasică (De la Dosoftei la Octavian Goga)*, ediţie îngrijită de Al. Piru şi Ioan Şerb, cuvânt înainte de Al. Piru, vol. I, Bucureşti, Editura Minerva, 1970, p.33 - 38. Cuprinde poeziile: *Răsuflare* (p. 33-34), *Cântec grădinăresc* (p. 34-35), *Satiră: Omul* (p. 35-37), *Cântec păstoresc* (p.37-38), *Cântec beţivesc* (38).

2. *Poezia moldovenească modernă la începuturile ei (1770 -1840)*, îngrijirea textului, studiu introductiv, schiţe, note şi comentarii de Efim Levit, Chişinău, Literatura Artistică, 1977, p. 113-118. Reproduce poeziile: *Cântec grădinăresc* (p. 113), *Cântec păstoresc*, (114), *Râs mult* (p.114-115), *Satiră: Omul* (p. 116-117), *Răsuflare* (p.117-118). *Râs mult* este reprodusă după Gh. Ivănescu, *art. cit.*, iar celelalte, după *Poezia română clasică.../*.

3. *Antologia poeziei moderne moldoveneşti. 1770 — 1840,* ediția a doua, revăzută şi completată, îngrijirea textului, studiu introductiv, schițe, note şi comentarii de Efim Levit, redacție ştiințifică Pavel Balmuş, Chişinău, Literatura Artistică, 1988, p. 163-173. Cuprinde poeziile: *Păs depărtat fiind de Tica* (p.163), *Măgulire soții(i) cei pocite* (p. 163-164), *Cântec grădinăresc* (p.164), *Poveste* (p.165), *Cântec păstoresc* (p. 165-166), *Râs mult* (p. 166/167), *Satiră: Omul* (p.168-169), *Lăcaşul morții* (p.170), *Eleghie* (p. 170-172), *Răsuflare* (p.172-173)./ Reproduse după microfilmul originalului aflat în posesia lui V.M., Gațac/.

III. SCRIERILE LUI IOAN CANTACUZINO ÎN MANUSCRISE

1.*Istoria lui Machen, povestire englezească, scrisă de pe franțozească de abati Arno şi tălmăcită aceasta cum şi cele ce urmează de I.C. la anul 1794,* B.A.R., ms. nr. 3099, f. 1-49 / Traducere din François - Thomas-Marie de Baculard d'Arnaud/.

2.*Arsachie şi Ismenia, istorie din partea Răsăritului, scrisă di pe franțuzăşte de Monteschiu şi este tălmăcită la let 1794,* B.A.R, ms. nr. 3099, f. 50-87 /Traducere din Montesquieu/.

3.*Narchis sau îndrăgitul dă însuş de sine, comedie de Jan Jac Ruso pe franțozeşte făcută şi tălmăcită la anu 1794,* B.A.R., ms. nr. 3099, f. 88-123 /Traducere din Jean - Jacques Rousseau/.

4.*Numa Pompilius, al doilea crai al Romii. Pă franțozeşte scris de monsiul Florian şi tălmăcit de I.C. la*

an.1796, B.A.R., ms. nr.1550, autograf al lui Ioan Cantacuzino.

5.*Cercarea asupra omului de Alexandru Popu, scrisă şi tălmăcită după farţozeşte de C. Ioan C. la anul 1807, la Odesa,* B.A.R. ms. nr. 6002, autograf al lui Ioan Cantacuzino /Traducerea primelor trei părţi din *An Essay,* de Alexander Pope, după versiunea franceză în proză a lui Silhouette/.

6. *Plan sau formă dă oblăduire republicească,* B.A.R., ms. nr. 409, f. 19 (vezi şi ms. nr. 7, f. 31-39, o transcriere).

7.Unii cercetători (Mircea Anghelescu, *Ismin şi Isminia...,* în *Probleme de literatură comparată şi sociologie literară,* 1970, p. 129-134, republicat şi în *Preromantismul românesc ...,* 1971, p.102-107; Paul Cornea, *Originile romantismului românesc ...,* 1972, p. 100 şi 630; Florin Faifer, în *Dicţionarul literaturii române de la origini până în 1900,* 1979, nota 2, p. 148) atribuie lui Ioan Cantacuzino şi traducerea romanului pastoral *Întâmplările lui Ismin şi Ismeniei,* versiunea franceză semnată de P. Fr. de Beauchamps a unui roman bizantin, de Evmathios Macremvolitis (vezi B.A.R., ms. nr. 4246 şi B.C.S., ms. nr. 4807). N.A. Ursu a demonstrat însă, pe baza unor fapte lingvistice, că traducerea aparţine lui Alexandru Beldiman (vezi N.A. Ursu, *Traduceri necunoscute din tinereţea lui Alecu Beldiman,* în „Limba română", an. XXXV, nr.2, martie - aprilie 1986, p. 122).

IV. REFERINȚE CRITICE

Al. Alexianu, *Din cărțile vechii mitropolii din Bucureşti. Câteva date privitoare la viața şi opera fostului mare spătar Ioan Cantacuzino,* în "Glasul bisericii", XXVI, 1967, nr.5-6, p. 609-639.

Mircea Anghelescu, *Ismin şi Isminia. (Date noi despre traducerile româneşti din literatura universală de la sfârşitul secolului al XVIII-lea),* în *Probleme de literatură comparată şi sociologie literară,* Bucureşti, 1970, p. 129-134.

Mircea Anghelescu, *Preromantismul ronânesc* (până la 1840), Bucureşti, Editura -Minerva, 1971, p. 67, 69, 70, 76, 77, 79, 80, 86, 87,94,102-109,111,243.

P. Balmuş, *Începuturile poeziei moldoveneşti,* în „Literatura şi arta" nr.19 (1672), Chişinău, 11 august 1977.

Nicolae Bălcescu, *Spătarul Ioan Cantacuzino,* în „Magazin istoric pentru Dacia", tom. 1,1845, p. 187-205 (vezi şi *Opere,* I, partea I, Bucureşti, 1940, p. 135-149).

Gh. Chivu, *Ioan Cantacuzino, Poezii nouă, ediție îngrijită de Andrei Nestorescu, Bucureşti, 1993, 77 p. (Academia Română, Institutul de Istorie şi Teorie Literară „G. Călinescu ". Documente şi manuscrise literare, serie nouă),* în „Limba română", an XLII nr. 6, iunie 1993, p. 315-316.

Al. Ciorănescu, *O veche traducere din J.J. Rousseau,* în „Revista Fundațiilor Regale", IV, 1937, nr.6, p. 659-665.

V.Cirimpei, *La izvoarele poeziei moderne moldoveneşti,* în „Nistru", nr.9, Chişinău, 1977.

Iuliu C. Ciubotaru şi N. A. Ursu, *Un proiect românesc de republică din secolul XVIII,* în „Anuarul Institutului de Istorie şi Arheologie «A.D. Xenopol» Iaşi, tom. XXIV, 1, 1987, 1, p. 181-196 (Partea I, *Proiectul este elaborat de un muntean la sfârşitul secolului XVIII,* p. 181-190, de Iuliu C. Ciubotaru; Partea a II-a, *Autorul proiectului este spătarul Ioan Cantacuzino,* p. 190-196, de N.A. Ursu).

H. Corbu, *Integritatea procesului literar,* în „Moldova socialistă". Nr. 191 (13494), Chişinău, 17 august 1977.

Paul Cornea, *Originile romantismului românesc. Spiritul public, mişcarea ideilor şi literatura între 1780-1840,* Bucureşti, Editura Minerva, 1972, p.6, 77, 89, 91, 100, 109, 110,111, 119, 120, 143-146,158, 630, 637.

Alexandru Duțu, *Ecouri rousseauiste în cultura română,* în „Viața românească", 1962, nr.7, p. 79-85; 1964, nr. 3, p. 179- 183.

Alexandru Duțu, *Contribuții documentare la tratatul de „Istoria literaturii române",* în „Steaua" XVI, 1965, nr. 9.

Alexandru Duțu, *Prolegomene la studiul comparat al literaturii române. Primele contacte cu literatura engleză,* în *Studii de literatură universală,* vol. IX, 1967.

Alexandru Duțu, *Coordonate ale culturii româneşti în secolul XVIII (1700-1821). Studii şi texte,* Bucureşti, Editura pentru Literatură, 1968, p. 186-170,

199-212 (Alexander Pope, *Cercare asupra omului* (1796/, 1807), 255, 302, 365, 370.

F.(lorin) F.(aifer), *Cantacuzino, Ioan,* în *Dicţionarul literaturii române de la origini până la 1900,* Bucureşti, Editura Academiei, 1979, p.147-148.

Istoria literaturii române, II, Bucureşti, Editura Academiei, 1968, p. 180-183, 509, 519.

George Ivaşcu, *Istoria literaturii române,* 1, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1969, p. 215, 293, 294, 295, 331, 334, 338-339, 528, 569, 592.

Gheorghe Ivănescu, *Un poet român necunoscut, din a doua jumătate a secolului* XVIII, în „Iaşul nou", an V, 1953, nr. 3-4, p. 219-232.

Gheorghe Ivănescu, *Ioan Cantacuzino, Poézii noo. Studiu introductiv, facsimile, transcrieri, studiu asupra ediţiei* (pagini incomplete, în intenţia reeditării volumului *Poézii noo),* Biblioteca Academiei Române, Filiala Iaşi, ms. nr. 58/1.

G. Ivănescu şi N. A. Ursu, *Un scriitor muntean de la sfârşitul secolului al XVIII-lea: Ioan Cantacuzino,* în „Studii şi cercetări ştiinţifice", Istorie-Filologie, Filologie, Iaşi, anul X, fasc. 1-2, 1959, p. 135-140.

Efim Levit, *Ioan Cantacuzino,* în *Poezia moldovenească modernă la începuturile ei (1770 - 1840),* Chişinău, Literatura Artistică, 1977, p.110-113.

Efim Levit, *Ioan Cantacuzino,* în culegerea *Cercetări de istorie literară* , Chişinău, 1978, p. 21-36.

Efim Levit, *Studiba odnogo pereselenţa. (Jizni i literaturnoie tvorcestvo Ioanna Kantacuzino),* v sbornike *Etiudî po moldavskoi filologhii. Şişmariovskie citania,*

Chişiniov, 1980/ *Destinul unui colonist. (Viaţa şi creaţia literară a lui Ioan Cantacuzino),* în culegerea *Studii de filologie moldovenească. Lecturi în memoria lui V.F. Şişmariov,* Chişinău, 1980 / , p. 76-93.

Efim Levit, *Ioan Cantacuzino,* în *Calendar de masă pe anul 1982,* Chişinău, 1982.

Efim Levit, *Ioan Cantacuzino,* în *Literatura şi arta Moldovei. Enciclopedie,* vol. I, Chişinău, 1985, p. 278-279.

Efim Levit, *Ioan Cantacuzino,* în *Istoria literaturii moldoveneşti. De la origini până la 1840,* vol I, Chişinău, Ştiinţa, 1986, p. 392-397 (vezi şi p. 324, 349, 370, 372, 373, 379, 382, 384, 388, 587, 609.

Efim Levit, Ioan *Cantacuzino,* în *Antologia poeziei moderne moldoveneşti. 1770-1840,* ediţia a doua revăzută şi completată, Chişinău, Literatura Artistică, 1988, p. 158-162 (vezi şi notele de la p. 528-529.

Nicolae Manolescu, *Istoria critică a literaturii române,* I, Bucureşti, Editura Minerva, 1990, p.3, 98, 102, 162.

V. Nastasiu, *Poezia - o continuitate a genului,* în „Moldova", nr. 8, Chişinău, 1977, p.14.

I. Negoiţescu, *Istoria literaturii române,* I, (1800-1945), Bucureşti, Editura Minerva, 1991, p. 11, 47.

Andrei Nestorescu, *Argument,* în ediţia Ioan Cantacuzino, *Poezii nouă,* Bucureşti, 1993,p.5-8.

Ion Nuţă, *După 200 de ani,* în „Sinteze", an IV, nr. 31 (106), Bacău, 5 august 1993, p.5.

Al. Piru, *Ioan Cantacuzino,* în *Literatura română veche,* Bucureşti, Editura pentru Literatură, 1961,p.562-567.

Al. Piru, *Ioan Cantacuzino,* în *Istoria literaturii române,* II, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1970, p.386-390.

Al. Piru, *Ioan Cantacuzino,* în *Poezia română clasică. De la Dosoftei la Octavian Goga, I,* Bucureşti, Editura Minerva, 1970, p.33.

Al. Piru, *Ioan Cantacuzino,* în *Istoria literaturii române de la început până azi,* Bucureşti, Editura Minerva, 1981, p. 34-35, 59.

D. Popovici, *La littérature roumaine à l'epoque des Lumières,* Sibiu, 1945, p.97, 100, 127, 128, 129.

D. Popovici, *Pope şi Conachi,* în *Studii literare,* II, Cluj - Napoca, Editura Dacia, 1972,p.224-228.

Mariana Preotu, *O carte unicat în colecţia Bibliotecii Academiei R.S. România -Filiala Iaşi: Ioan Cantacuzino, „Poezii nouă",* comunicare susţinută la Simpozionul Naţional „Valori bibliofile din patrimoniul cultural naţional. Cercetare şi valorificare", IX, Brăila, 1988.

Mircea Scarlat, *Istoria poeziei româneşti,* IV, cu un argument de Nicolae Manolescu, ediţie de Dora Scarlat, Bucureşti, Editura Minerva, 1990, p. 275.

Dan Simionescu, *Bibliografia românească veche,* IV, *Adăugiri şi îndreptări,* Bucureşti 1944, p.l 11 (nr.247).

V.F. *Şişmariov, Romanskie poselenia na iughe Rossii/ Coloniile romane la sudul Rusiei/* Leningrad, 1975, p.75, 77, 78, 79.

N.A. Ursu, *Ioan Cantacuzino,* în *Istoria literaturii române,* II, Bucureşti, Editura Academiei, 1968, p. 180-183.

N.A. Ursu, *Traduceri necunoscute din tinerețea lui Alecu Beldiman,* în „Limba română", an. XXXV, nr. 2, martie-aprilie 1986, p. 122.

Ileana Verzea, *Pope în România,* în Revista de istorie şi teorie literară" nr. 3, 1969.

ANEXĂ

FACSIMILE DUPĂ LUCRAREA ÎN ORIGINAL

POÉZII NOO

ALCĂTUITĂ DE

I... K...

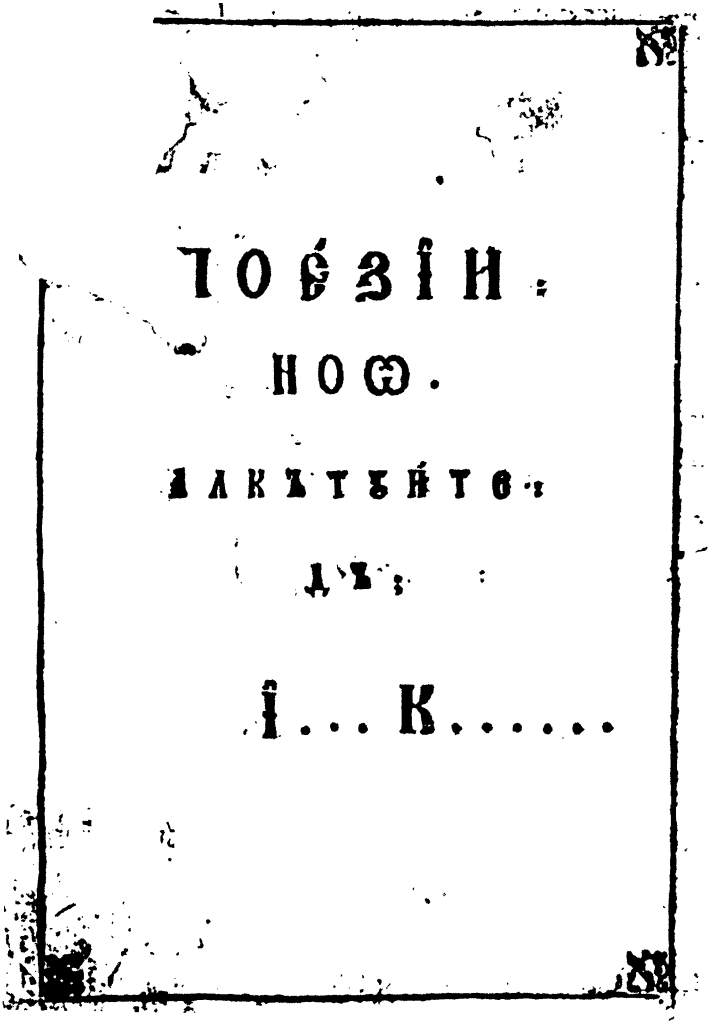
ТОѢЗІН.
НОѠ.
ДАКѢТЕЙТѢ.
ДѢ.
І... К.....

Предисловіе.

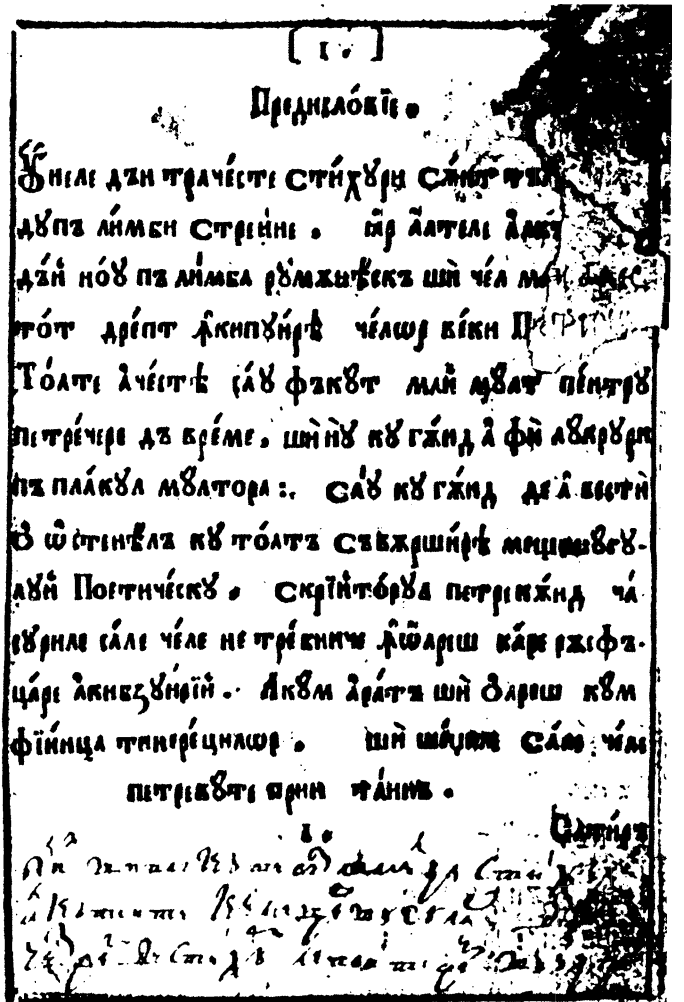

[2.]

Сатиръ Омулъ.

Лъме аре старе,
Пеще, зъврътоаре:
Анъа чѣ май микъ,
Инъ тъ нъш стрикъ.
Омула мъндръ, съ фълеще,
Къ ела тоате стъпжнеще.
Черюл лъш сарфи дрелъ,
Пентръ джесул чел алесъ.
Соаре, Лъна, Стеле глоатъ,
Чеи дъ съ фирѣ тоатъ.
Лъй сънт гата спре слъжире,
Шъ рай аре пър гътире.
Съ петрѣкъ мълт тръфос,
Дъ кът хѣръ май норокос.
Арфи авънд шъ алтъ лекаш,
Нъпин ънде фоарте врътмаш.

Пдъ

Ѓдѵ нѵмѝт пъ нѵме ѥѵн.
Оу҃нде пъ чѣл чѣнѵ дъ пѵн.
Ѡмѵл фа́чѣ шѝ пре фа́чѣ.
Чѣ глаго́ле шѝ чѣ та́чѣ.
Л кѵй зи́чѣ ферничи́тѵл.
Да́р дълцiй зiй тникъи́тѵл.
Ѣл а҃ка́п ѣ҃ пли́н дъ фѵм.
Ка́рѣ сфжршѝт на́рѣ ни́чн кѵм.
Н нима сѣ то́т рѵцинъ.
Ка́рел ро́аде пасѣ ви́нъ.
Ѣл чѣ а҃рѣ нѵй чѣй пла́чѣ.
По́фтай кре́цiѣ нѵй дъ па́чѣ.
Ѡр ѣ҃л чѣ бѣ чѣ доре́цiѣ:
К҃ сѵдо́арѣ съ стрѣдѣ́цiѣ.
Мiй дъ а҃нн съ на́йѣъ во́ѣ:
Л ѣ а҃трѣй фѣръ не бо́ѣ.
Ни́ч а҃ча́ста нѡ гжндѣ́цiѣ.

.еще съ трѫдѣще .

Аи: поáрть май тóт дѫ нáс ,

Ар Завúстіа лѣк нѫй дѫ пáс .

Чѫда фóарте ѫл пúскъ рѫ́ ,

Драг ѫрúнт стѫи кѫ́ркѫй грéѫ .

Фрúка , Спáйма шй минчѫна ,

Фѫрѫ кáлѣ прѣ не бѫна .

Клевтúрѣ шй пѫ́рѣ .

Кѫ́т съ мúшкѫ , ёаі ѫколѣ .

Ар мѫндрíа фѫмѫрóліѫ .

Ё ла дѫ́нсѫл тóт дѫ кáіѫ .

Йтъ мѫлтѫ фрúчúтѫ .

Шй дѫ кѫ́т кóѫ май чинстúтѫ .

Дáр бóлліле фѫрѫ сѣмѫ ,

Кѫ́й мѫрéцѫ йѫ кáі сѣмѫ

Бѫрчи лѫй дáѫ фѫрѫ дѫ вéці ,

Шй лѫй сѫпй прѣ рѣ повéці .

ѣл че зи́че кѣ́й Іконѝт .
Лѣ́мент шѝ нимери́т .
Ка фі́ница чѣ прѣ на́лт .
Гнкзло́ѕл бро́лкзнка́лт .
Ни́ч рѫши́не ни́ч Симци́ре .
Съ причѣ́пъ калѫ фи́ре .
Ѣсте нимѝк нимѝк кѫра́т .
Съ кѫрмѣ́ѕе ѧлѫда́т .
Ѣл дъ ка вѣ́ѣ фи́ нткни́т .
Ка вѣцѫ́й ман не мѫхни́т .
Пѣрхѣ́ѣкъ дъ шѣртъчѫни .
Іре́ѕѫри шѝ мѫлт минчѫни .
Гѫръ ка́кѣ пѝ ѕ ла́ѣ .
Лѫпъ ре́ле мѫлте ка́ѣ .
Фѣ́рѣкзш пъчѣ Іни́мѝ лѫ́й .
Прѣ пъ сѫ́ шо́р ка пре оѫ́и пѫ́й .
Мѫцѫмѣ́кѣ сѫдѣ́ртѝ ѣлл .

Кѣ

[6.]

Къ ѣ ѧ̈флъ лачѣ кълѧ .
Нѫ копринъ ничѧ ѧ̂нинѣ .
Гѫндѫри чѣ нѫ ѣ̈ѣ бинѣ .
Чѣл чѣ лѫмъ ѧ̂ѫ ѧ̂шѣзѧт .
Тѫ̂т прѣ бинѣ ѧ̂ѫ врѫт дѧѫ дѧ̂т .
Ка вѣр кѧрѣ палѫ̈н фїѝнцъ .
Л ѧ̂бъ ѧ̂сѧ трѣбѝнцъ .
Дѣч вѧ̈й чѣлѫ̈н чѣ Сѧ̀ кѧ̂тѣ .
Шѝ пѧ̂лт колнѝк кѧ̂пѫш кѧ̂тѣ .

Кѫ̀нтек пѣторѣск

Ѻ флѫ̈вер флѫверѧ̂шѫл .
Спѫ̈нѣ ѧ̈ѣ врѧжмѧ̂шѫл
Спѫ̈нѣ ѻ̈ицѫ̈шѫ мѣл .
Ка ѣ̈ѫ нѫ кѫ̀нт пѣнтрѫ̈ ѣ̈л
Ѻ̈нѧ Сѫ̀нѣ̈ѫрѣ сѫ̈мѣлѧцѣ

Пѧ̂ницѫ

[1.]

Пѣ́ицѣи вѣ́цѣи рѣ́злѣга́цѣи.
Зи́лѣ къ чобѣ́нѣл лѡ́р.
Ѥ̀ дъ тѡ́т да́тъ ла ѣмо́р.
Ѣ̀х ѭбѣ́ицѣи мѣлѣшѣ́и.
Бо́и къ жѣка́ц ѮѮ пѣ́и.
Бо́и вънпѣнцец глѣми́ц.
Да́р пъзѣ́ц нѣ ѭбѣ́ц.
Лѣпѣл нѣи ѣтѫ́т дъ ра́ѣ.
Кѣ мо́р кѣ фо́кѣл са́ѣ.
Ѣл пѣне ѳстаре рѣ.
Кѣтъ ѡ̈м ши пѣзѣрѣ.
Ѯѣ ѣпъзи ки́не
Ш́х по́чшнч пъ мѣне.
Гѣрмѣнцъ дра́ъ.
Кѣм тѡ́и цѣ́ѳ ѣтрѣ́ъ.
Ѣ̀ъ мѣрш грѣкѣ́и.
Сѣъ тѡ́т пъ лѣнга сѣ́и

Ѯѣ

Съ мѣрг съ въз локъл :
Оўндем стъ норокъл .

Почитаніе :

Оўн соѣр дъ лабиць .
Лакомъ ка ѡ баснць .
Порѫнчи пентръ чинъ .
Сѫи факъ окъркъ плинъ .
Ѡмѫнкъ крапъ моарѣ .
Нѫи лѣк . дѫи пѣлеш кърѣ .
Глицинр мѫнчѣскъ сапѣсѣ .
Пъ сѫи дѫи дѫ съ вѣрсѣ .
Нъдѣжде нѫи ла дофторіи .
Зисъръ попа съ ви .
фрацилшр вѣл ли зисѣ .
Тот чам фѫкѫт сѫнт висѣ .

Дъ

Де врéме чи о̃ съ мóр .
Ка съ а҃нъ сфршúт хшóр .
Ах : зúнец варóг съ вúе .
Ку чè ман є̃ ѧ тнпсúе .

Тангуúре :

Дúчь а҃тѫ́т дъ рѣ̀ .
Ку чéл чи вúнец врѣ̀ .
Дѫ́н час чи тáу зърúт .
Інима сáу рънúт .
Квм вéй фн дáр ку чéй :
Чéн вúнъ пъ е̃й вéй .

Ку кúпъл чéл фрумóс .
Ку грáнл чéл сфътóс ,
Нáй нúч ѡтребúнцъ .
А пúне а҃тѫ́т снáинцъ .

Шáм знчи пѫ глáсѫ сúнгѫр.
Ка мóлрт҃ѣ сѣм чéр сúнгѫр.

Сѫ пóч ѣкѫм съ пт҃éй.
Ачáста дъ ѿ вéй.
Дáр нѫ цúй къй пъкáт.
Ѯнѫла че рóк Сáѫ дáт.
Ѣвр҃ѣ ѣтáт съ пнéре.
Ѧлóк дъ мжнгжéре.

Сфáт ѳнѣй Шътрáр ѣморѣзáт че
ѣвѣ ѣтóт чáіѫ Ѵнхúмѫ ѣгвръ.

Нѳщій Ѵнхúмѫ Ѵнхúмѫ шътрáр.
Къ дзáчел ѣмóр ѳ̃ шѝ ѣмáр.
Къ ѣре съцéци фóлрте кенóлсе.
Шѝ мѳлтѣ мжнгжéри мичинóлсе.
Ѧх ѳдúцъ пъзéщитѣ кúне.

Съ

Съ нѫи фи́гъ сѣцѣтъ дѣти́нѣ .
Фѫцин пъ ко́тѣ фрѣцию́аре .
ѿки фрѫмо́шн съ нѫтѣ ѿмо́аре .
Амо́рѫл а̃ре дѣтрѫ́шїй лъка́ш .
Дѣтрѣ́къ мъ ка́р ши́ па́л пътнма́ш .
І а́р а̃ша ѣ̃ къ нѫ шъгѫ́ескѫ .
Ба́деш а́глѫмн ѫ доѫнде́скѫ .

Кѫ́нтек вѣцнѣ́ск .

Нимн́к нѫи́ ка вн́нѫ .
ѣ̃л не дъ ходи́нѫ .
Лѫмѣ сфършн́т на́ре .
Кѫ́нд голи́м пахо́ре .
Клѝ клѝ клѝ клѝ клѝ .
Мъхни́рѣ но́ведем .
Кѫ́нд кънтъ́м ши мѫ́ат кѣ́м .
Ни́ч фри́кл нѣда́пъ .

Кѣн вин пик нѫ̈н ѣпъ .
Кай кай кай кай кай .

Сѫ̈ мѣй фжртате .
Кат ѣй сънътате .
Кънѫщим прѣ вин .
Дом фн вій шн мжине .
Кай кай кай кай кай .

Пѣс дапъртат фїинд дѫ
Тика :

Іинмъ чѣ фолос вѣзн .
Ато́т чаѫ кѣч офтѣзн .
Шѫ къ гжндза ѐ причинъ .
Дпѫптѫм дѫ най ходинъ .
Дар шн ѐл чѣ вѣй съ факъ .
Кипѫл Тикн кѫм съ такъ .

Кѣ

Кѝпѹл кáре кѹ лемнѝре .
Бѣ дà мѹлтѣ фѝрнѝре .
Акѹм сѝмт шѝ ѣѹ пр҃ѣ кѝне .
Кѫт âмáр ѣ̃сте пѫ тѝне .
Оѹ̃нде ѣ̃ши пр҃ѣ дѫпъртáтѣ .
Шѝ дѣ тѝнкл пóлте оѹ̃нтáтѣ .
Дáр гѫндѹл чѣ фолóс âре .
Тнкзлóѣл пáче нáре .
Зѝкл фóарте ѣ̃ стрáдѣщѝ .
Нóптѣ пр҃ѣ мѹлт âмѹнѝнѣщѝ .
Бáнѝ . шѝ âх . âлтѣѹ чéл мѹлт .
ѣ̃л нѹл фáче кáч ѣ̃сте мѹт .
Інним нѹ фѝн копáт .
Âмжндóй сжнтéц дѣ мѝлѣ .
Стáрѣ вóлстр не грéшнт .
Ѫѣм дѣ кѹрѫнд сфжршѝт .

Мъгѹлѝре соцїѝ чѐѝ почѝтѣ :

Дзнáѝ фѝ оу҃рѣ́тъ . а҆ѝ фѝ пр҃ѣ фрѹмо́аъ .
Дáш фѝ оу҃ѝ нетóтѹ . а҆ѝ фѝ пр҃ѣ минтóаъ .
Дъ нáѝ фѝ дъ гѣ́цъ . а҆шфѝ тóт дъ фóкѹ .
Дъ нѹ̀ маѝ дцера̀ . а҆р фѝ съ мъ кóкѹ .
Дъ наѝ клапѝ о҃ки . а҆ѝ фѝ ѣ́тен трѣ́гъ .
Дъ нáѝ ржнжѝ дúнцїѝ . а҆ѝ фѝ нѹ̀маѝ шáгъ .
Дъ нáѝ фѝ пр҃ѣ нѣ́гръ . а҆ѝ фѝ а҆́къ кáшѹ .
Дъ нáр фѝ наѣ́ѹа пѹ̀мн . а҆р фѝ дръгалáшѹ .
Дъ нáѝ фѝ тжркáвъ . а҆ѝ фѝ а҆конѣ́тъ .
Дъ нáѝ фѝ соѝáъ . а҆ѝ фѝ кáн къ́тъ .
Дáр фѝ гѹра мúкъ . а҆р фѝ ка дебоѝ́ .
Дъ нáр фѝ къ̑ дъ со҃н . нáѝ стрнгà ка оу҃ѝ мотóѝ
Дáѝ а҆́бѣ цжцúце . нáѝ а҆́бѣ цжцóле .
Дáѝ фѝ маѝ стрѹжúтъ . нáѝ фѝ мошорóле .
Дáѝ шѣ́дѣ маѝ ѥ́ины . нáѝ фѝ бролúкзи пáт .

А҆ѝ

Дáй оумклà мáй дрéпт . Ăр фн рáкѹл оуйтáт .
Дъ нáш ăвѣ нáіѹ . ăй фн мирóдне .
Дъ нáш бæкн ѿкн . тáш пажнде дъ вíе .
Дъ нáй фн кáм трѣкъ . ăй фн фóарте трéгъ .
Дъ нѹ мїáй фн грóазъ . мїан фн фóарте дрáгъ .
Дъ нáй фн почнтъ . ăй фн минѹнáтъ .
Дъ нѹ тѣш шн хѹлн . ăй фн тóт оуйтáтъ .

Пофндъ шн ăпѹтáре оуїй
дăн трéй Сѹрóри чі лъсáсе
пъчéл чі зíчі .

Ăтро фрѹмóасъ лнбéде .
Трéй пъзрéлі Сѣбéде .
оуна фóарте кăнтатóаре .
Крéз къ ѐ прнвнгъторе .
Ăлта ѐсті тѹртѹрѣ .
Шáде тóт пъ ѿ рѣмѹрѣ .

Съ

Сѫдѣ мѣрдѫ сѫтѣцѣ.
Шйн Іѫвор тот сѫпнвѣцѣ.
Чѣй лянтѫ пръ Іклѣнѫ.
Скймѣѫ фѣце оѵнфаѫ пянѫ.
Трѣбѫ лянц нѫ колнвѣ.
Ка со цйй дкнѣѫ кнѣ.
Ѳнде вѣде оѵн копѫчѣл.
Дй квре шкѣй дѳпѫ ѣл.
Дквм шяде пѳн пѫтрягяй.
Шнѳ кѫ кѫржнд вакжнтѫ вяй.
Ѳрн ѣра пѳн мѫрѫчйнѣ.
Копѫчѣл чѣн гймпѫ кйнѣ.
Ѳнде пѫсѫръ Іклѣнѫ.
Тѳ нйй скѫпят фѫрдѫ рянѫ.

Кжнтек гѫдинѫрѣскѳ.

Фрѳмосѳл трандафйр.

Цй

Нѝнѣц фѣцншо́ара ѣфѝре .
Фїѝ драгѹ́ле тот рѹмѣ́ѡр .
Бестнтор Бѝкж дѧмѹлт до́р .

Ну́ мѝц плѧ́нце тѹлпнни́ца .
Кѫ ци́л мѫ́ дѝн рѧмѹ́рѣца .
Флорнчѣ́ ѣша́ фрѹмо́ѧца .
Трѣ́бѹ ѣфѝ шѝ нороко́ѧца .

Бѫкѹрѫте кра́ѝ дѫ фло́рѝ .
Кѫ ѡ̃сѫ вѣ́зи ѫ̃ѕ до́ѝ ѡ̃кншо́ри .
Ка́ре ѡ̃мо́ара шѝ ка́ре ѣкѝ́е .
ЛК . ѭбѝте : ѣша́ ѣмфа́к мѝ́ .

Нѹм ма́ѝ дорѝ гра́дни́ца .
Кѫ ѡ̃ѕѫ подоьѣ́щи коси́ца .
Ѫ̃нде ѣпа́рѹл чѣ́л дрѧгѧ́ѧш .
Шлѹ фѫкѹт ѣмо́рѹл ѧкаш .

Ѫ̃р дѫ топѹ́нѣ пѫ пѣ́пѹл ѐ̃ѝ ;
Щѝ́ѹ . негрешѝ́т : кѫ́ѹ ман пѣ́ѝ .

Тоцѝ ѡ҃рѣмнѝ сѫтѣ вáзѫ ;
Шѝ тѫ̀ поци дорѝ ѫлтѫ лоазѫ .

Чѝнѣ ѳн гѝмпе лáн дѣмѭнѫ ;
Кá сѣн гѝпи срѣѝнѫ мѭнѫ .
Кáре ѡ̀ вѣ̀рѣ сѫтѫ рѣпѣскѫ ;
Шѝ кѫ̀ тѝнѣ сѫ мѭндрѣскѫ .

Покéите :

Ѳн грéнре . кѫнтѭнд вáра .
Нóлптѣ . ла зóри . ла прѭнѫ сáра .
ѐл сѫ гѧѝ тóт дóлѫтѫ .
Ѫ̀ рѝнѫ фѣрдѫ вѫкáтѫ .
Шѝ нѣ ѫвѭнд нѝч ѡ̀ фѣрмѝцѫ ;
Дѫ мѭзгѫ сáѫ врѣвлѝцѫ .
Мéрсѣ ла вечѝна фѫрнѝкѫ .
Шѝ спѫсѣ кѫт фóамѣ ѫ̀ ла стрѝкѫ :
Сóро дѫм чѣ вà ко дрнчéй .

Кѫ

Къ въгрѝднѣ бѫ̀зѣ къ пѐй .
Шѝ пѫ̀нъ ѧ̀вна авѝ кѫпто́р .
Дъ нѫ̀ цонѝ да̀ шѝ ѐѫ . съ мо́р .
Ѧ̀къ цѝ бо́ѝ да̀ ѧ̀зечѝт .
Кре́дем . кѫ тот къ́с фламжнзѝт .
Да́р фѫ̀рни́ка на̀ фо́ст ма́рѣ .
Нѝч ѡ̀ да́тъ ѧ̀прѫмѫто́рѣ .
Фра́тѣ . пъ кладѫ̀рн че фъчѐѝ :
Бре́ме а̀вѐѝ дъчѐ нѫ̀ц сржнца́ѝ ,
Гре́ѣрѣ . ѧ̀ѝ зи́ѣ . а̀тѫ̀нчи кжнта́м .
Шѝ ла ѝ̈рнъ нѝч кѫ̀м нѫ̀ гжндѣ̀м .
Да́кай а̀ша̀ съ нѫ̀ц па́ѣ рѣ́ѫ .
Жо́лкъ а̀кѫ̀ш , нни́к нѫ̀ц да́ѫ зѣ́ѫ :

Кѫ̀нтек Пъсторе́скѫ :

Пъсторѣ̀ша чѐѝ дръжѝ́тъ .
Поа́ртъ тѫ̀рма то́т мжхнѝтъ .

Ѣй флоричика кѫнтѫлуй .
Нѫй дѣ ѡдихна сѫфлетѫлуй .
Пр внѣрсѫл пъзрѣлилор .
Ѡдаѫ шй ла май мѫлт ѣмѫр .
Тоатей пар къзѫжелѣскѫ .
Пара драгостей тжнѣскѫ .
Ѡ фжнтжнѣ прѣ кѫрѫтѣ .
Ѡглиндѫй оѵнде тѫшѫтѣ .
Ѡр дѫпъ кип но квлоащѣ .
Чѣн Іниміъш симтѣ ѣмѫщѣ .
фѫцай зиче . фокѫ кѫрѫт .
Ѡкій . сѫфлет тѫрѣкѫрѫт .
Пй кѫ лакрѣмиле сѫме .
Мѫлцѣще ѣпа спре кѫме .
Зикѫнд тъ рог рѫдѫ спѫне .
Чѣлѫй чѣ ѣ ѣмѫр мъ пѫне .
Къ дѣ кѫрцн ѣкѫм май тѫре .

Дѫн лѣкрѣмн ѣщи ѣша мѧрѣ.

Гѫс мѫлтѫ:

Бѣгла ѫм чи́н ѣ пѫ лѫме;
ѣѫ гѫнт. прѣ мѫлт: кѫч кѫ глѫми
Ми́нтѣм ѫ трѣк ѫи шѝ но́апти.
Го́д шѝ кръдѣ. го́д шѝ кра́пти.
Хѫ ха ха. Хѫ ха ха.
До́мнїй то́ци чѣ́й пръ́ѣн нѫлца́ци.
Нѫ сѫ́нт пѫци́н ѫгна́ци.
Гри́нки. трѫдѣ: шѝ сѫдо́ари;
Ѣ́тъ мѫ́ че бѫне о́ доа́ри:
Хѫ ха ха. Хѫ ха ха.
Чи́нѣ ѫки́нъ то́т ѫпли́и;
ѣѫ сѫ́нт: чѣ́л че кѫ пала́к гѫгѣни.
ѫ́гъ шѝ ци́нѫ. мр кѫнд гъ ста́ѫ.
Ми́нцїй мѣ́лѣ ръга́с гъ да́ѫ.
Хѫ ха ха. Хѫ ха ха.

Ѣа.

Ѣр Боѣрѫл чѣл маѝ мáрі .
Кѫ твоѥ̀ сà чѣ пр҃ѣ тáрі .
Хѣ̀ хѣ̀ : Нóапт҃ѣ маѝ ѧтрѣ́гѣ ;
Шѝ тóт мѣрéц : ѧстáѝ шáгѣ .
Хà хѧ хѧ . Хà̀ хѧ хѧ .
Кѫ̀ плáче шѝ пѝта гóалѣ ;
Сѫ̀ сѫ́мт . чѣ̀ нѫ̀ тéм р҃ѣ̀ боáлѣ .
Ам маѝ мѫлт мѣнѫ́нкѫ бѝне .
Дáр нѫ̀ кѫ́т сѣ дѣ̀ дѫ́н мѝне .
Хà̀ хѧ хѧ . Хà̀ хѧ хѧ .
Чѣ́н кѫ Мáсѣ ѧдзѣтѫлáтѣ .
Ѳи чѣ́н бѫкѣ нѫ маѝ кáтѣ .
А пóѝ рѣ́ѫ . ѧпóѝ дофторі́ .
Пáто пóтка н҃ нѫ нѣ́нѣ .
Хà̀ хѧ хѧ . Хà̀ хѧ хѧ .
Чѝнеѝ Тѝкѝ пѣ мѫлт плáкѫ ;

Ѣ҃ѹ сн҃т: че лѧ҃де нѹ маи҃ тѧ҃кѹ.
Ни҃ч шѧ҃ци ни҃ч мжнгжі҃ри.
Ни҃ч че҃ нѧ҃ѹ нѹмъ пжнъ ѣ҃ри.
Хѧ҃ хѧ хѧ. Хѧ҃ хѧ хѧ.
Бѧ҃зѹ пъ скѹмпѹл че҃л Богѧ҃т.
Нѹмаи҃ стъ҃ джи҃ нѹмърѧ҃т.
Шѝ пжи҃ лѧ҃ѹрмъ тѡ҃т гъ дѹк.
фѹръ нѹмъ мѹлци м҃ пѹк.
Хѧ҃ хѧ хѧ. Хѧ҃ хѧ хѧ.
Чи҃не рждѣ Лѹми҃ нѧ҃с;
ѣ҃ѹ сжи҃т: Мжхи҃ри҃ нѹ дѧ҃ѹ пѧ҃с.
Ѧ҃и҃ зи҃кѹ ѣфѧ҃ръ Бѧ҃къ р҃тъ;
Кѧ҃ч тѹ кѹ ми҃не нѧ҃и҃ че вр҃тъ.
Хѧ҃ хѧ хѧ. Хѧ҃ хѧ хѧ.
Ѧ҃лцїи҃ пр҃тъ мѹлт гъ кочѣ҃скѹ.
Гжѹ сѝнгѹри ѣ҃и҃ Ѧ҃л крѣ҃скѹ.
Дъ шартъчѹни кѧ҃и҃ тѡ҃т.

ѣ҃и҃

Ён ăкре́де ни́чкъ ѡпо́т .
Ха̀ ха ха . Ха̀ ха ха .
Квм ăрфѝ ăфѝ ма́й ви́не ;
Ён сѫнт : па́чѣ ѳ̆ ѧмѝне .
Нѫ ме́ргѫ со чёр ла вечи́н .
Ни́ч кѫвѫ́нт пъ ѫ̀ нѫнкѝн .
Ха̀ ха ха . Ха̀ ха ха .
Ăлци оу́мкле . ăлѣ́ргъ та́рѣ .
Інима ло́р ходи́н на́ре .
Зѫ́к ѧ̀ ко́лѣ , зѫ́к ѧ̀ колѣ .
Ѡар чѐ прини́зъ ; о̀ Мѫ́ска ръ̀ .
Ха̀ ха ха . Ха̀ ха ха .

Ăкѫ ѧ̀чёп тѫлмъчи́рн .
Бѣ́кѫл чёлфе́ричи́нт . са́ѫ чёл скѫмпѫ :

Ѡ пъ чѐ вѣ́к фрѫмо́с пъри́нцѝ но́шрѝ ёрѐ .

Лăптиле дин пъмънт ăтвинѣ Іѕкоръ.
Мăрѣ шй кѫ мăна кѫрѣ пънтре флóри.
Кămпѫл оудăт нѫмай ĕрă дă лăкрим дă зóри.
[Кă ŏкй ŏаменилор нѫ чепѫе ăвърă.]
Фйрѣ дăрѫиле ĕй пĕтре тóт лă лъгă.
Трандафйрѫл ăвѣ тóт ŏ примăвăрă.
Шй фăца лѫй ĕрă май тŏт рѫмеѫлă.
Пр пъмънтѫл лъгăт ăгрйжа патрѫй.
Нѫ прймй съ дѣ ла трѫда ăртѫрй.
Ол дупă пóфта лóр дă плóдѫле тóлте.
Шй ŏкй лóр вѣдѣ нѫмай нóш бъкăте.
Нăвъндѣ Кăпѫл сăѫ чăл răѫ. шй спѫскăт
Шăрпеле нйч шедѣ сѫпт флорйчѣ кълкăт.
Па пѣ мăрелѣ Ѻкеăн нйч ѫн кăс нѫ мерѫ.
Стрйнд прйпăстиле нйч кăжйнтѫл мънчѣ.
Кăсъ рапĕскă ăѫрѫ дйн лóкурй стрейне.
Сăѫ сăле сăнцере прăдăнд фără вйне.

Шн цѣбника ѣрхтѣре Їдолѹл ѳн мнрн ,
Тирѣнѹл ѫцолѣт кѹ чинѹл мѫрнрн .
Ѣкѫ нѹ тѹрвѹрѣ пѣчѣ ѳѣменилшр .
Кѹ врѫжмѣшѫ фѣптѫ , шн жѣднѫ дѫ ѳмѳр .
Ѳмѹл прѣвнла лѹн ѣтѹнчѣ нѹ кѫтѣ ,
Дрѣптѫ Їнима сѣ . ѣл нѹмѣн ѣ скѹлтѣ .
Ѣл ѣ кѫ нѹ цїѣ кѫ пѳт сѣл вин ѣ кѫ ,
Кѣч кѹ мѹлт дрѣг ѹрмѣѕѫ ѳ пѳфтѫ фирѣ кѫ .
Шн фѫрѫ прѣпѹс ѣрѣ ѣкредницѣт .
Кл кжнд ва фн чинстнт , чѣн плѣчѣ нѹн пѫкѣт .
Лтѹнча пѫ Ковѳр дѫ нѣрѫ шнн флорнт .
Лжнгѫ ѹн Їѕвѳр фрѹмѳс кѫ стнкла лѫмѹрнт .
Лмѳрн ѫ жѹкѫ кѫ ѹнн прѹнкѹлѣцн .
Лѫ ѹнбра ѹнѳр Тѣн фѫрѫ Ѣрк нич сцѣцн .
Шн ведѣн лжнгѫ ѣн ѿблжндѫ Пѫгорѣ .
Кжнтжнд шн кѹлегжнд ѿ мжндрѫ Внѿрѣ .
Ѣтнѕжндо ржѕжнд Пѫторѣлѹлѹн сѫѹ .

Фѫ

Фъръ ни́ч ѹн препѹс къ фа́че лѹкрѹ ръ́ѹ .
Ши́ вед҃е́й къ съ пѹи , са́ѹ къ съ мънгжа̀ .
Кани́це Порѹмбе́й дъ нимѝк нѹ съ сфѝ .
Кѣ́ч рѹши́нѣ а̀ лѹми а̀къ нѹ назкѹи .
Ни́ч фи́ика пъ си́не стра́е нѹ казѹи .
Ѓ пѹтѣ̀ пр҃ѣ ле́ен: ѡа́реш а̀че їзво́р .
Съ ка́зъ кѹ мѹлт дра́г че́ш ӓре пъ трѹпшо́р .
Шѝ де́с а̀ оу҃нѹ ръ́ѹ ӓпа чѣ̀ кра́тъ .
Прима̀ а̀ сѫнѹл са́ѹ ѹн войни́к шѡ̀ фа́тъ .
Ѓр тѹ сла̀то Чи́ист҃е , шѝ дѹшма́на фи́рїй ,
А̀й тѹрба́т па́чѣ а̀ ноа́стрй , оу҃ни́рй .
Шѝ сили́нд липни́чи съ сѫи Сово́нѣ́ск .
Тѹ а̀й рѫмни́т ӧки́ сѫ́й по́алъ прнѣ́ск .
Шѝ гѹра да лъѹда̀ фа́ца рѹмѡша́рѣ .
Кѫ́нд їч колѣ̀ съ ӓфла пъ фа́цъ а̀лѣнѡа́рѣ .
А̀фѝ мѹлт сѫмцѫто́р тѹ цїй дре́пт ма́ре ръ́ѹ .
Тѹ ни пропе́ци дѹи пла́к ка́ре а̀л лъса̀ не гре́ѹ .

Шн̀ дꙋ кꙋнд тꙋ пꙋ а̂мо́р сѣпт Та́йнꙋ ла́й пнтр̄и·
Ва та́ꙋ фа́кѣт дꙋшма́н· фрнко́т шн̀ пр̀ѣ згжрчн·
Шн̀ да́рꙋ ка́рѣ ѡ̂ да́тꙋ ѣ̈л нел да̀ кꙋ драг но́ао·
Тꙋ лан̀ скнмба́т а̂кѣш а̂ мѣлте ре́ле но́ѡ.
Ѓа́тꙋ стржнѣꙋ чи́нѣте кѣм не да́н̀ Ініма̀ р̀ѣ.
Да́н̀ а̂мо́рѣа дꙋшма́н· тꙋ ѣ̈щ кѣмѣа̀ ма́н̀ гр̀ѣ·
Ѳ : тнра́ла вацн̀· Стꙋпжна мѣлтор кра́н̀.
А̂жѣнгацн а̂тжт ка ло́р пра́внаꙋ да́н̀ :
Гꙋребржнд ѡ̂дн̂хна Стꙋпжнлор лѣмн̀.
Нѣ ме́рде ла пастор а̂ꙗка́шѣа глѣмн̀,
Сѣпт колнеиша́ра лѣй ѹ̈нде Стѣ а̂тнкнꙋ :
Да скнмсн̀ па́чѣса̀ а̂р̀ѣ не ѡ̂дн̂хнꙋ.
Кꙋ спа́йме дꙋша́рте· кꙋтрѣп фа́ра Іѣвѣаꙋ.
Ка́рѣ да̀ блжнде́цнлор ѡ̂ фо́арте гр̀ѣ сфи́ла.
Ка́ч но́й сжнте́м фа́кѣц сатргнм лавн ло́к.
Са́н пꙋцнм а̂тре но́й чѣ кѣм дꙋлнорж́к.

Шн̀

Шн̀ чѣ́рѹл нѣ́ѹ Зндѝт ка нóй съ нѣ́нѣим.
Кѹ кѫ́т фи́рѣ ма́й мѹ́лт ба́ съ нѣзмислѝм.
Юѣ́иц: ка́ч врѣ́мѣ трѣ́че м̄ шн̀ нѹ́ма́й ви́нѣ.
Со́ѣрнлѣ рѣспѹ́нѣ лѹ́мѝна съ́ ви́нѣ.
Дѫ́н мѹ́нтѣлѣ Та́крѹ́с ла мѣ́рѣ Босфо́рѝ.
Шн̀ фѣ́рѣ кѹ́рма́рѣ дѣ́ нóш фа́цѣ Ѣвро́рѝ.
Ѣ́р тинерѣ́цнлѣ кѝн нѹ́ма́й ѿ да́тѣ.
Ѣ́тѣ вóи Со́рцѹ́лѹ́й шн̀ м̄ ѐ нѣмѹта́тѣ.

Лѣка́шѹл Мо́рцѝ.
Дѹ́пѣ францозѣ́ще Тѫлмѣчѝт.

Ѣтрѹ́н лóк дѣпѣртá́т оу̑нде кра́ма Стѣ́плор.
Кѹ грѣ́ѹ Ѣ̀ш трнмѣ́тѣ лѹ́мѝна зѣ́рнлор.
Ѣтрѹ́н ѿ Строк пѹ́стнѹ́. ѐ̑сте ѿ прнпа́цѝй рѣ̀.
Ка́рѣ мнлѣ дѫ́н чѣ́р нѣ́ч кѹ́м нѹ́ во ѣ̀ѣ̀.
Ѣколо̀ пѣ Бра́зѝ дѣ Стáрѣ хѹ́мѝтѣ.

Кѫ̀н ѣ̀зъ фи́тиш че́ па́зри по́чи́те .
Ло́кѫ тот дре́пт ѫ̈рѣ́къ ѡ̂ тра́къ плоде́щи .
Шѝ ѫ̈рна Стъ пъ ло́к ни́ч Скаде ни́ч кре́щи .
Пѫмѫ́нтѫ дѫ́н прѣ́кр ѣ̃ мормѫ́нт дѫ́н гропа́ ,
Шѝ ми́й дъра́ѫри кѫрг дъ Сѫ́нци ѫ̀кега́т .
Чѣ дѫкѫ ѡ̈ѧсе ве́кѝ шѝ трѫпѫрѝ мо́арте .
Шѝ дре́пт Съ вѫзми́скѫ лѣ́ѫ̀ѝ цемѫ̃д фо́арте .
Дѫ́н чепѫтѫ́л Лѫмѝ пова́лѣ мѫлт ѫ̀жо́і .
Ѳ капи́ще ма́ре ѣ̃ . дѫ́н трѫп дъто́т рото́і :
Па́трѫ по́рцѝ дъ фе́р ѫ̀па́трѫ ѡ̂ ѫ̀па́рт .
Дѫпъ бо́м Со́рцѫ́лѫ лѫмѣ ѫ̀ша̀ ѡ̂ дъспа́рт .
оѱ̈на ка́тъ Лпѫ́ѫ̀л . ѫ̈лта Спре ръзъри́нт .
Оѱ̈на бе́де пъ Ара́п . ѫ̈лта пъ Сѣбѣрнт .
Лчѝ кѝн грѫма́дъ то́цѝ ѫ̀мѣстѣка́цѝ .
Прѫ́нчѝ шѝ Бътра́нѝ . Сърачѝ . ѫ̀пъра́цѝ .
Бътржне́цѣ . Бо́ала . шѝ дѫре́рѣ чѣ ѓѣ .
Сѫ́нт стражари стра́шнич , че ста́ѫ тот ѫ̀колѣ .

Стра́м лор ѣ̀ мѫхни́ре, шѝ почи́тѹл лѫка́ш.
Ѐ не́гр҃ѹ шѝ хѹлѝнт ведѝнт кѫ́й оучига́ш.
Шѝ фѹмѹ́л фѫкаїнлор че сѫ́нт дѫ змо́алѫ рѣ̀.
Фа́к оу҃н ѫ̀нтѹне́рек шѝ да́ѹ ѡ҃ гро́алѫ гр҃ѣ.
Ѳ хѣ́рѫ фѫ́рѫ ѫ̀зѫ шѝ фѫ́рѫ ведѐре.
Ѐ Бо́зѹл че ѫ̀чѝ ро́г, шѝ то́ц мѝлѫ́й че́ре.
Мо́арѣ ѡ҃ нѹме́ск҃ѹ шѝ ѫ̀ ѣ̈́й ѫ̀пѫрѫци́е.
Сѫнти́нде пе́сте то́т че ѫ̀ре Стѫ́ре ви́е.

Причи́на сти́хѹрилор ѫ̀че́сторѫ. ѣ̈сте дѫ́н
Мидологи́е: тѫламъчи́рѣ ло́р дѹ́пѫ францозе́щ҃е.

Повѣ́сте.

Ѫмо́рѹл фо́арте ѫ̀тристѫ́т.
Мїа́ѹ сп҃ѹ че са́ѹ ѫ̀тѫмпла́т.
Дафни́й чѐ не нороко́ае. ✠
Нимфѝ тѝнѝрѝ фрѹмо́ае.

Лтхнгѧндо ѧй сѹпнна .
Й ѡфтѣзъ . съ ѡпрѣщи .
Чнистѣ ѡ ѧпнци фѧрдѫ вѣсте .
Пофта ѡцни скврт пълок .
Ѧполон стрнгъ . ѧх : чнорок .

Оѹрмъ ѧ врмъ сѫкнинѣзъ .
Ѧрде ѧбраце сѫшокаѕъ .
Ѧфнни ѧрѹгѫ сѫгѫтѣщи .
Дѧр кѹрнд съ ѡ стнѣщи .
Кѫнд ѧморѹл Іннма фѹръ .
Лѣснѣ пѧре Слова ѧгѹръ .

Йпофѣщи . нѹн дрѫжнѣщи .
Тѧтсо Ісѫн потрнвѣщи .
Шй кѹѡ грѧбникъ скнмѧре .
Ѳ прѣщи фокѹл чѣл мѧре .
Ѧ.ѧр ѧ ѡскѫпѫ дж̃н вѣлѣ .

Дáфнис . Дáфнис . нвл ꙋгѣ .

Кѫнд ѧ ѧполо́н сѫ желѣщи .
Стра́да сѫ ма́н потолѣщи .
Шѫи сѣнмбѧ́тѫ стѧ́ре рѣ́ки .
Ѧтѝнди ерѧ́ц дѧ рамꙋ́рѣ .
Тóт ѧ́ипри Ісомнѝе́ѧꙋл ѣ́н .
Стригѫнд . ѫ́ѫ ; тѫпа́рꙗ . шѝпѣ́н .
Ѳ : дóамни : че чáс вѣнинóс .
оу̃нꙋ́н Ісóмник нѣпоꙗ́кóс .
Шѝ че вздѣ́ри ѿ фндѝтѫ .
Лѧ ѿ Іннмѫ мѫхни́тѫ .
Стрѫ́нци ѧерѧ́ци оу̃м копѫчѐ́ѧ .
Сѝмти Іннмѫ ѣатѫ́нд сꙋ́пт ѣ́ѧ .
Ѩ нꙋ́ фꙋ не симцнтóаре .
Дáка ѧмóрѫа пре́дере ѫ̃ре .
Чѣ́ дѫ пѫ оу̃рмѫ симцѝре .

Нѹ фóнт âчáстѣ шѣндúре .
Оўн мáре пáпон ла оўн тáт .
Шѝ де Іко́мник оўн грéў шфтáт .

Мнологúа повéстеще , кѣ Дáфнис êрà шфáтъ сáў зѣнъ фóарте фрѹмóсъ шѝ кѣ бóгъ Апóлон въ-
гéндо сáў âдъцúнъ дъджнса дáр тáтъсо чêрà â
сéменѣ оўн бóгъ кáсъ шскáпе де Апóлон âў метаморфо
сúто âтрѹн копáч , Знéў Дáфнў .

Стúхѹрн тъмъчúте дѹпъ францезéще , фъкѹте де
Кардинáлѹ Берúнс , Поéтѹлъзгнд димúнéца Пр
мъзáра , âкъ пáнъ нѹ ръсáре Соáре , кáт ê де фрѹ
мóсъ âдáтъ шѝ âчépe âшнúтà âбúкрúнà сà чà
мáре , шѝ грáще тóт кѹ Мтафорѹ шѝ прúн Мн
ологúе , фъкгнд тóт Іконе пъскѹт .

Димúнéца Поетúчéскъ .

Лѹмúна Стéмдоў .
Пáре кѹ фóкѹл лоў .

Нóлитѣ сви кбнєвѣ .
Кагѣ нб гѣ кáзѣ .
Бмера гѣ слзкéщи .
Бн Нóр сѣ їаéщи .
Сáн нáлцѣ шн крéщи .
Дáр зíша ѣа гонéщи .
Шн кжт и сарáтѣ .
Драга Нóпцй фáтѣ .
Смєнíта Тачéрѣ .
Бáз кзн дáтѣ пáрѣ .
Юкéцба Олтчáши . [1]
Марсíл цн дгзнáш .
Алéрга ѣпздрѣ .
Сѣ спві гѣ жбрѣ .
Гзв Іннмн сáлѣ .
Нímфй фзрѣ пáлѣ . [2]
Кáрѣ спаймжитáтѣ .

Фѣце тѣт дѡдѧтѫ .
Пѫ фрѣнтѣй звѣрѧтѫ .
Фѧца лѣй хѣлѣтѫ .
Окрѣгай дѫфрѫнѧре .
Ѡ сѣте прѣ мѧре .
Шй ѡ грѣ рокѣе л҃ѧмѡр .
Ѧл вецлій фечѡр .
Акрѡра сарѧтѫ . [3]
Фѡлрте лѣмнѧтѫ .
Пй л҃ подовѣце .
Чѣрѣла шйла полнѣце .
Шй кѫт ѳ҃ ѧрѫтѡлѫ .
Флѡрѣ шй фрѣмѡлѫ .
Кѧре ѡ҃ л҃ флорѣце .
Фѧца ѧшѧй лѣчѣце .
Пѫ сѡмѣла л҃ пѫрѧт . [4]
Кѣ Мѧк ѧпрѣтѣрѧт .

Інтрáн Кáр дѣлáнóс.
Кѹ грéѹ фїнíнд лемекóс.
Є̃ пилáнїсѧ дáнїѹл.
Минчѹна шѝ вúсѹл.
Шúни дáтѧ вѣ̃ѕ звѹрúнд.
Амóрѹл трúст вѣѕúнд.
Кѧ ѣ̃лка зѝ сѧвéщї.
Шѝ нéн цїлепцéщї.
Кáнд нѹ̀ Нóлитѣ тáрї.
Глѹма нáрї Стáрї.

Пѧ пáт дѧ Трандафúр.
Флóра шѝ кѹ̀ зефúр. [5]
Кáрї ѿфтѣ̃ѕѧ тáрї.
Отúндѹ̀ ла пичоáрї.
Шѝ амóрѹл Їклинéщї.
Пéптѹ̀ дѣзвалéщї.
Пѝ дтрачáстѧ Стáрї.

Ѧщáптъ Зно́а мáрі.

Пръ крéдника áлкінъ.
А кáмп дрáздінъ.
Пáтъ флоричéле.
Съ сóгъ дáи ёлі.

Флвтýрі задáрінк. [6]
Ёа кýмвлт мáй грáкінк.
Зкóаръ тóт фздъ спóр.
Дáи замкінзн Бýтор.
Пáнъ ѡ флорінкъ.
Тóт нýш дзінкъ.
Ёа мвлт сзмýнчіцъ.
Пр до дожидéцъ.
Мáлцýмінтъ пáрі.
Шінсъ пáрі áмáрі.
А дáлта нзкáлéцъ.

Па

Пѣ джитѣй хѫлѣще.
Шн кѣт гѫстѣ ѡ дѣтѣ.
Пофтай пѣрін дѣтѣ.
Бѣѕ харникѫа Боѣр.
Пѫінд Бой Сѣй алкѣр.
Лі зічі джн гѫрѣ.
Кѣ мѣргѫ л ѣрѣтѫрѣ.
Тѣнѕра Пѣстоѣ.
Змѫще ѡ вінорѣ.
Ла пѣпт ѡ сѣдѣще.
Фѣца н Сѣ боѣще.
Шіш поартѣ ѡйле Сѣле.
Пѣ мѫнте пѣ кале.
Кѣт ѣ дѣ фрѫмоѣѣ.
Фінрѣ шн фѣлоѣѣ.
Кѣч тот ѣ ѣ вірѕінт.

Шн

Шн тóт ѣ ѧфлорúт .
Ѳ і прнвнгатóаре .
Кжт ѣщ кжнтатóаре .
Гласѹл тѣѹ ѧ вúе .
Пѧдѹрѣ пѹстúе .
Бéрсѹл тѣѹ чéл фрѹмóс .
Фáче оўн лóк нороко́с .
Вéз пѧ мжндрѹл фéкѹс . [1]
Фѧкѧндѹш дрѹм ѧ сѹ .
Пѧ чúр кжт сѧ ївéщи .
Кúрѹ сѧѹ лѹчéщи .

Лѣмнѧри ѧсѹпра Стúхѹрилор дѧ маи сѹ .
[1] Сатúрѹл дѹпѧ Мнфологие ѣрѧ ѧ фúре фóарте вéщ , Лѧкѹѧ тóт пѧдѹрú , фóаште сѧѹт лакúп , жѹмѣтáте óм жѹмѣтáте добитóк .
[2] Нúмфиле сѧѹ жнеле ѣрѧ тóт фéте фрѹмóасе .
[3] Аврóра , ѣрѧ дѹмнезéика димúцúй . дѹпѧ Мнфологие .

[4] Сомнꙋл, дꙋпъ Мнѳологїе нꙋмит ѥсте Морфѳ шй ѥсте ѧкипꙋнт пегрекѧнд ѧормѧт къ тоате цй ꙋте Нопцй .

[5] Флора , ерѫ дꙋмнезѣйка фѳрнлор , Зефир, ерѫ нꙋмеле Вжнтꙋлꙋй члой май рѫкорнтор ѧкипꙋнт дꙋпъ Мнѳологїе дъ вжрстъ Копнлѧндрꙋ шй Вицй , ѓр пъ ѧмор крѣц кънд фаче трнвꙋнце ѧл спꙋне нꙋм сѫ́ѳ їконит , ѓл ѧ́ѳ фост шй ѥсте шй ѧ фй .

[6] Скрнторꙋл ѧкипꙋнд флꙋтꙋрнле ѧ́ѳ дат ѧ нѣ́ѳ ѧ фнре́ ѳлой їѳвнис не статорнк .

[7] фѣбꙋс , ѥсте нꙋмеле Соларлꙋй , Мнѳологнѧ зй чи къ ѧтоате зйлеле сꙋндꙋц ѧтрꙋн кар дꙋмнно́с , фаче дрꙋмꙋл сѫ́ѳ дѫлѧ рѫцнрит ла ѧпꙋс , ѧчй стѫ шй поетꙋл ѧмай кънтѫ дмнннѣца вѫзнд їнитъ зйоа маре .

Стнхꙋрн Тѫмъчнте дꙋпъ Італнѣнцй дин Мнтрастѧне .

Прнн ѳ́ кнчй прѣ нкормѧт .

Сѝнгѹръ а҃тъ нєѝ а҃м ѧ҆взцáт .
Шѝ ѧ҆чáстъ дрáгъ ѡ҆кишѝнѝцъ .
Мѝ сáѹ фъкѹт трєкѹ́нцъ .
Фóкѹл дѹ́ачє чѣ́рд фóарте .
Тóт к҃ѣ́рдє пѣ́нъ ла мóарте .
Шѝ дáш кр҃ъ нáрфи пѹ́тѝнцъ .
Съ нѹ́ц фѝ́ѹ кѹ́ крєдѝнцъ .

Олéгиє . тжамъчѝтъ дни

Мéтастáсиє

Чє рáѹ чáс чє нєпорочѝре .
Нѝцо . пѣ́т а҃мáра дєспєрцѝре .
Кѹм ѡ҆съ трéскѹ кáѝ дѣмѝне .
А҆тжта дєспартáт дѣ тѝне .
Ѡ҆съ трéскѹ дѣтóт ѧ҆трѝстáт .
Нѹ ѡ҆съ а҃нє пѹ́нкъ чáс мжнджѝт .

Шѝ тꙋ чи́не цѝне дѣ́ѣтѣ дѣ́тѣ ;
Маѝ гжидіѝ ла мѝне бодѣ́тѣ .
Сꙋфе́рѣ , на пѣ оꙋрмеа мѣ́кѣр .
Прадꙋтѝ пѣ́чѝ шѝ стѣ́рѝ дѣ ѣ́мѣр .
Сꙋфе́рѣ ѣ́кѣнѝ . гжндꙋриле ме́ле .
Пѣ оꙋрма ѣ́лор тѣ́ле пнчо́ѣле .
Тот дѣ́вна пѣ́ꙋнде тѣ́ѝ ка́ пѣмѝнѣ .
Ни́цо . е́ꙋ тот ѣ́жнгѣ тѣ́ѝ мои ѣ́фѣ́ .
Шѝ тꙋ чи́не цѝне дѣ́ѣтѣ дѣ́тѣ ;
Маѝ гжидіѝ ла мѝне бо дѣ́тѣ .

Оꙋмбла́вон кжнд пѣ кѣ́ѝ кжнд пѣ дѣ́кѣри .
Кꙋпри́нѣ дѣ́ле мжхнѣрѝ ка́ꙋри .
Тот дѣтре́жнд мꙋнте . шѝ копа́чѝ ;
Ꙋбѝта мѣ оꙋндѣ е́ѫ шѝ чѣ фа́чѝ .
Дѣ ла ѡ зорѝ ла ѣ́лта тон кѣ́тѣ .
Гон кѝма . шѝ тот дѣ́тѣ шѝ ѳфтѣ .
Шѝ тꙋ чи́не цѝне дѣ́ѣтѣ дѣ́тѣ ;

Мáй гжндíй ла мíне ко дáтъ .
Дéс мой грéхи шй óй длéгй тáй .
Спре дóлче мáрцине дă мáй .
Ънде Нíцо Снмцéм пръ бíне ,
Къ трéкъ норóнт фíинд кý тíне .
Мíй шй мíй де ăдúнарй лмíнте ,
Мóр кенíнă Інтрíндúм лмíнте .
Шй тý чíне цíне дăтъ дáтъ ;
Мáй гжндíй ла мíне ко дáтъ .
Пътъ : óй зíче , къ жнд Ізкóрбă ,
Лóкúл , óунде нен брéнкéле ămóрбă .
Дáр óунде пéнтрý Сémнý дзн пякáт ,
Ă мíă дáт шй ăý лúат óун Стрýнáт .
Ічй : тóт ôфтáм , шй тóт нездéждúям ,
Колъ , Сатúй , ămждóй , ădормúм .
Шй тý чíне цíне дăтъ дáтъ ;
Мáй гжндíй ла мíне ко дáтъ .

Вінд ла лзкашъл ачест нор. Адатъ
Дъ кжц тей ведъ апрежърътъ.
Кжц : Крец. Фъръ анъ тецъпъра.
Амор. шй кріджицъ цор жъра.
СО : Доамне. че цинъ. тот аскълтжнд.
Къ атжта дълчацъ тъ лъджнд.
СО : доамне. че цинъ. д аестъ датъ;
Май гжндій ла мине водатъ.
Гжндеще. че йте сецетъ.
Пъйнъ ам лаш апапт аітъ датъ.
Гжндеще : шй кжт тав йенит фйлог.
Фъръ агжндй ка фй норокос.
Гжндеще : йенита мъ іпимиоръ.
Ла ачастъ дъспърцире амаръ.
Гжндеще :.... ах : шаз дестъ датъ;
Май гжндій ла мине водатъ.

Ст

Dintr'ale mele,
Gretul Dumitru Furtună
din Dorohoi 1946 noem-
brie 26.—

Стíхѹри дѹпъ Італиенéщи .

Крéдѣм къ ла нѣнѣ .
Ѣстѣ мѹлцѹмѝре .
Дáр стрáдъ пѫ̀тъ мáре .
Вáз кѫ̂морѹ̀ ѫ̃ре .
Съплéч . съфѹци . съ лáш .
Че цíй мáй дрăгăлáш .
Съ сѹфер дăпăртáт .
Дăче цíй кăй лăсáт .
Ѳ : че вíаца ѫ̂мáръ .
Інимáн рăзáре .
Бíнѣ ѫ̂мóр нѹвéде .
Чíнѣ цíнец крéде .

Кжнтáрѣ Кжнтăрилор .
Тóкма Дѹпъ Ѳкрíй .
Кáп : 1
1 Ѣл . мѹлт мъ сърбтъ . й
Шй

Шѝ пѧ́птѹл ме́л пѹпъ .
Ѧм зѝнѣ къ ѡдѝнѹл .
Лѹй нѹел дѫ̀ вѝнѹл .
Дѧ́р цѫ̀целе ме́ле .
Кѫ̀нд . зѧ́чѣ пъ е̑ле .
2 Гѝр е̑л ка оу̑н трѹ́фоѣ .
Кѹ нѹме мѹлт фрѹмо́ѣ .
Кѹ кѝпѹл дѫ̀змарда́т .
Кѹ ѡкюл ѫ̀цѫцѧ́т .
Дъ по́фтъ фе́тилор .
Ка Мѝрѹл Ке́дрилор .
3 То́ате не зѫ̀жрлѹгѫ́м .
Съ ѫ̀пѹка́м съп дрѹгѫ́м .
То́ате бе́еле мѹлт .
Юбѝм кѹ кѫ̀т маѝ мѹлт .
Шѝ то́ате бо́м бъгъ̀ .
Пъ ѫ̀пъръцѫ̀ съ̀ .

Аксмáрие лѹ́й .
Лóм пнтѝ ка пѹ́н пѹ́й .
Лóм пофтѝ ка мѣ́стѹ .
Шѝ їѹ́и ѹ́ѣи гѣ́стѹ .
Сѫ́нт нѣ́гръ їи́р фрѣмóасъ .
Шѝ мѣ́ат драгастóасъ .
Фе́теле лóкѹлѹ́й .
Їерѹсалúмѹлѹ́й .
Пóци сале привéщи .
Ка сълáше крѣéщи .
Сѹ́ ла кáп нѣ́гръ Сѫ́нт .
Дъ Сóаре шѝ дъ вѫ́нт .
Фраúи Сѫн кръжбúръ
Пъ Мáйка Силúръ .
Съ плéк Съ пъдéскѹ .
Бúти лóр Съ Съпръжúнѹ .
Лóр âм пъстрáто .

Амѣ жлф ѧи дато .
6 Спѣнім оу҃нде кжмпе́ск .
Ѯнде ла мі́ас оу҃мере́ск .
Ѯнде ѡни́цнае та́ле .
Юкі́те ѧчѣ ва́ле .
Па́скѹ шн съ ѡдихне́скѹ .
Съ ви́ѹ съ те гле́скѹ .
Скимка́тъ не цивтъ .
Ка ѡ̃ ви́тъ пїердѹтъ.
7 Квм е̃ пи́н пѹтни́цъ . є̃л.
Фрѹмо́аса ѧкредни́цъ .
Ѧчі́ ч тон҃ зорн҃ .
Д ѧнѹ те нимірн҃ .
Чи́не ѹрма тѹрмелор .
Спре ста́ѹ пъсто́рилор .
Ѧдѹ ѝдна́е та́де .
Дѫи дѣла маи ла ва́ле .

8

8 Дъ ёщи лѫ́нгъ мѝни,
Мѫлт ѣм вѝни вѝни.
Фрѫмо́сѫ тѣ ѣсъмѫ́ѣскѫ.
Шѝ мъ витіѭ́ескѫ.
9 Чѣ ёщи фрѫмѫшѝкъ,
Кѫт ѡ тѫртѫ́рикъ.
Чѣрѝца тѫ ѣ́свнъ,
Кѫт ѡ скѫ́лъ свнъ.
10 Подо́лъ фа́чи-ѡ́ни цѝе,
Шѝ мѫ́ндръ во́и съ фѝе.
Дъ ѣ́ѫр фрѫмо́с лѫкра́т,
Кѫ ѣрцѝнт ѣ пистра́т.
11 Кра́ю мѫлт ѣдѫпаска́т,
На́рдѫ мїе́ѫ гѫст ѫ́ѫ да́т.
12 Кѫ цѫ́целе мѣ́ле,
Ѫл вѝцъ, кѫ ёле.
13 По́лмъ ѣ́ѣсъмѫ́ѣскѫ.

Кжнд мвлт ѧл прнкѣскѵ.
14 Тѵ ёѱи чѣ фрѵмоѵ҃ѧ. ёл
Лмѣ дрѕгѕтоѵ҃ѧ.
Поржнбѵ҃ца ѧ фокатъ.
Ѡкн тѵ ѧша катъ.
15 Тѵ ёѱи кѵн. фрѵмос. ѵ҃и
Пѵтѵл нострѵ ѵмерос.
16 Шн мирос дѵчѥ.
Шн кѧса нѣ дѵчѥ.

Кап: 2.

1 Кл дѵхѵл внфорѵлѵй. ѵ҃и
Кл гнщѵлѵл кжнпѵлѵй.
2 Кл трндафнр ѧтрн спнни.
Шн кл крнѵл ѧгрздннн.
Ѧша ѭбнтѵл мѵ фѧлос. ѵ҃у.
ёѵтѥ ѧтрн фѵтѥ тот фрѵмос.

3 Сáѹ ка оӱн Мáр вѣн ѧнвéзи.
Ѧшà ѧтре воини́ч ѧлвéзи.
Ёѹ ѧрдѣ́м сѫмѫн нъдéскѹ.
Шѝ кѹ ёл сѫмъ ю̈бéскѹ.
Пóфта мѣ̀ мѝ сáѹ ѧпланни́т.
Юбúтѹл ла мúне ѧ̂ѹ вини́т.
Рóлда лѹ́й вжрж́нд ѧмúне.
Мáм оӱни́т дъ̀ пр̀ѣ мѹ́лт бúне.
4 Ѧ̆х: прúми́цъмъ оӱнде бéци.
Фáчц кѹ́ мúне чѐ врéци.
Дáр ю̈ѫ́ци фъ̀ръ мъгóръ.
Шѝ кѹ́ фáпта шѝ дж́н гóръ.
5 Ѧтѹ́тъм тѹ́ кѹ́ мирóлсѣ.
Бѹ́зеле ѧ̈м сж́нт сѣчетóлсѣ.
Кáч Іннма мúй пътрúне.
Шѝ трѹпѹ́л бúне ёѣте ѧпѹ́не.
6 Стѫ́нга тѫ̀ м' ёѣте кѫпътж́й.

Кѹ

Кꙋ дрѣпта тѣ м҆ѣкоперіи .
7 Вꙋтꙋр фетелóр Синꙋлꙋи .
Съ дáц ѡдíхна сóмнꙋлꙋи .
Чéлꙋи пр҃ѣ мꙋлт кѣнт ѣл мїéꙋ .
Кѣч дрáгоєтѣ нꙋ дóлрме грéꙋ .
8 Пѣтъ нꙋм сúмцъ къ вúне .
Пр҃ѣ фрꙋмóсꙋл мéꙋ спре мúне .
Сꙋнет , трóскот , рѫпънтꙋри .
Лꙋ пжи Мꙋнцѝ . пжи Пъдври .
9 Кѣч ѣл сáлтъ кл оꙋи Чéрѣъ .
Чéи пóфтъ вúнелéи фéрѣъ .
Лчáста дéс мнсáꙋ тжмплáт ,
Шѝ лл пърéци лáм ѫфлáт .
Кътжнд лл мúне пѡ гꙋвр҃ѣ .
Шѝ кꙋ гꙋрúца пѣтъ чéм вр҃ѣ .
10 Скóлъ , скóлъ Порꙋмбúцъ , ѣл
Мъвéз кꙋ кѫтъ крединцъ .

Ѣр мѧм ѫфлѧт лжнгѣтине .
Шѝ плѧи дѣ дрѧгостѣи мине .
11 Ѣтѣ ѣрна дѣтот ѫѵ трѣкѵт .
Шѝ грѝндина дрѵмѵла шѧѵ фѣкѵт .
12 Флорѝнѧ тоѧте ѫѵ ѫфлорѝт .
Шѝ плѣкѝнѧ ѧѣ ѫѵ нимѣрѝт .
Прѝнгѣтоѧрѣ ѣм ѧѵ ѯѝто .
Тѵртѵрѣшѧ ѣм прѝѣто .
13 Змокѝнѵѧ мѵлт рѳ́д ѫѵ плодѝт .
Шѝ флоѧрѣ вѝй дѣтот сѧѵ Ѣкѝт .
Скоѧлѣ : вѝно . фрѵмоѧса мѣ .
Сѳ́ро нѵм фѧчѣ Ѣнима рѣ .
14 Порѵмвницѣ чѣ тѧй питѝт .
ѢѬш кѵфѧца ла прѝвѝт .
Фѣмѣ : сѣ ѧѣѯ грѧна чѣл дѵлчѣ .
Сѣ вѣѯ фѧца чѣ мѧи вѝнче .
15 Сѣ прѝндим пѵѝ вѵлпѵлѝцй .

Кѣ̀ч а҃ѝ фрѫ̀нзъ а҃кра́чѝ ви́цѝ.
16 Ювѝте фи́е то́т пъ ко́и тѣ̀. ѯ҃
Тѫ̀ ёфи а҃л ме́ѫ ёѫ сѫ́нт а҃тѣ̀.
17 Да́ тере́г. кѫ́м зѝ́ша кѣ̀ пѣрѝ.
Шѝ къ Но́апѣтѣ́ сѣ́ва зъ́рѝ.
Ви́но. кѫ́ржѝнд фрацию́рѫ ме́ѫ.
Къ па́р фъ́ръ тѝне зъ́ѫ.
Ви́но ка фи́ѫ Че́рклов.
Ю тѣ пъ вѫ́рфѫ Мѫ́цилор.

Кап: 3.

1 А҃пъ́тѫм но́апѣтѣ́ а҃м къѫта́т. ѯ҃
Ювѝтѫ мѣ́ѫ нѫ лам а҃фла́т.
Стригъ́там кѫ пѣ́т мѫ́лт Сѫепи́н.
Шѝ мѝ́м пиердѫ́т ша́л мѣ́ѫ ходи́н.
2 Скѫла́тѫ́мам ша́м черчета́т.

Джи́ лóк . ѧлóк . мѫ́т ѣ́м къ тáт .
Нѫ цúц ѣ́м зúс пáл міéѫ кѣ́нт .
Ѳр нѫ кѫ́мкѣ : вóй лáц їѣ́нт .
Къ їнима мѣ́ съ топéще .
Дъ кúнд пъ ёл нѫ́ нимерéщи .
3 Пúнъ шй стрáжѣ́ мáѫ ѣфлáт .
Къ пъ чéл чѣ́ ѭéскѫ́ кáт .
4 Шй мáй мъргúнд пѫцúн пѫ́ пѣ́ .
Гъсíй пъ чéл чѣ́ їнима бѣ́ .
Принсáм пъ ёл кѫ́ пѫтúницъ .
Шй лáм дві кѫ́ лмѣ́ снáйницъ .
Ла мѫ́мъ мѣ́ ѧтро киле́ .
Ѳнде нúмен нáвѣ́ съ кúе .
; Шй пъ вóй къ мѫ́р фéтелор .
Пѣ́ търíйле Чéрѫ́рилор .
Дáц дъщúптѣ́ драгóнте нóѡ .

Ка съ дъ фáкъ ăл мїéѫ шѝ бóѭ.

6 Чѐ сúмцъ рндикăндѫ́съ ;
Дѝ лóк стѫфóѭ ѫи флăдѫ́съ.
Ка ѫи БѫчѫМ стъ ăкордáт :
Змúрнъ, ăлѫи, лáѫ ăфѫмáт.
Ăтăт ѐсте кѫ плăчéре,
Кăт Інима мѫлт ăл чéре.

7 Ѝтъ кăтъ фирчúре,
Пáтѫл нáре пъръсúре
Лóк крѣéскѫ, лóк минѫнáт,
Ни́ч ко спáймъ ăсъръчинáт.

8 Бітѣжúе мѫлтъ ăтръ́нсѫл,
Кăч ноѝ рѣдъоúм пъ дăнсѫл.
Нóлптѣ ăскѫлтъ шѝ ѝ тáче,
Шѝ дъ фрúкъ нъ дъ пáче.

9 Ачéст Пáт ăл Крúстлуѝ,
Є дăн лéмнѫл Лиáнѫлуѝ.

10

10 Стжлапи гжи дарꙋинт кꙋрат .
Плжкътóрꙋа ѧ ѣꙋр лꙋкрат .
Зъ ваіта чѣ ѧпрежꙋрáтъ .
Тóт кꙋ скꙋлѣ ѧпрежꙋрáтъ :
Ѣтъ чѣ плáче фéтелор .
Ѣчéстаи чéл драг лóкѧл лóр .
11 Ꙋшиц фéтелор . зъриц .
Пъ Соломóн шиѧ приниц .
Пъ кáп кꙋ кꙋнꙋна сѧ .
Чѣ тꙋ дáто лꙋи мꙋмъгѣ .
Ѧзнша цинерїи сáлѣ .
Ѧзнша чѣ мáꙋ пꙋѣ лакáлѣ .

Кáп : 4

1 Фрꙋмóаѣъ ѣщи ꙋбнита мѣ . ѣл
Ничмаи ѣсте ѧсéмнѣ .
Ѣкий тжи сжнт тóт ꙋбнре .
Порꙋмбиц ѧмꙋлтъ цꙋмири .

Първа тъй мътасе моале ,
Мълт луческ тъпеле тале .
2 Пр диниң тън седеф къраț ,
Амъренаш апрежърат .
3 Бъзеле тале афокате ,
Къ драгостевър оўдате .
Грăна тъй чел дъзмердат .
Инима тоатъ миў прздат .
4 Грумакй чей фърземе ,
Нич кашуа нълегăтн семе .
Лакй . фрумошй . рътъниторй ,
Нъман къ ей поц соморй .
5 Чъцеле тале стаў Іконе ,
Кă дош Мере дăрин пентите .
6 Дар Магура чъ да тоцъ :
Мăй стътъторў лон фрумоцъ ;
Оўнде вăз ерес мърмите ,

Шъ

Шѫнд҃ дѧ҃ѵ оу҃нде сѫ мрѣнтѫ .
Пѫ́рѯ ѧ҃ѯ . пѫ́рѯ снищ҃ре .
Шн҃ сѫ́нт тѣ́т мѣ́ман҃ вѣ́мѣре .
Кѫ́т ѡ҃н фн҃ кѣ́ вѣ́цѣи мѣ́не ,
Но́й лнпѣ́н҃ дѫ лѫ́нгѫ тѣ́не .
7 То́лтѫ є҃ши прѣ́ мѣ́л҃ фрѣ́мо́ли .
Шн҃ фѫ́рѫ пре́ц дрѣгѣтѣ́лѣ .
Хѣ́лѫ нѣ́ є҃ дтрѣ́ тѣ́не .
Дѫ́р тѣ́т фрѣ́мо́с шн҃ тѣ́т вѣ́не .
8 Дѣ́н Лѣ́бан со́ро сковѣ́лѫ .
Мирѣ́сѫ вѣ́но спре сѫ́рѫ .
Вѣ́но сѫ не май дѯмардѯ́м .
Драгоѣте мѣлтѫ сѫ не рѯздѯ́м .
Кѫ́те Та́рлѣ сѫ́нт пѫ мѣнте ,
Дѫ фло́ри мѣлте нмѫрѣнте .
Стѫ́ѣ дѫ но́й бѫтѫторѣнте ,
Шн҃ Пе́шперлѣ кѫрѣнте .

Д

v

9 Дꙋ̀ѣ̀тѣ̀ вна кѣвтáре .
Інима мѣ̀ рѣгáе нáре .
Пѣ̀ сапри́нде шúи дрѣзнéцие .
Фирничúрѣ̀ сѣ̀ гѣéце .
10 Чѫ́цилор тáле мѣ̀ дáꙋ ро́б .
Гѫменꙋ́л ло́р ѣ̀кѣзе со́рѣ .
Со́ро : чѐ е́жит ѣ̀шѣ̀ фрꙋмо́ае :
Шѝ дꙋ́ачи шѝ дрѣгѣитоáе . .
Тòт чѐ ѐ̀ пѣ̀тáꙋ трꙋпшо́р .
ѐ̀ ка фло́арѣ̀ мирозито́р .
11 Бѫзеле тáле мꙋ́ат ѣ̀ плáк .
Мáре сúмтꙋ̀ кѣ ѣ̀ пре фáце .
Лúмба тѣ̀ дꙋлчáцѣ̀ гóалѣ .
Мѫнгѫ́ере лѣ̀мѣ̀ бóалѣ .
Грѣдúнѣ мꙋ́ат ѣ̀ флорúтѣ .
Ѣшѣ̀ ѐ̀цин ѣ̀подобúтѣ .
12 Грѣдúнѣ пѣтрáтѣ бúне .

Кꙋ

Кѫ Іѕкор зліитъ дѣ мине .
13 Тот статѫлъ тѣѫ чѣл потрнбит .
Са сацъ нѣре ла прнбит .
14 Ѫ лѫй мъ рог . Ѫ лѫй мжнкин .
Тот чѣм Ѫ лѫй ѣкин .
15 Ѫ Іѕкорѫлѫй чѣлѫй кнѫ .
Ѫ лѫй рок прнмѣскѫ съ фнѫ .
Чѣлѫй кжнд ва ѣсѫдѣще .
Нр чѣл мѫлт . ѣрде . топѣще .
16 Ватем Бинте : фѣм рѣкоаре .
Къ пофта ѡ съ м ѡмоаре .

Кап : 5

1 Вѣѕ фрѣцнѡрѫлмѣѫ кѣвине . ѩ
Са съ дѣѕмѣрде кѫ мине .
Ѩгрѣдина са скобоарѣ .
Поама чѣ дѫлче докоарѣ .
Петрѣчі ѣмѫлтъ трѫфи .

Гъ(тѫ́нд кꙋплачѐре вѝ(.

2 Ѧгра́дина мѣ̀ нимерѝй . ёл

Со́ро.нивáстъ шѝ привѝй .

Тóатѣ подóбиле сáле .

Чѣ сѫ́нт ла пр҃ѣ бѣ́нъ кáле .

Гъ(тáй кꙋ мꙋ́лтъ плачѐре .

Ѳар дачѣ їѫ́ма чѐре .

Мѫнкáцй шѝ бѐци шѝ вóй .

Шѝ вѣ́н весѣ́ицй ка нóй . ёй

3 Дормúм дáр тóт Ѧгрúмáтъ .

Кѫ́нд ла оу҃шъ Снмцѝ҃ до дáгъ .

Фрѣцнúрꙋ́л мéꙋ кѫ вéнúсе .

Шѝ дѫ́н гꙋ́ръ ѭ҃тъ чéм зúсе .

Со́ро дъшкúнде мáй тáре .

Къ мáꙋ бътꙋ́т рóа чѣ̀ мáре .

4 Мáм дъ҆бръкáт шѝ сѫ́нт гоáлъ .

Бѣ҆з съ нꙋ́ фáчи нѣбáлъ .

Ма

Мам спзлът пъ пичорелє .
Шн квм кой пжигърн пъ ѣл .
Ѳл дъ грас мăрє чѣѣ .
Бжрѣ мжна сѣ по гъбрѣ .
Шн мъ гъджлн пѣстє тот .
По́фта мъ копри́нєє дъ тот .
Мъ скълай шжн грас дъшкнєй .
Нимик дъ джнъбл нъскънєй .
Фрънцишълъй кълдрагъ дъєй .
Тот чє май скъмпъ ъвъєй .
Ѳл пофтинд ък дъфăрѣ .
Мъ скоасє джи кăлє ъфăрѣ .
Шн дъ плак мăрє лешнай .
Ъфи́рє вїи́ндъм пъ ѣл кътай .
Дăр ъздăр . кăч липсєє .
Съ твл фи́нд съ дъспърци́нє .
Къ тътълам шн пжи прежър .

Стрежáрй нóпцїй чéн кꙋнкꙋр.
Дéтерѣ песте мúне.
Сй шй мѣ жафꙋúрѣ бúне.
Брободéлникꙋл ѫм лꙋáрѣ.
Шúм фѣкꙋрѣ мáре ѡкáрѣ.
9 Гйр пѣ вой кѣ жꙋр фéтелор.
Сáй бістúци кѣ мóр дѣ дóр.
Сáй зúнец чéлꙋй пѣ юнúт.
Кѣ драгостѣ лꙋй мáл робúт.
10 Ѡáр чúней âчéст фрúнчúт. фéт:
Че пѣ чѣ фрꙋмóасѣ âл прúчúт:
Спꙋнеа нóш кꙋрѫнд сáл вединм:
Фїúнд жꙋráтѣ шй сăл вúнúм.
11 Ал мїéл нéнт фрѫцнúрл. ѩ
Сл ѣ âлѣ шй рꙋмнúрл.
Дѫн зéче мúй дăл привéщи.
Пѣ ѣл лéгне ѫл дешкéщи.

21

12 Пр҃т҃ мѫ́нде сѫ́нт плѣ́тели лв҃и .
фа́ца ло́р . фа́ца а҃врълв҃и .
13 И҃р ѡ҃кїи сѫ́и фо́арте ю҃бѣци .
Дъла ѣ́и дрáгостїи бѣци .
14 Фъ́лчиле кѫ́нд ле привѣ́ци .
Кѹ кри́ни ле потрнвѣ́ци .
Ши́ не грешѝт кѹзеле лв҃и .
Кѹи Трандафи́р по́ч съле пѹ́и .
15 Мѫ́нинле лв҃и ѡ҃кле фрѹмо́се .
Ши́ ка ка́шѹа ѫрътто́се .
Трѹпшо́рѹа сѫ́ѹ фо́арте кѹра́т .
Кѹмѹаци анпи́чи ѫфаца́т .
16 И҃р кѝнтрели ши́ ма́и чѣа́ .
Ни́ч ма́и ци́ѹ кѹм ле лъѹда́ .
Ши́ фа́ца са́ чѣ ю҃бѣца .
И҃ ла то́алте мъ ши́н ка́ца .
17 Сѹ чи сѝмца ѫпа́ре ма́ре .

Шѝ їннма мѫлтѡ́ чѣ́ре .
Ѳдрѝ чѣ софѝ фѫкѫт . Фѣт
Юкѣ́цѫ чѣл-прѣфѣкѫт .
Ѣ́лкáрѣ пѫ́чѣ фрѫмóасѣ .
прѣ́ лѣ́нѣ джи фи́рѣ скóан .
Чѝ блемáци сѫ́ немери́м .
Кѫ́ джѣса мѣ́р сѫ́ дтжани́м .

Гѣѳфлáрѣ .

Бе́р чѣнтѣ́мѫ́ чѣн лѫ́мѣ бѝе .
Лрѣ дѣ́мнѫ́ ла стѝхѫрсѝѣ .
Шѝ сѫлбáтѣк дѫ́къ кѫ́нтѫ ,
Фи́рѣ дѣ́ѫ лѫ́ѝ кѫ́бѫ́нтѫ .
Ѭ Норóаде прінчипѫ́тѣ ,
Кѫ́ фѫцáт кѫ́ мѫлтѣ кѫ́тѣ .
Кинѕѫ́рѣ лóр чѣ́н кáнтѫ .

[69.]

Дънд поёзїй дрвм дѣ сѧнтѣ.
Пи́сте мѹнци пънтре фло́ри.
Пи́сте ѧпѣ пънтре но́ри.
Ал҃ ѧ трѹпа́т не́н трѹпи́рї.
Ал҃ їкони́т не кедѝрї.
Фи́рѣ шѝ кѹ мешешѹци́рѣ.
Ёй ѧ҃ѕ фѧкѹт. ѡ клѧтѝрѣ.
Ли́мба но́ѧстрѫ пр҃ѣпѹци́нѫ.
Нѹ҃ ѧни́мѹ́ї про́ѧстѫ кѝнѫ.
Кѧ́ч ѧ҃ со́ѧцѫ рѧ́ѕ кѹвѫ́нтѹл.
Ѧпърлѣ́жѹл че дѣ гънди́л.
Ма́ї кѹ вре́ме. шѝ чи́не ци́не.
Прїсоси́рї по́ате съ кни́.
Къ скрїи́тѡрї ѧ҃подове́скѹ.
Ли́мба. Патрїа́шї Слъве́скѹ.
Фїе ѧ҃чѧ́ѕтѫ ѧ҃кѹш черка́рї.
Мѹ҃стрѫ ѧ҃лтор спре́н демна́рї.

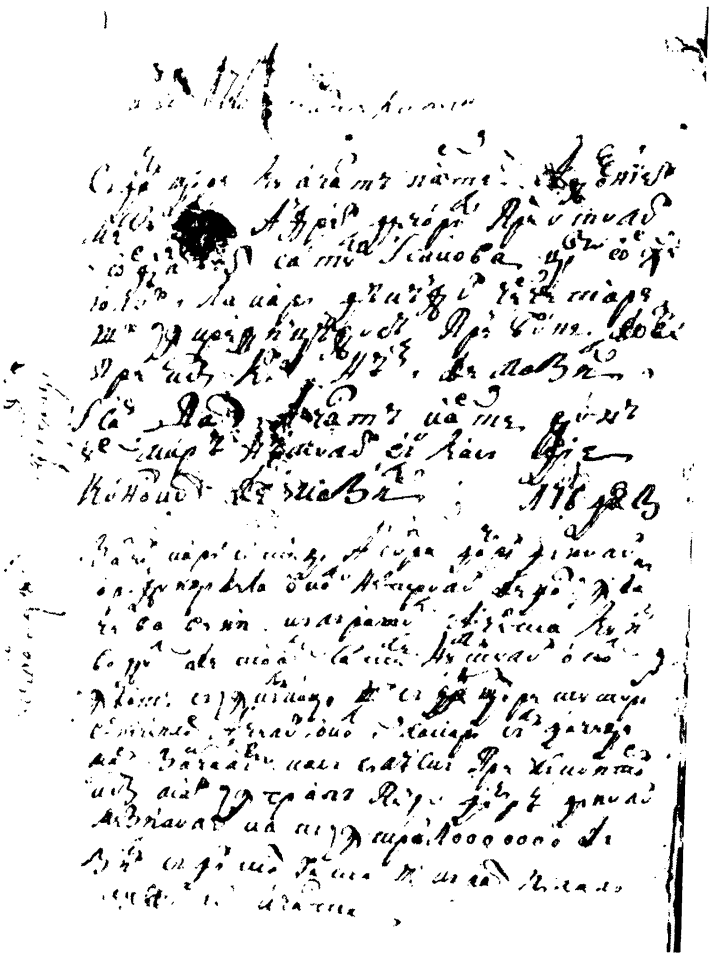

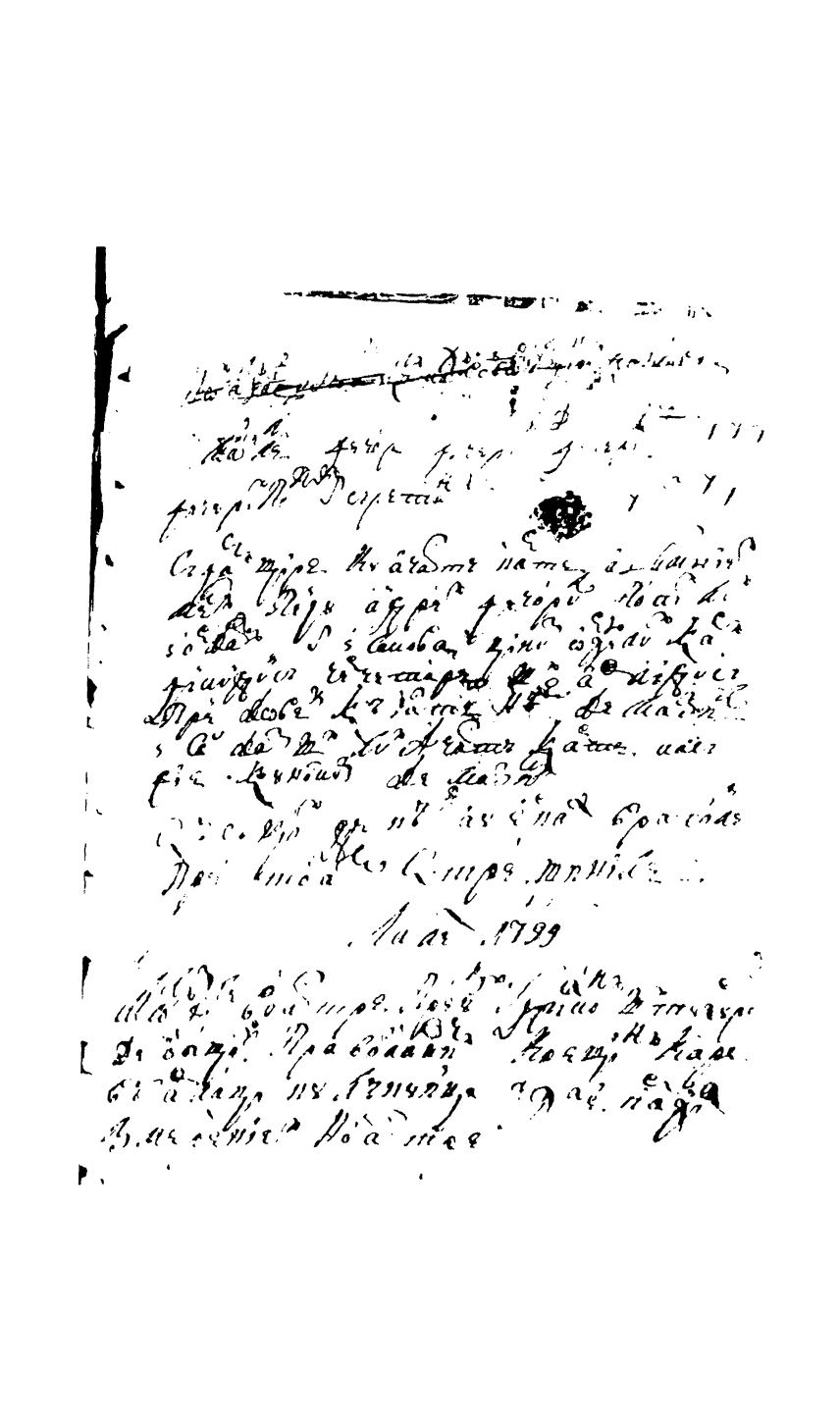

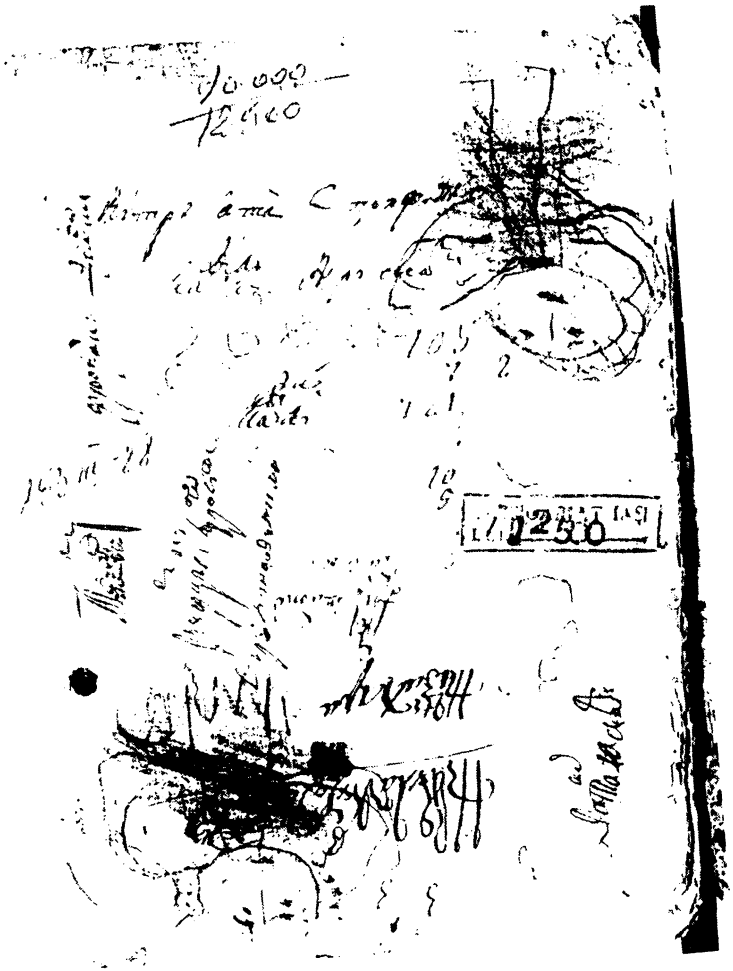

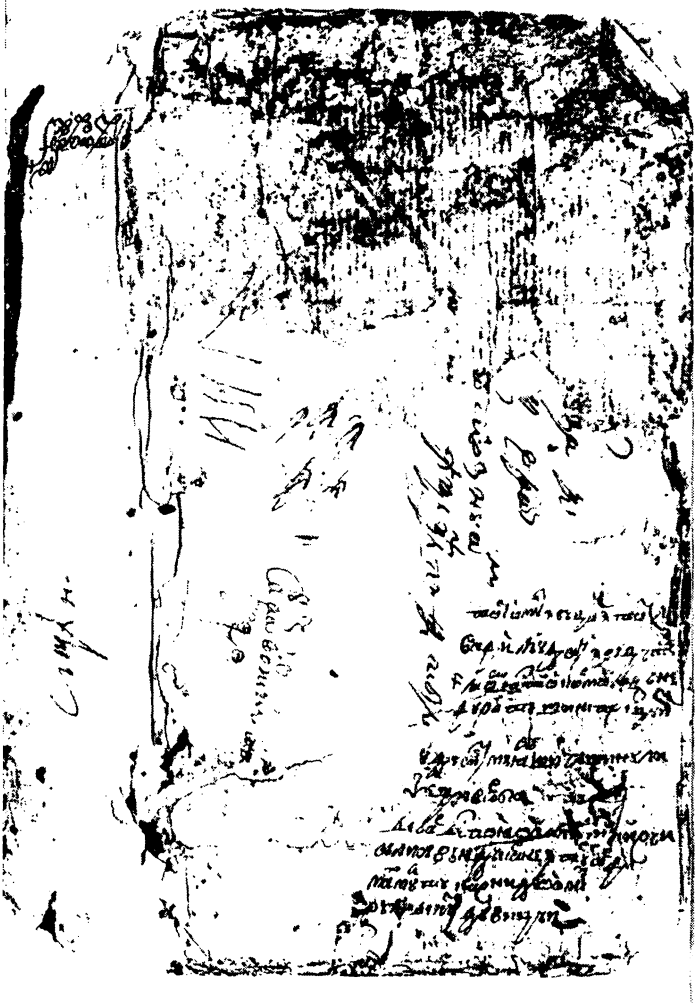

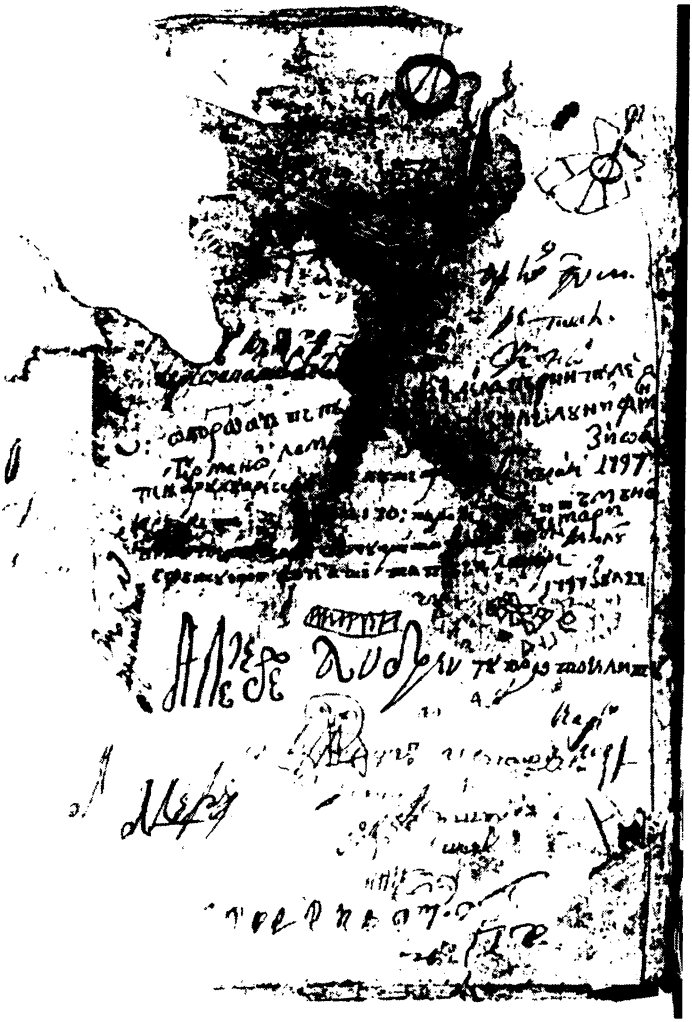

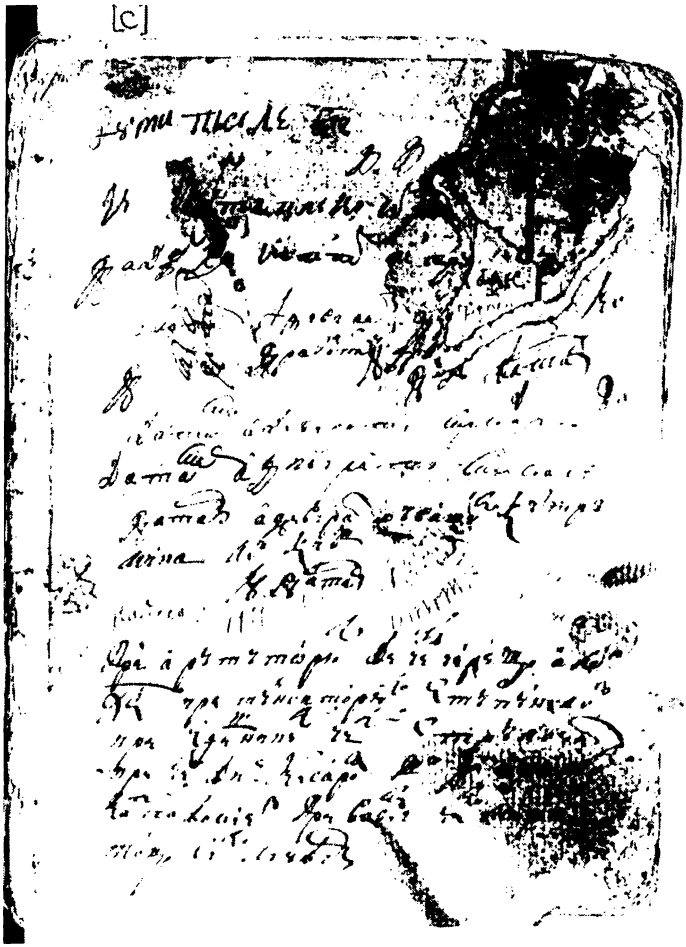

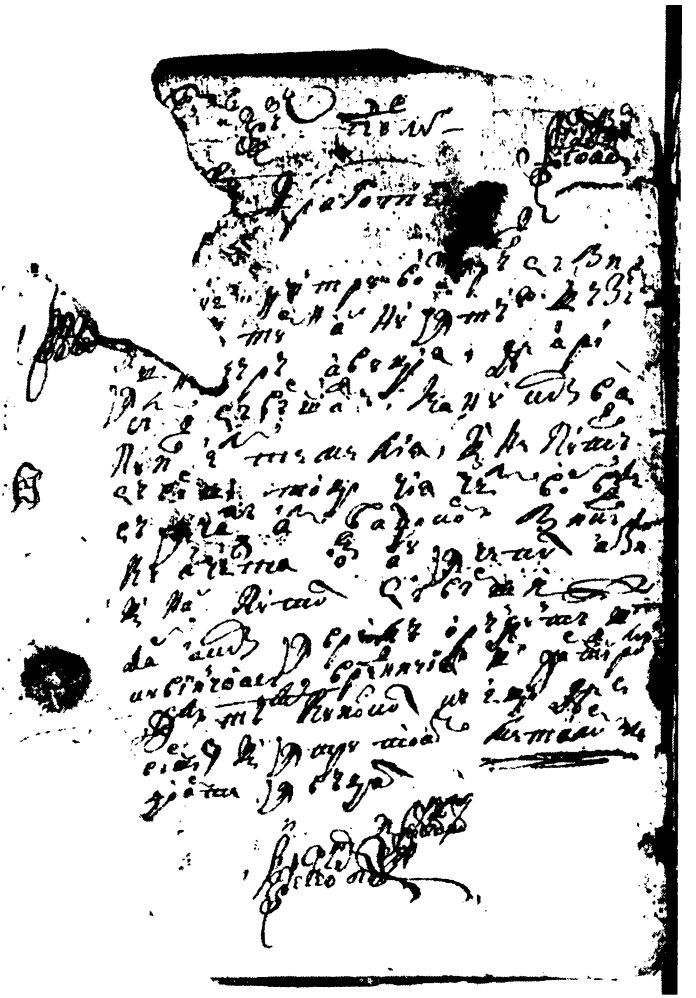

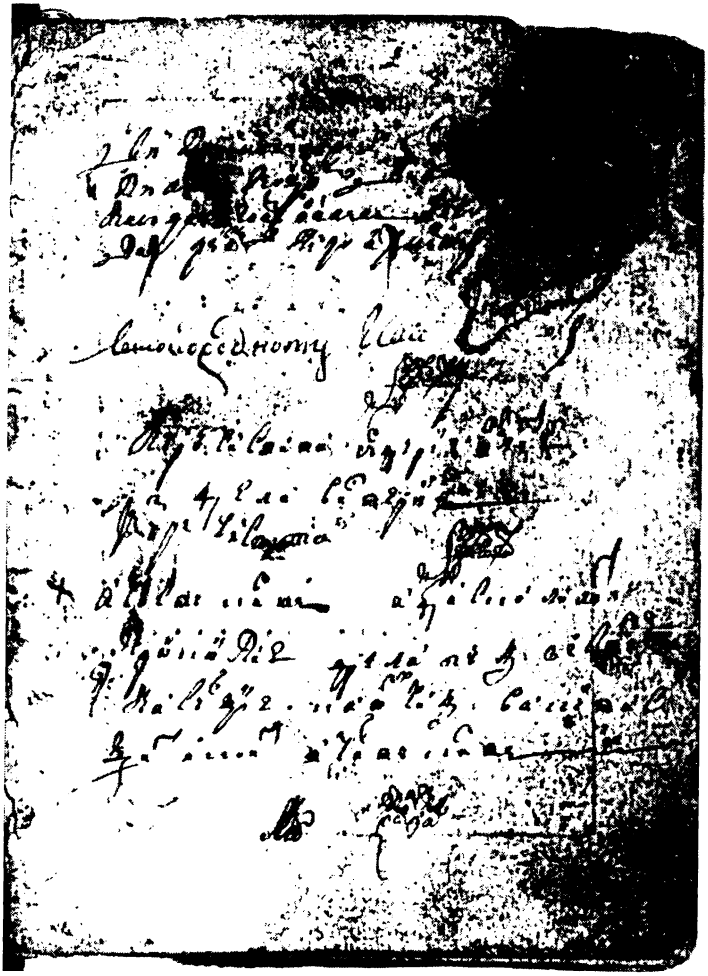

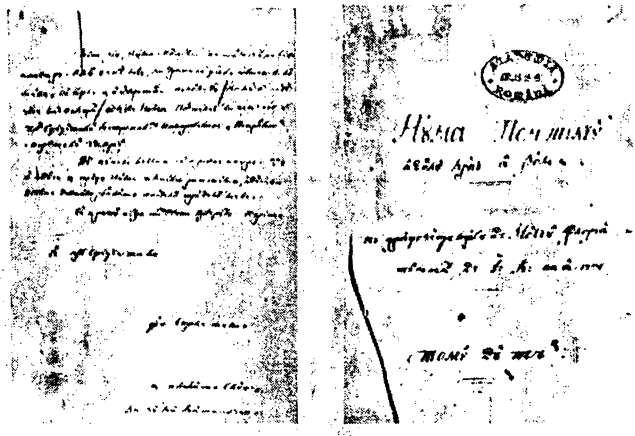

Sfîrşitul dedicaţiei către mitropolitul Gavriil Bănulescu şi foaia de titlu a traducerii *Numa Pompilius* (Bibl. Acad. R.P.R., mss 1550).

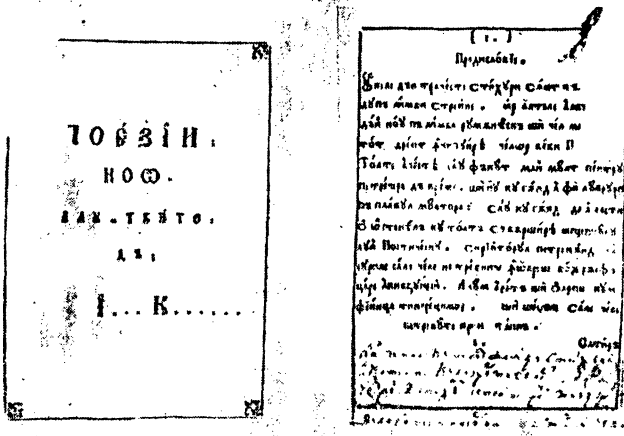

Foaia de titlu şi *Predislovia* volumului *Poezii noua*.

INSTITUTUL DE ISTORIE ŞI TEORIE LITERARĂ „G. CĂLINESCU"

IOAN CANTACUZINO

POEZII NOUĂ

Ediţie îngrijită

de

ANDREI NESTORESCU

BUCUREŞTI
1993

CUPRINS

UN POET DE LA SFÂRŞITUL SECOLULUI AL XVIII-LEA - IOAN CANTACUZINO 7
CÂTEVA OBSERVAŢII CU PRIVIRE LA LIMBA SCRIERILOR LUI IOAN CANTACUZINO 24
NOTĂ ASUPRA EDIŢIEI 38
3. Modificări şi precizări de altă natură; 44
Poézii noo 47
alcătuite 47
de 47
I... C... 47
PREDISLÓVIE 49
SATIRĂ: OMUL 50
CÂNTEC PĂSTORESC 52
POCITANIE 53
TÂNGUIRE 54
SFAT UNUI ŞĂTRAR AMOREZAT CE AVEA ÎN TOT CEASU PSIHÍMU ÎN GURĂ 55
CÂNTEC BEŢIVESC 55
PĂS, DĂPĂRTAT FIIND DĂ TICA 56
MĂGULIRE SOŢII(I) CEI POCITE 57
POFIDĂ ŞI ÎMPUTARE UNII DÂN TREI SURORI CE LĂSASE PĂ CEL CE ZICE 58
CÂNTEC GRĂDINĂRESC 59
POVESTE 60
CÂNTEC PĂSTORESC 60
RÂS MULT 61
ACU ÎNCEP TÂLMĂCIRI 64
VEACUL CEL FERICIT SAU CEL SCUMP 64
LĂCAŞUL MORŢI (I) 67
După franţozeşte tâlmăcit 67

PRICINA STIHURILOR ACESTORA ESTE DÂN MITHOLOGHIE TĂLMĂCIREA LOR DUPĂ FRANȚOZEȘTE 68
POVESTE 68
STIHURI TĂLMĂCITE DUPĂ FRANZO-ZEȘTE FĂCUTE DE CARDINALUL BERNIS. POETUL, VĂZÂND DIMINEAȚA PRIMĂVARA, ÎNCĂ PANĂ NU RĂSARE SOARELE, CÂT E DE FRUMOASĂ, ÎNDATĂ ȘI ÎNCEPE A O CÂNTA ÎN BUCURIA SA CEA MARE ȘI GRĂIEȘTE TOT CU M(E)TAFORURI ȘI PRIN MITHOLOGHIE, FĂCÂND TOT ICOANE PĂ SCURT. 71
DIMINEAȚA POETICEASCĂ 71
Însămnări asupra stihurilor dă mai sus 75
STIHURI TĂLMĂCITE DUPĂ 75
ITALIENEȘTE DIN MITASTASIE 75
ELEGHIE, TĂLMĂCITĂ DIN METASTASIE . 76
STIHUHI DUPĂ ITALIENEȘTE 78
CÂNTAREA CÂNTĂRILOR 79
TOCMA DUPĂ OVREIE 79
RĂSUFLARE 93
NOTE, VARIANTE, COMENTARII 95
PREDISLÓVIE 95
SATIRĂ: OMUL 95
CÂNTEC PĂSTORESC 99
POCITANIE 99
TÂNGUIRE 99
SFAT UNUI ȘĂTRAR AMOREZAT CE AVEA ÎN TOT CEASU PSHÍMU ÎN GURĂ 97
CÂNTEC BEȚIVESC 100
PĂS, DĂPĂRTAT FIIND DĂ TICA 100
MĂGULIRE SOȚII (I) CEI POCITE 101

POFIDĂ ŞI IMPUTARE UNII DÎN TREI SURORI CE LĂSASE PĂ CEL 102
CE ZICE 102
CÂNTEC GRĂDINĂRESC 102
POVESTE 103
CÂNTEC PĂSTORESC 104
RÂS MULT 105
ACU ÎNCEP TÎLMĂCIRI VEACUL CEL FERICIT SAU CEL SCUMP 106
LĂCAŞUL MORŢI (I) 107
După franţozeşte tălmăcit 107
PRICINA STIHURILOR ACESTORA ESTE DÂN MITHOLOGHIE. TĂLMĂCIREA LOR DUPĂ FRANŢOZEŞTE 108
POVESTE 108
STIHURI TĂLMĂCITE DUPĂ FRANŢOZEŞTE, FĂCUTE DE CARDINALU BERNIS 109
POETUL,VĂZÂND DIMINEAŢA PRIMĂVARA, ÎNCĂ PÂNĂ NU RĂSARE SOARELE, CÂT E DE FRUMOASĂ, ÎNDATĂ ŞI ÎNCEPE A O CÂNTA ÎN BUCURIA SA CEA MARE ŞI GRĂIEŞTE TOT CUM (E)TAFORURI ŞI PRIN MITHOLOGHIE, FĂCÂND ICOANE PĂ SCURT 109
DIMINEAŢA POETICEASCĂ 109
STIHURI TÂLMĂCITE DUPĂ ITALIENEŞTE DIN MITASTASIE 111
ELEGHIE, TĂLMĂCITĂ DIN METASTASIE 111
STIHURI DUPĂ ITALIENEŞTE 113
CÂNTAREA CÂNTĂRILOR. TOCMA DUPĂ OVREIE 113
RĂSUFLARE 116
GLOSAR 118

BIBLIOGRAFIE 136
I. SCRIERILE LUI IOAN CANTACUZINO ÎN VOLUME 136
II. SCRIERILE LUI IOAN CANTACUZINO ÎN ANTOLOGII 136
III. SCRIERILE LUI IOAN CANTACUZINO ÎN MANUSCRISE 137
IV. REFERINȚE CRITICE 139
ANEXĂ 145
FACSIMILE DUPĂ LUCRAREA ÎN ORIGINAL 145
POÉZII NOO 145
ALCĂTUITĂ DE 145
I... K... 145
CUPRINS 227

ACADEMIA ROMÂNĂ
BIBLIOTECA

BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE